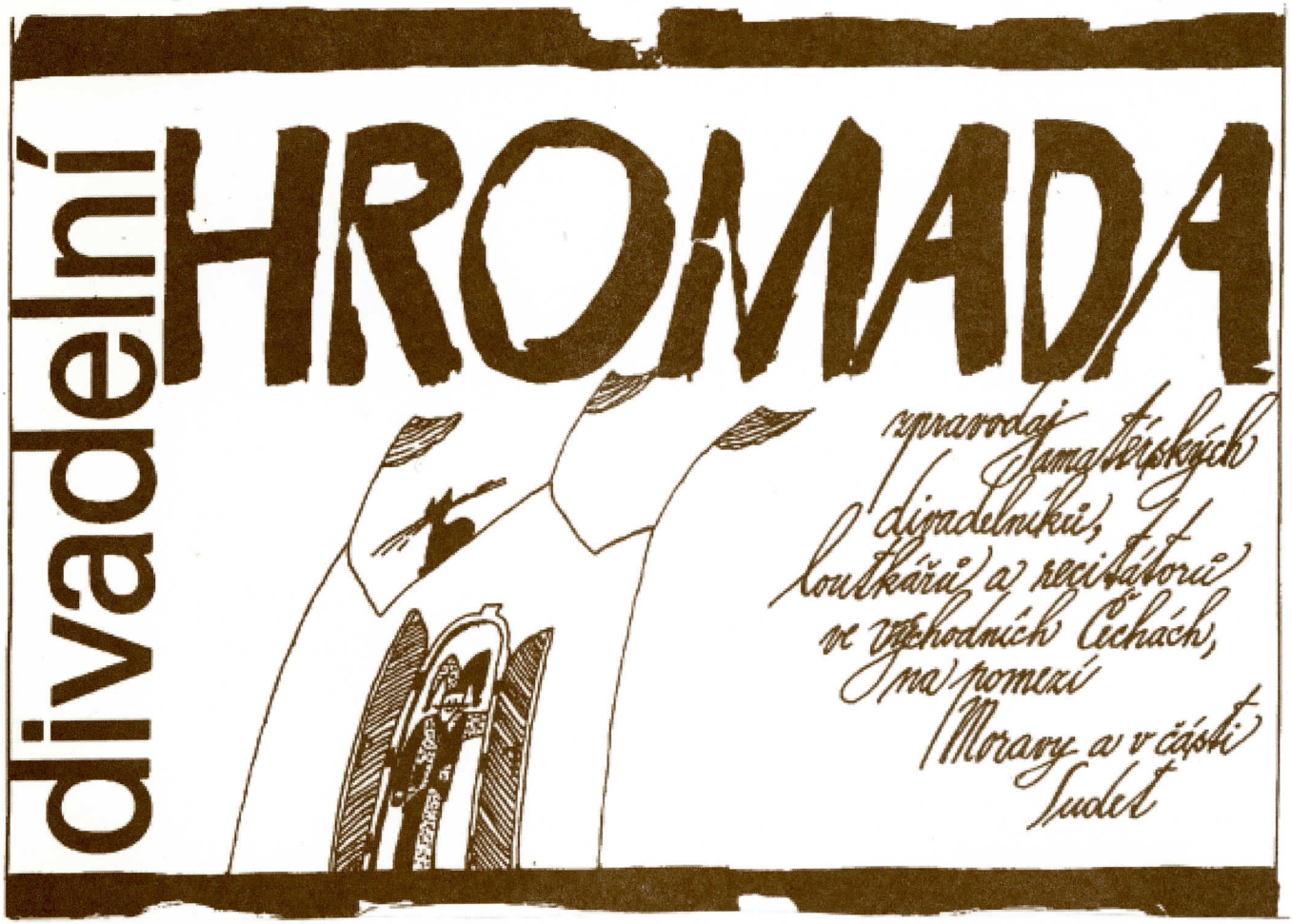

LXI *jaro* **2011**

Běžné kritiky jsou nemilosrdnými seznamy hříchů, jež předhazuje nějaký zlý duch s výtkami ubohým lotrům, aniž by jim podal pomocnou ruku na lepší cestu...

Johan Wolfgang Goethe: věnováno kritikům

strana

3024 - 3092 = LXI /´11 str. 1 - 68
Jaro

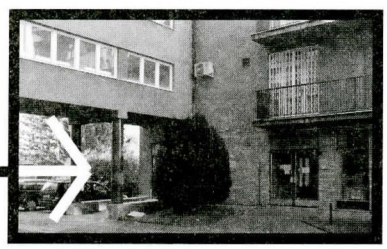
4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)
Tradiční "cenění"
6 Valná hromada Volného sdružení východočeských divadelníků
11 Zlatý odznak J. K. Tyla paní Libuši Strakové
12 Koho ozdobíme Zlatým Tylem v roce 2011
15 Květnová rada VSVD

17 IMPULSY Z IMPULSU / bylo...
Cesta k inscenaci, praktický kurz režijně herecké spolupráce
20 Klub dětského divadla
21 Východočeský čtyřúhelník - amatérský
24 Červený Kostelec 2011
30 AUDIMAFOR 2011
33 Miletínské divadelní jaro
37 Dětská scéna
41 Krajská přehlídka dětských recitátorů Královéhradeckého kraje
43 Wolkrův Prostějov
44 S Reginou Szymikovou na téma: Náš hlas a jevištní mluva

47 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU
V Holicích amatérské divadlo žije
49 Kytice vykvetla v broumovském divadle
51 Cyrano na půdě aneb..., Divadelní soubor Vojan Desná
52 Divadelní soubor Vicena Ústí n/O. v roce stopatnáct
53 Triarius na prahu svého druhého desetiletí...
56 Banditi dobyli Kuňku
57 DS Heřman Heřmanův Městec, Hlásání z Dolní Dobrouče, Ochotnicko - čtenářská beseda Orlice Potštejn, 17. ročník Lomnického kulturního léta se kvapem blíží!

59 VE SLUŽBÁCH THÁLIE
Pavel Hladík
Divadelní soubor Na tahu Červený Kostelec gratuluje svým jubilantům
Pavla Labíková
60 Jiří Janda
61 Jaroslava Kejzlarová
Smutné zprávy - zemřel Vladimír Mařan
62 Jan Řezníček

63 MIMO RUBRIKY
Konec starých časů IV.
67 Komiks Hanky Voříškové

Od 1. června 2011 najdete IMPULS v nových prostorách na adrese

POSPÍŠILOVA 365,
500 03 HRADEC KRÁLOVÉ

Telefony i mailová adresa zůstávají beze změny.

(Bývalá budova nemocnice "Hluchák" na Slezském předměstí.)

Uzávěrka příštího čísla:
30. ČERVNA 2011

Příspěvky a fota prosíme zasílat na adresu:
(od 1. června 2011)
IMPULS
Pospíšilova 365
500 03 Hradec Králové
e-mail:
gregarova@vsvd.cz
http://www.vsvd.cz

HROMADA č. LXI / 2011
JARO

Vydává:
Středisko amatérské kultury IMPULS,
Pospíšilova 365,
500 03 Hradec Králové
Telefon: 495 582 622
Tel./fax: 495 546 560
ve spolupráci
s Volným sdružením východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur), Mirka Císařová, Alena Exnarová, Jan Merta, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:
Pokud není uveden autor, pocházejí fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na
MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění MK ČR

Neprodejné!
Náklad 370 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

Pozdně jarní přemítání

Touto jarní Hromadou vstupujeme tradičně do letních dnů. Za námi kupa postupových přehlídek včetně národních, před námi snad jen Loutkářská Chrudim a pak ty letní, pohodové, rekreační, jako třeba Divadlo evropských regionů, které právě vypuká. A Jiráskův Hronov, co se amatérského divadla týká. Samozřejmě, že divadelní léto bude daleko bohatší, hraje se všemožně, třeba na hradech a zámcích, od Košumberského divadelního léta po barokní Kuks.

Jarní Hromada však bilancuje „ostrou" soutěžní sezónu uplynulých měsíců, z níž i z našich luhů a hájů vyšla mnohá želízka pro národní festivaly. Pravda, některé nominace se také nepovedly, jiné byly zúročeny a odeslány supito presto na Hronov, v některých případech zavládlo nadšení, v některých zůstala jistá pachuť v ústech, ale tak to už bývá. Divadelníci jsou národ soutěživý, do přehlídek se hrnou jako husiti na křižáky, občas zažijí Lipany. Ale především, jak jsem mnohokrát letos slyšel, si přehlídky považují coby dobrý marketingový prostředek. Mnohá představení zaujmou natolik, že není nesnadné je pak „prodat" na nejrůznější zájezdy, na další přehlídky, do programu místních kulturních institucí. Ty právě hledají něco „levnějšího" do svých abonomá, v němž ale vesměs pražští herci zvučných jmen marketingovými magnety, stačí si jen pročíst webové stránku různých klubů a místních scén. Ale i takto amatérské DIVADLO ŽIJE!

Jaro nebylo pro VSVD úplně bezproblémové, ostatně, stačí si pozorně přečíst výroční zprávu z letošní valné hromady. Opustili jsme tzv. Matici českých divadelníků, kterou jsme nejprve na výzvu SČDO kdysi společně založili; oznámili jsme to již v únoru svým partnerům, ale ti se ani nenamáhali napsat třeba ať si trhneme nohou... Složitě jsme diskutovali o budoucnosti Miletínského muzea, rozplétali okolnosti jeho „personální" krize, až jsme původní aktéry dotlačili ke dva roky nesvolané valné hromadě „muzeálního občanského sdružení", jehož jsme kolektivním členem. Při této jakési záchranné operaci byl ustaven nový výbor, upraveny stanovy a zvolen správce muzea. Teď ještě zbývá dotáhnout smlouvy mezi majitelem zámku a městem Miletín, aby vše fungovalo... Valná hromada o.s. MČAD byla v rámci miletínské přehlídky, takže to byl fofr, ani nebyl čas zvolit nového předsedu. A jak se tak stává, zapomněli jsme, v rámci emocí z projednávaného, na jedno důležité: poděkovat za spoustu práce, nápadů a buldočího zaujetí při vzniku a vybudování muzea - Jiřímu Valentovi. Ten sice na práci ve výboru rezignoval, jak sám řekl: věk a zdravotní problémy ho poněkud limitují. Ale narozdíl od jiných, kteří by mohli, kdyby chtěli i těch, kteří by měli, když už tu bárku postavili, se Jirka pral s osudem muzea statečně. Nakonec z Miletína odjel téměř bez povšimnutí, ostatní už zase koukali na nějaké divadlo či o něm diskutovali. Takže mu jednak dlužíme obrovské poděkování za ta léta, po která muzeum budoval, jednak mu dlužíme i odpovědnost za to, že muzeum neskončí někde na skládce. Muzeum je přece i jistá vizitka pro samotné ochotníky. Ale i pro takovou instituci, jakou je Artama, která svým posláním a odborným zájmem by mohla mít s miletínským muzeem jakousi spojitost, ať si je vymyslel nějaký Valenta s Hýbnerem. Takže, Jiří, děkujeme moc.

Miletínské muzeum má dnes sice spoustu příznivců v téměř sedmdesáti členech jeho občanského sdružení, podaří se možná i smluvně zajistit „provozní" spolupráci s obcí a přát mu snad i do budoucna bude vzácný mecenáš Ondřej Stýblo, v jehož „seknicích" se muzeum roztahuje. Ale spousta toho zůstane i na miletínských ochotnících. Co muzeum vlastně v současné době postrádá, jsou obětaví a zasvěcení „manažeři", s odchodem zakladatelů se jakoby vypařili. Členové sdružení dovedou o budoucnosti muzea hezky promlouvat, ale jak víme, řečmi chalupu nepostavíš. Bude to ještě běh na dlouhou trať a doufejme, že nepovede do slepé uličky.

Nu což, léto budiž pochváleno. Opalujte se mírně. Neskákejte po hlavě do neznámé vody, mohli byste nečekaně narazit na dno, stačí, že nás to potkává v jiných souvislostech. A hodně pijte. Na zdraví!

Saša Gregar

DIVADELNÍ VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky této Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky. **Děkujeme.**

okres Havlíčkův Brod:
Marta HERMANNOVÁ, Lída HONZOVÁ

okres Hradec Králové:
Danuš KRČMA, Alena EXNAROVÁ, Jana HAMPLOVÁ

okres Chrudim:
Vlasta KYSELOVÁ, Alaxandra a Václav NOVOTNÍ

okres Jičín:
DS ERBEN Miletín

okres Náchod:
Karla DÖRROVÁ, Jiří KUBINA, Divadlo NA TAHU Červený Kostelec

okres Pardubice:
Divadlo EXIL Pardubice, Pavel HLADÍK, Vladimír KŘIVKA, Libuše STRAKOVÁ

okres Rychnov nad Kněžnou:
Jana ALBRECHTOVÁ

okres Semily:
Svatava HEJRALOVÁ, Petr ZÁRUBA, Miloslav SŮVA

okres Svitavy:
Blanka a Karel ŠEFRNOVI, Vladimír ŠAUER

okres Trutnov:
Milena JANEČKOVÁ, Dáša HALÍŘOVÁ

okres Ústí n/Orlicí:
Eva SYCHROVÁ, Lenka SEMRÁDOVÁ, Josef Jan KOPECKÝ, Helena PODOLSKÁ, Antonín SLÁMA, Nataša LUŽNÁ, Jiří VENCL, Petr HÁJEK

Další z ČR:
Mirka CÍSAŘOVÁ, Divadelní spolek VOJAN Libice n/Cidlinou, František LAURIN, František SVOBODA, Jaromír VOSECKÝ

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlaste na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 stanovila výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně **ve výši 250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 300,- Kč/rok (3 čísla včetně poštovného)

VSVD, Pospíšilova 365, 500 03 Hradec Králové
Bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

TRADIČNÍ „CENĚNÍ"

Slavnostní setkání divadelníků spojené s předáváním ocenění z východočeských postupových přehlídek amatérského divadla pořádaných Střediskem amatérské kultury Impuls Hradec Králové a Volným sdružením východočeských divadelníků

uzavřelo loňskou divadelní sezónu v sobotu 27. listopadu 2010 v Divadle Jesličky, již po třinácté. V roce 2010 Středisko Impuls ve spolupráci s Volným sdružením východočeských divadelníků připravilo **6 postupových přehlídek,** čtyři, jejichž celostátní přehlídky pořádá NIPOS/ARTAMA z pověření MK ČR a dvě na Pohárek SČDO a Krakonošův podzim, které jsou vyhlašovány SČDO. Na těchto přehlídkách včetně výběrových přehlídek Dětské scény bylo uvedeno celkem 90 představení a vystoupení, na kterých se podílelo 864 členů hrajících souborů. Vedle toho na krajských přehlídkách dětských recitátorů a Wolkrův Prostějov vystoupilo dalších 105 recitátorů v pěti okresních postupových kolech 397 recitátorů, celkem se zúčastnilo **1366 divadelníků a recitátorů**. V Jesličkách se sešlo cca sto divadelníků, kteří převzali svá ocenění z rukou předsedů či členů odborných lektorských sborů – profesorů Císaře a Laurina, Blanky Šefrnové, Aleny Exnarové či Saši Gregara, pořadatele havlíčkobrodské přehlídky Dospělí dětem zastupovala Lída Honzová. Poděkování jsme předali i Janě Portykové a Divadlu Jesličky za azyl, který divadelníkům celá léta poskytovaly. A popřáli jim rychlou a úspěšnou rekonstrukci.

Prof. Laurin blahopřeje Anně Friedrichové

Prof. Císař dekoruje Lídu Šmídovou za režii hry "Možná je na střeše kůň"

Jana Portyková - principálka "Jesliček"

Lída Honzová předává ocenění Vladislavu Kracíkovi z Tramtárie Olomouc

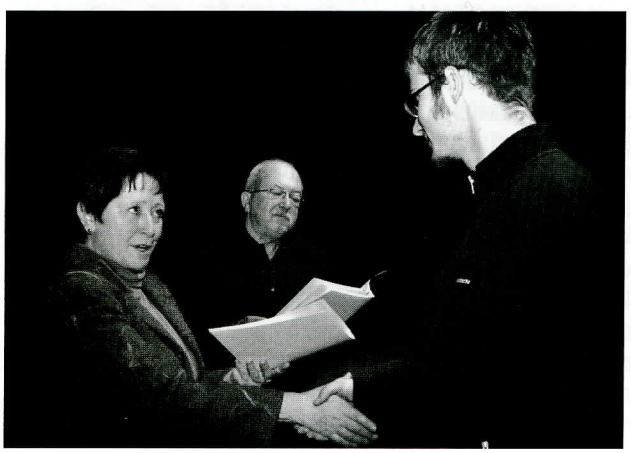

Písničky z Limonádového Joa zpíval Exil Pardubice

Program provázely **písně z Limonádového Joa,** jedné z nejslavnějších českých komedií, kde správní muži pijí pouze Kolalokovu lihuprostou limonádu a zákon má podobu pistolníka, vybaveného přesnou muškou, zářivým úsměvem a lahodným tenorem - v provedení souboru **Divadla Exil Pardubice**. Program uzavřelo představení **O třech přadlenách** loutkářského souboru **Moje pětka ZUŠ F.A. Šporka Jaroměř**, které náš region úspěšně reprezentovalo na celostátní přehlídce Dětská scéna a Loutkářská Chrudim.

-ng-, foto Ivo Mičkal

Jakuba Maksymova ocenila Alena Exnarová

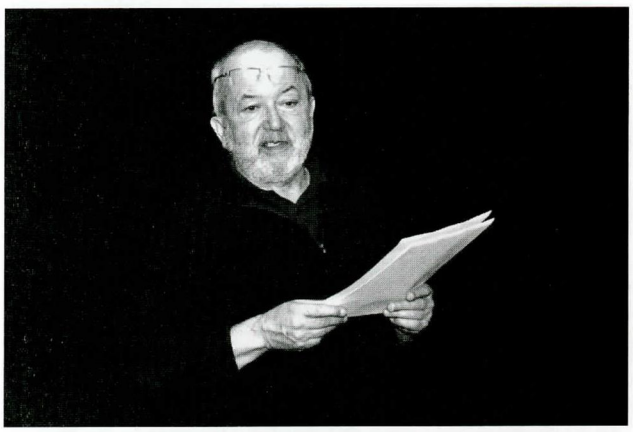

VALNÁ HROMADA
VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ

se sešla v sobotu 19. února 2011. Vzhledem k připravované rekonstrukci budovy Divadla Jesličky v Hradci Králové hledala nový azyl. A našla ho v Divadle Exil v Pardubicích. Divadelní soubor Exilu v čele se svojí principálkou Kateřinou Prouzovou vytvořil příjemné a přátelské prostředí. I malý bar fungoval. Přivítali jsme řadu našich milých čestných členů, manžele Císařovi, profesora Františka Laurina, Jaromíra Voseckého či Jiřího Valentu, fotografa Ivo Mičkala, který také pořídil dokumentaci. Potěšila nás návštěva Ing. Milady Valečkové z Pardubického krajského úřadu a Hanky Cihlové z Regionálního střediska kulturních služeb v Pardubicích. Po dlouhé době jsme mohli přivítat i Vladimíra Šauera z Litomyšle. Velmi příjemné je i setkání s divadelníky, kteří právě divadelně netvoří a právě valná hromada je pro ně příležitostí k setkání s přáteli. A takhle jsme se opět potkali s Vlastou Kyselovou a její dcerou Janou, manželi Novotnými z Chrudimi, Milenou Janečkovou z Trutnova, Mílou Sůvou z Lomnice nad Popelkou. A bylo to setkání nejen příjemné, ale především pracovní.

Po zahájení předsedou VSVD Sašou Gregarem byly splněny úvodní formality, schválen program jednání a členové mandátové a návrhové komise. Valná hromada vládla platnými 42 mandáty.

Předseda VSVD Saša Gregar

VÝROČNÍ ZPRÁVA PŘEDSEDY VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ ZA ROK 2010

Jako název své výroční zprávy bych rád užil titulek úvodníku, který jsem napsal loni do Divadelní hromady - K čemu nám je VSVD? Připomněl jsem tam chvíle našeho založení. Přesně na den to bylo 2. února 1991 v hradecké Severce, kde se sešlo shromáždění zástupců divadelníků ze všech okresů bývalého východočeského kraje – tady padlo rozhodnutí vytvořit „VOLNÉ SDRUŽENÍ", byla ustavena východočeská regionální rada; listina účastníků setkání se stala Listinou zakládajících členů Volného sdružení východočeských divadelníků a měla 72 podpisů. V záhlaví zvolání: Vítej Volné sdružení! Nechceme se rozejít, chceme se setkávat! Chceme hledat další prostor pro přátele i věci nové!... Hned 16. března byla ustavena Regionální rada VSVD a zvoleni první „bafuňáři", např. „starostou" zvolen Saša Gregar (pojem předseda se ujal až po registraci VSVD), místostarostou Pepa Tejkl, jednatelkou Mirka Císařová a pokladníkem Saša Novotná. Rada konstatovala, že fungování v okresech bude zcela v kompetenci tamních divadelníků, což se nakonec realizovalo až pozdější koncepcí Rady VSVD. Registrace VSVD proběhla teprve 19. 8. 1992, kdy už byla předsedkyní Alenka Exnarová.

Ten kousek historie připomínám po dvaceti letech - na jeho „startovní čáře" tehdy stálo 263 členů ze 75 východočeských souborů... Dnes je nás kolem sto padesáti, o kolektivní členství se v průběhu těch dvaceti let přihlásilo nejvýše patnáct souborů. Prošli jsme mnohou demokratickou kůrou, ale zůstali organizací, která vytváří silné pouto (nejen) mezi východočeskými divadelníky. Potvrdili jsme, že jsme schopni sdružovat lidi společných cílů a zájmů a že z lokálních pozic můžeme zamířit i na problémy obecnější, třeba i na problematiku celostátního systému podpory kultury a umění, postupových přehlídek, na grantovou politiky státu i obcí, na mezinárodní postavení českého amatérského divadla. To VSVD ovlivňovalo svou účasti v grantových komisích ministerstva kultury, v odborné radě Artamy či zastoupením v české centrále mezinárodní organizace AITA/IATA. A také jsme spolu s SČDO iniciovali vznik Matice českých divadelníků. O tom všem by měla být a jistě i bude řeč na dnešním setkání.

Nejdříve k činnosti v uplynulém roce – spolu se Střediskem amatérské kultury Impuls jsme v r. 2010 připravili 6 postupových přehlídek, čtyři, jejichž celostátní kola pořádá NIPOS/ARTAMA z pověření MK ČR, dvě na Pohárek SČDO a Krakonošův podzim, které vyhlašuje SČDO. Konkrétně - přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla s postupem na Divadelní Děčín, Audimafor, přehlídku experimentujícího divadla, studentských divadelních souborů a divadel poezie s postupem na Šrámkův Písek, Mladou scénu Ústí n/Orlicí a Wolkrův Prostějov, loutkářskou přehlídku s postupem na Loutkářskou Chrudim, přehlídku dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů s postupem na Dětskou scénu do Trutnova, Miletínské divadelní jaro, přehlídku venkovských divadelních souborů s postupem na Krakonošův divadelní podzim a Pohárek SČDO – přehlídku monologů a dialogů.

Na těchto přehlídkách, včetně výběrových přehlídek

Dětské scény, bylo uvedeno celkem 90 představení a vystoupení, na kterých se podílelo 864 členů hrajících souborů. Na krajských přehlídkách dětských recitátorů a v soutěži o Wolkrův Prostějov vystoupilo dalších 105 recitátorů, v pěti okresních postupových kolech pak 397 recitátorů. Celkem se v loňském roce naším prostřednictvím představilo 1366 divadelníků a recitátorů. Do této statistiky poprvé po 10 letech nezahrnujeme představení Open Air programu, který se konal již v režii Poco a poco animato. Ocenění, udělená porotami přehlídek, jsme slavnostně předali na „cenění" – 27. listopadu v Divadle Jesličky. Bylo jich celkem 75.

Dokumentace postupových přehlídek je podrobně zachycena v jarní Divadelní Hromadě a výsledky našich vítězů na celostátních přehlídkách rovněž na stránkách Hromady v rubrice Východočeši na..., proto se zmíníme jen stručně: Přehlídku monologů a dialogů Pohárek SČDO (16. ledna v Jesličkách) jsme rozšířili o výstup s loutkou, přestože možnost dalšího postupu nebyla. Přehlídku jsme otevřeli i pro divadlo jednoho herce. Představilo se 19 účastníků - zastoupeny byly hojně Jesličky, ZUŠ Vysoké Mýto, ZUŠ Jaroměř (loutkářským výstupem potěšil Jakub Maksymov, ovšem bez možnosti postupu). Divadelní soubory reprezentoval pouze jeden monolog z Divadla Exil a tradiční účastník Jiří Vencl. Přehlídka dlouhodobě strádá nezájmem ze strany divadelníků, žánr monologu a dialogu se mimo půdu ZUŠ vlastně v našem regionu vůbec nepěstuje. Navíc nejsou dobré zkušenosti postupujících s organizací národní přehlídky ve Velké Bystřici. Proto rada VSVD po obsáhle diskusi doporučila, abychom již Pohárek nepořádali; předseda VSVD o tom informoval SČDO, vyhlašovatele a pořadatele této národní přehlídky.

Červený Kostelec 2010 se vrátil k někdejšímu modelu jednoho prodlouženého víkendu. Zařazeno bylo 13 inscenací, 2 z Pardubického kraje, 1 z kraje Vysočina. Přehlídka měla opět vynikající organizační zázemí v domácím souboru i úžasné diváky, i na dopoledních a odpoledních představeních byl sál zaplněn, potěšitelná byla i účast na rozborových seminářích. Na základě nominace a doporučení poroty byly do programu celostátní přehlídky zařazeny inscenace souboru Geisslers Hofcomoedieanten *Fitzli Putzli* (doputoval pak i na Jiráskův Hronov) a Náchodské divadelní scény, Možná je na střeše kůň. K účasti Geisslers byla (i v radě VSVD) vznesena námitka, zda je vhodné či přípustné jejich zařazování do soutěží amatérských souborů, když jeho členy jsou převážně divadelníci s profesionálním školením (absolventi DAMU apod.), kteří působí v profesionálních divadlech. Z diskuse ale vyplynulo, a většinová část rady VSVD se na tom shodla, že inscenace tohoto souborů vznikají v amatérských podmínkách, že nejsou zdrojem příjmu členů souboru a především, že tvorba Geisslerů významně obohacuje prostředí amatérského divadla. Proto Rada VSVD souhlasila i s další soutěžní účastí tohoto souboru na přehlídkách amatérského divadla.

Audimafor v Kostelci nad Orlicí se v roce 2010 konal podeváté - a naposled. Uvedli jsme 11 představení souborů z Královéhradeckého kraje (pro Pardubický kraj vznikla – z naší iniciativy - přehlídka Svitavský Fanda, kde bylo dalších 10 představení: zájem o Audimafor nabyl v posledních letech nezvládnutelných rozměrů, jen v r. 2009 bylo v programu 19 inscenací!). Nominace na ŠP byly zrušeny a porota tedy doporučila soubor Frei Körper Kultur s představením Jana Mocka a Jana Hofmana *Ich tanze mit dir...*, které přes Šrámkův Písek prošlo na Jiráskův Hronov (navíc kandidát na Inscenaci roku Divadelních novin). Na Mladou scénu porota poslala soubor Někdo, ZUŠ Jaroměř s představením *Lípa.* Letos bude Audimafor v Hradci Králové v Divadle Drak - především pro Královéhradecký kraj, přesto přišlo 22 přihlášek, do Svitav pouze tři, takže jsem operativně zapracovali a se soubory se dohodli i o využití Svitavského Fandy. Na Radě VSVD v květnu 2010 také byla diskuse nad druhově zcela nesouměřitelnými inscenacemi, které vedle sebe na Audimaforu soutěží; vyplynula z ní otázka, zda je pro Audimafor šťastné spojení experimentujícího a studentského divadla? Jak se mohou vedle sebe prosadit i tak nesourodé druhy divadla jako je např. performance Frei Körper Kultur a inscenace lidové poezie převážně dětského Studia Šrámkova domu? S kolegy ze Svitav jsme proto dohodli, že zaměření těchto přehlídek upřesníme bez ohledu na "krajskou" příslušnost, ale podle žánrového a druhového rozložení - Audimafor v Hradci Králové bude určen především pro experimentující a loutkové divadlo (postup na Šrámkův Písek a Loutkářskou Chrudim) a Svitavský Fanda bude prezentovat studentské divadlo (postup na Mladou scénu). A obě přehlídky pak zahrnou i divadla poezie (postup na Wolkerův Prostějov).

Regionální loutkářská přehlídka v Divadle Jesličky uvedla 13 soutěžních představení. Na základě nominace a doporučení poroty byly na Loutkářskou Chrudim vyslány inscenace *O třech přadlenách* a *Lípa* souborů ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř, Divadlo Trám Svitavy s inscenací *Portrét* a DLS Blechy Jaroměř s inscenací *Za všechno můžou prasátka.*

Jiří Valenta, Blanka a Karel Šefrnovi

DIVADELNÍ

Miletínské divadelní jaro ve velmi příjemné atmosféře a péči domácích pořadatelů uvedlo 7 představení. Program byl pestrý, pokud jde o dramaturgii i inscenační postupy, v několika případech dosáhl i ocenění hodných inscenačních kvalit. Lektorský sbor nominoval na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou divadelní soubor ZDOBNIČAN z Vamberka s představením *Rozmarný duch*.

Program deseti představení **Dětské scény 2010** byl sestaven z 21 představení tří výběrových kol v Hradci Králové, Jičíně a Náchodě. V čase rozborových seminářů vedených lektorským sborem s vedoucími probíhaly dětské dílny, které vedli vyspělí členové Divadla Jesličky. Porota na Dětskou scénu nominovala představení *O třech přadlenách* ZUŠ Jaroměř.

VSVD pro letošní rok (snad jen) ztratilo pro přehlídky i některé další naše akce zázemí v Divadle Jesličky. Po dvaceti letech je budova v havarijním stavu a je nutná celková rekonstrukce. Ale všechny přehlídky, které máme v tradičním plánu, jsou zajištěny u jiných pořadatelů, např. v Draku nebo ve studiu A v královéhradeckém Adalbertinu. Takže Jesličkám popřejme rychlou a kvalitní přestavbu a doufejme, že se do nich zase vrátíme. Ostatně, proto se i tato Valná hromada koná v pardubickém Exilu. Někteří říkají, že by mohla vzniknout nová tradice, pořádat valné hromady vždy jinde. Na příští rok už máme pozvání od divadelníků z Vrchlabí. Zatím nevíme, kde bude podzimní "cenění".

V rámci vzdělávacích a metodických akcí jsme se pustili s prof. Františkem Laurinem do projektu **Cesta k inscenaci**, do pokračování praktického kurzu režijně herecké spolupráce. V roce 2008 a 2009 jsme ho pořádali dvakrát a ze strany absolventů druhého kurzu vzešlo přání pokračovat. Zájem 19 účastníků byl sympatický, pana profesora se podařilo přesvědčit, měl obavy, aby nenudil. Z časových i finančních důvodů zůstalo u modelu čtyř víkendových setkání, začalo se v sobotu 6. listopadu v sálku Impulsu v Hradci Králové, pan profesor z aktovky vytáhl kupu textů, k nim se vytvořily pracovní skupiny, byli určeni režiséři, role. A kurz už má za sebou tři setkání.

Prof. František Laurin

Klubu dětského divadla, určeného vedoucím dětských divadelních souborů, se po odborné a organizační stránce ujala Jarka Holasová, vedoucí literárně dramatického oboru ZUŠ v Jaroměři, ZUŠ Jaroměř také poskytla zázemí pro setkávání. Klub je „otevřený" každému, koho zajímá právě zvolené téma práce s dětským divadelním souborem, setkání jsou věnována úvodu do dramatické výchovy, práci s dětským recitátorem, dramaturgii a hudebnímu plánu inscenace, scénografii a základům loutkářské práce, mezi lektory byli Luděk Richter, Ema Zámečníková, Jiří Vyšohlíd a Petr Kolínský. V letošním roce se uskutečnila dvě setkání – s Karlem Šefrnou nad hudebním plánem inscenace a s Lucií Švábovou, s níž klub pracoval na jevištní řeči a metodice její výuky.

Divadelní Hromada je stále základním zdrojem aktuálních informací o činnosti východočeských divadelníků. Stále je vyhledávána i mimo členskou základnu, prostě je časopisem, který nám mnozí závidí. V r. 2010 vyšla tři čísla na celkem 196 stranách. Jenže – po odchodu Pepíka Tejkla a zabrzdění činnosti některých našich věkově starších kolegů a kolegyň bychom jako sůl potřebovali další spolupracovníky! Dnes tvoří hlavní štáb Alena Exnarová a Gregarovi. A to je málo. Občasné příspěvky potěší, ale neradi bychom se stali kůly v plotě. Víme, je to těžké, Hromada se tvoří na půdě Hradce Králové a v Hradci Králové zas tolik členů VSVD, a schopných také psát, nemáme... Vysíláme proto ke svým členům první S.O.S.

Organizace jako je naše VSVD se samozřejmě neobejde bez společenského života, který byl vždy spolkům věnujícím se čemukoliv vlastní – od plesů, merend, vycházek, barbekování, jemuž se za ministra Nejedlého říkalo opékání buřtů, až po veřejné sbírky na postavení vlastního divadla. VSVD se společensky projevuje přátelskými setkáními na přehlídkách či na výročním cenění. Víc ani času nezbývá. Ale společenským projevem jsou i pocty na-

Josef Jan Kopecký

šim zasloužilým přátelům, které dekorujeme Zlatým odznakem J. K. Tyla. Loni jsme ho na hruď připnuli Zdeňkovi Stejskalovi z Adivadla Havlíčkův Brod, Libuši Strakové z Divadelního souboru Kulturního domu města Holic a Zdeňkovi Hovorkovi z DS Vrchlický Jaroměř.

Za společenskou aktivitu lze považovat i naše angažmá v Matici českých divadelních ochotníků, kterou jsem před pěti lety formoval s předsedou SČDO, zesnulým Jaroslavem Vyčichlem. Pamatujete možná, jak jsme ji, ještě s OSDO Ústí nad Orlicí, ustavili a já byl jejím prvním jednatelem. V té době jsem se snažil iniciovat další organizace amatérského divadla, pozval jsem je i na Jiráskův Hronov, abychom připravili společnou konferenci, ale dvouletá námaha byla marná. Potom byl jednatelem dva roky Josef Hejral, předseda SČDO, ale k žádné nové aktivitě nedošlo - a jednatelství, bez jakéhokoliv posunu, zas přešlo na naši stranu hřiště. Tváří v tvář skutečnosti, že několikaleté úsilí o spojení (stovek) českých divadelních organizací do svazu - Matice českých divadelníků - nepřineslo žádné výsledky, přednesl jsem radě VSVD, že pokračování tohoto stavu není udržitelné a doporučil, aby VSVD svaz opustilo. Není v našich silách pokoušet se nadále o plnění závazků vyplývajících ze smlouvy uzavřené s SČDO a OSDO. Rada souhlasila a já valné hromadě předkládám návrh na vystoupení ze svazu Matice českých divadelníků. Podobným problémem je naše účast v občanském sdružení Miletínské muzeum, jehož jsme kolektivním členem. Už řadu měsíců se účastníme řešení vnitřních osobních problémů, které mezi miletínskými účastníky nastaly, a proto jsme také na jednání dne 13. 11. 2010 přednesli návrhy na další existenci muzea a pokusili se v dalších měsících aktivně spolupracovat na možných východiscích. Zatím je stav, kulantně řečeno, zakonzervovaný. Myslím, že bychom spolupráci s muzeem neměli opouštět, ale naše možnosti nejsou bohužel zásadní. Jsme nuceni čekat na aktivitu vedení o.s. Miletínské muzeum, pokud by nebyla efektivní, musíme se rozhodnout, zda v tomto svazku setrvat. (V květnu poté proběhla po dvouleté přestávce valná hromada o.s. Miletínské muzeum českého amatérského divadla, která nalezla řešení, o tom na jiném místě Hromady, pozn. autora.)

O financování našeho sdružení uslyšíme zprávu pokladní. Já bych jen chtěl připomenout, že jsme dobře hospodařili s granty, které jsme obdrželi od MK ČR, města Hradec Králové i Královéhradeckého kraje a použili je především na postupové přehlídky, zčásti i na tvz. metodickou činnost, včetně vydávání Divadelní Hromady. Náš rozpočet byl chudší o grant na Open Air program, který již „za své" pořádalo královéhradecké Poco a poco animato. Pro rok 2011, vzhledem k nově formulovaným podmínkám pro vyúčtování, předkládal žádost o statní dotaci na MK ČR již Impuls Hradec Králové.

V rámci této výroční zprávy pro valnou hromadu 2011, která není volební, bych rád poděkoval za spolupráci všem členům Rady VSVD, kteří, pokud jim v tom nebránila nemoc nebo divadelní vystupování, se pilně a aktivně účastnili schůzí, děkuji také za pomoc Impulsu, spolupořadatelům přehlídek a všem souborům za aktivitu.

A na závěr si dovolím odpovědět na otázku z úvodu – k čemu nám je VSVD? Mluvil jsem o Matici českých divadelníků, která se jaksi nepovedla. Jediným střechovým orgánem divadelníků tedy zůstává státní instituce, ARTAMA, která jako příspěvková organizace ministerstva kultury má v popisu práce rozvoj zájmové neprofesionální umělecké činnosti, což je v takovém zadání i v kontextu Evropy ojedinělé, ale samozřejmě i velká výhoda pro divadelní spolky. Nemusíme se starat o mnoho organizačních činností na republikové úrovni. Ale na řadu věcí je i Artama krátká – mj. právě v oblasti financování, grantových pravidel či legislativních opatření. Proto nás stále více (státní) úředníci vyzývají, abychom se ozvali, abychom psali petice – třeba na obranu rozpočtu na kulturu či proti způsobům vykazování (patálie s podvojným účetnictvím). Ale přestože amatérští divadelníci se dají počítat na tisíce, a zájmových sdružení je v naší republice na devadesát tisíc (a mnohé se dovedou lépe organizovat, např. folkloristé), není náš hlas slyšet. Možná, že ani nikoho nezajímá. Zamyšlení nad úlohou VSVD proto nepokládám za nadbytečné. My sami, členové VSVD, bychom se měli stále pokoušet o získávání nových členů i tzv. kolektivní členství souborů v naší organizaci. Ve sdružování je totiž síla, která může s mnohým pohnout. Být členem divadelního souboru je osudové spojení, být členem divadelnického sdružení je občanské politikum, která sahá za hranici poslední reprízy.

Saša Gregar

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ VSVD ZA ROK 2010

Rámcový přehled o hospodaření za rok 2010

Počáteční stav majetku k 1. 1. 2010	
Hotovost pokladna	4 468,00 Kč
Zůstatek na BÚ	207 498,79 Kč
Celkem	**211 966,79 Kč**
Konečný stav k 31. 12. 2010	
Hotovost pokladna	13 782,00 Kč
Zůstatek na BÚ	210 138,67 Kč
Celkem	**223 920,67 Kč**
Navýšení za rok 2010	11 953,88 Kč
Příjmy:	**308 422,28 Kč**
Členské poplatky	31 620,00 Kč
Úrok	89,28 Kč
Dotace- Město HK	30 000,00 Kč
- MK ČR	115 000,00 Kč
- MK ČR	80 000,00 Kč
Ostatní	51 713,00 Kč
(parkovací karta, Union banka, odb. spolupráce)	

Výdaje:	**296 468,40 Kč**
Vyúčtování dotací	278 800,00 Kč
Poplatky BÚ	988,00 Kč
Vedení účtu	951,00 Kč
Poplatky pošta	50,40 Kč
Členské příspěvky- ZO JKT	1 500,00 Kč
- AITA/IATA	800,00 Kč
- Muzeum Miletín	1 000,00 Kč
Režijní náklady (občerstvení, cestovné, park.karta)	12 379,00 Kč

Zpracovala: Ilona Chytráčková, pokladnice

ZPRÁVA REVIZNÍ KOMISE PRO DOPLNĚNÍ ZPRÁVY O HOSPODAŘENÍ VSVD ZA ROK 2010

Dne 16. 1. 2011 provedla revizní komise ve složení Pavel Švorčík, předseda a členové Alena Exnerová a Jan Merta, kontrolu účetnictví VSVD za období roku 2010.

Organizace se řídí zákonem 563/1991 o účetnictví a podle § 9 odst. 3 písmeno a) vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu - daňovou evidenci - (dříve jednoduché účetnictví).

Komise zkontrolovala, zda údaje vedené v peněžním deníku odpovídají příjmovým a výdajovým dokladům, jakož i výpisům z účtu a neshledala žádné rozdíly a závady. Rovněž tak zůstatky hotovosti v pokladně i na bankovním účtu u České spořitelny souhlasí s vedenou evidencí.

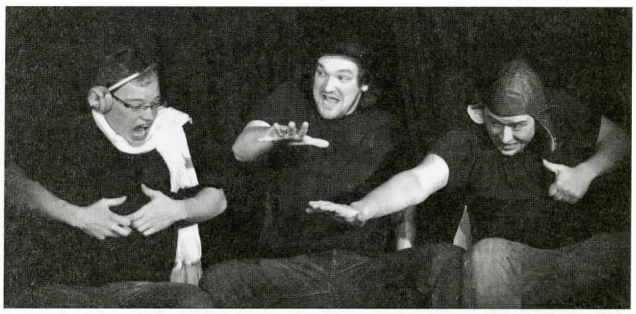
Jednotlivé doklady jsou vedeny chronologicky. Výdajové a příjmové doklady a výpisy z účtu jsou odděleně číslovány. Všechny doklady jsou potvrzeny předsedou VSVD. Komise dále zkontrolovala správnost součtů a neshledala nedostatky. Vyúčtování dotací na akce VSVD a přeúčtování části nákladů našemu sdružení Impulsem bylo kontrolováno pouze formálně, tedy co do správnosti zaúčtování, neboť doklady spojené s těmito výdaji jsou předmětem účetnictví Impulsu a podléhají kontrolám prováděným v této instituci jí nadřízenými orgány.

Revizní komise doporučuje Radě VSVD poděkovat paní Iloně Chytráčkové za vedení účetnictví v minulém období a požádat ji, aby jej vedla i nadále a uděluje Radě VSVD absolutorium.

Pavel Švorčík - předseda, Alena Exnerová, Jan Merta
V Hradci Králové 16. 1. 2011

ZPRÁVA O STAVU ČLENSTVA K 19. 2. 2011

V pasportu v Hromadě z května 2010 jsme uváděli 143 individuálních členů a 14 členských souborů. Od té doby se snížil počet členů: své členství zrušila Kamila Trmačová, kterou vojenská služba převelela jinam. A naše řady bohužel navěky opustili Josef Koráb (ročník 1929), z Holic, Honza Řezníček (ročník 1950) z Libáně a Hanka Mocková (ročník 1960) ze Semil.

Divadlo Tří Pardubice, Bombardéři

USNESENÍ
valné hromady Volného sdružení východočeských divadelníků, která se konala dne 19. února 2011 v divadle Exil v Pardubicích

Valná hromada členů VSVD

I. bere na vědomí:

a) výroční zprávu předsedy Alexandra Gregara o činnosti VSVD v roce 2010
b) zprávu hospodářky Ilony Chytráčkové o hospodaření v roce 2010
c) zprávu předsedy revizní komise Pavla Švorčíka o správnosti a kvalitě hospodaření a vedení účtů
d) zprávu jednatelky Nadi Gregarové o stavu členstva

II. schvaluje:

a) návrh na udělení Zlatého Tyla v roce 2011 Antonínu Kubíčkovi (nar. 1935) z Úpice, Jiřímu Zahálkovi (nar. 1933) ze Smiřic a Elišce Kubátové (nar. 1941) z Havlíčkova Brodu
b) vystoupení z Matice českých divadelníků – rozhodnutí valné hromady oznámí předseda předsedům SČDO a OSDO

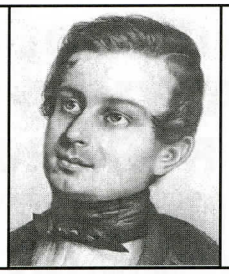
III. ukládá:

svým členům zastupujícím VSVD ve výboru občanského sdružení Muzeum českého amatérského divadla Miletín v době co nejkratší iniciovat dopisem předsedovi o.s. Miloslavu Hýbnerovi svolání valné hromady občanského sdružení tak, aby se konala nejdéle do konce dubna 2011

IV. pověřuje:

své zástupce ve vedení o.s. Muzeum českého amatérského divadla Miletín jednáním s Ondřejem Stýblem a starostou města Miletín k projednání možností řešení situace v Muzeu českého amatérského divadla v Miletíně

Program Valné hromady VSVD jsme uzavřeli tradičně divadelně. Uvedli jsme mimořádný herecký improvizační koncert **Divadla Tří Pardubice Bombardéři**.

ZLATÝ ODZNAK J. K. TYLA
PANÍ LIBUŠI STRAKOVÉ

předali v sobotu 18. prosince Saša a Naďa Gregarovi.

Mezi nositele Zlatého odznaku J. K. Tyla se v roce 2010 zařadila nestorka holického divadelního souboru, herečka a režisérka, Libuše Straková (1930). S jevišti ochotnického divadla v Holicích, na těch, co už dnes neexistují, i na „prknech" současného kulturního domu, je paní Straková propojena více než šedesát let. V jarní Hromadě 2010 jsme o ní psali v souvislosti s návrhem na „Tyla" mj. že v holickém souboru sehrála víc než 90 rolí a režijně se podílela na 20 představeních, že ale nebyla žádná „divadelní profese", která by jí byla cizí.

Na to, jak se ubíral její divadelní život, jaké byly jeho začátky, jsme se stále aktivní, činorodé a temperamentní osmdesátnice zeptali při premiéře nové hry holických, Dubrovnické maškarády, kterou uvedli na sklonku loňského prosince. Libuši Strakovou v ní obsadili do role, která se v programu píše zpravidla jako „text sleduje". Před představením, při předávání Tylova odznaku, zažila paní Straková standing ovation místního publika a potlesk provázející poděkování za celoživotní práci v amatérském divadle nebral konce...

Abych řekla pravdu, moje divadelní pouť začala ve Skautu, kde jsem měla jakousi kulturní družinu, u táboráků jsme hráli různé scénky, zpívali písničky... Když mi bylo osmnáct, pozvali mě z ochotnického souboru Klicpera, zda bych si s nimi nechtěla zahrát – mojí první rolí byla jakási prodejná gejša v nějakém japonském kusu, už si ani nevzpomínám na titul té hry. To byl tedy vstup do umění! A pak zakrátko jsem hrála v Radúzovi a Mahuleně a už to se mnou šlo, dostávala jsem řadu krásných rolí. Jenže mě na nějaký čas zradilo zdraví. Teprve za pár let jsem se vrátila do života, k radostí mé, rodičů i lékařů, kteří měli pochybnosti, a taky divadelníků, kteří mě znovu oslovili, abych se vrátila. Nejradši jsem měla roli Kláry v Hubačově Domě na nebesích, to bylo krásné představení, taky jsem o tom autorovi napsala a za tu postavu poděkovala. Hráli jsme to snad čtyřikrát, vždycky před plným sálem. A taky ráda vzpomínám na další moji „životní roli", Paní plukovníkovou ve hře finského autora Bengsta Ahlforsta Popel a pálenka, no, krásné role jsem si zahrála... Taky jsem trochu režírovala, ale více ve svém dětském souboru, s dospělými pouze Nestroyův Talisman, ale byl to pěkně náročný kus, se zpěvy a s živou hudbou, dokonce se kvůli tomu vytvořila nová kapela, vedl ji tehdy ještě student Jaroslav Šafařík (to byl i jeho dirigentský debut), moc úspěšný to bylo – to bylo snad někdy počátkem šedesátých let už minulého století, on se Talisman moc hrál, partitury jsem si vypůjčila z pražského Divadla komedie. To jsme hráli ještě Na špici, kde byl divadelní sál, Kulturák ještě nestál. A hráli jsme pod TOSem, což byla velká fabrika (Továrny obráběcích strojů Holice, n.p.). Tenkrát museli mít všichni divadelníci nějakého zřizovatele, hrát pod nějakou hlavičkou, my tedy pod tím „tosem".
Oni si nás ale moc považovali, měli jsme se pod nimi dobře, střecha nad hlavou, o sto šest se zkoušelo nebo jezdilo „po štacích", s velkými výpravami, TOS platil i dopravu. Hrála jsem taky několik Paní Savageových, Opal (hry Johna Patricka), tedy v různých inscenacích. A miluju tragikomedie, ty jsou mi nejbližší.

Taky jste prý byla slavná v různých estrádách, prý jste byla velmi populární po celém širokém kraji, v Holicích do roku 1962 pracoval slavný Estrádní soubor, ostatně v tomto roce se spojily dohromady v jeden všecky holické soubory, Klipera, Tyl i Máj,,,

Taky jsem byla na Hronově, jedinkrát ve svém životě, ale veleúspěšně – s estrádou, navíc ne s naší, holickou. Požádali mě ochotníci až z Rumburku, abych s nimi účinkovala jako host, tedy j.h. , oni neměli ženskou.
A náš soubor dal požehnání, abych s nimi vystupovala, ale že musí být na plakátech, že jsem z Holic... Dokonce jsme byli na Hronově celý týden, ono se teprve tam to vystoupení autorsky připravovalo, režíroval to a psal Slávek Lelek, pro mě tam napsal nádherný monolog, jmenoval se Kytička, takový aktuální na tu dobu. Měla jsem

na sobě svítivý zelený šaty, byl to nádherný pocit. A chválili nás.

A jak vzpomínáte na práci s dětmi, s dětským divadlem, s Vaším známým souborem Klíč?
V tom mě podporovala Marie Chlumská, to bylo známé jméno, pracovala na Okresním kulturním středisku a měla dětské divadlo taky na starosti, vždycky sehnala nějaké peníze a s dětmi jsme jezdili na prázdninová soustředění. Vždycky na týden - a představte si - lektora nám dělal i tehdy mladičký Marek Eben s Michalem Nesvatbou, i dnešní ředitel Východočeského divadla Petr Dohnal, tenkrát byli študáci. Ráda na to vzpomínám a „moje děti" taky, mnozí se věnují divadlu dodnes, třeba i náš pan ředitel kulturního domu Vítězslav Vondrouš, který v Dubrovnické maškarádě hraje jednu z hlavních rolí, i další v tom hrají... My jsme nehráli klasické pohádky, spíše modernější, psal je Jaromír Sypal, měl tenkrát slavný dětský soubor v Kaplici v Jižních Čechách (např. Koráb Racek, Hry a sny, pozn. aut.). A dětí byla strašná síla, zkoušeli jsme i v alternacích nebo se to dělalo tak, aby se každý alespoň trošku ukázal.

Právě skončila premiéra Dubrovnické maškarády, úplně vyprodaný sál, spousta smíchu a krásný potlesk na závěr. Jak vnímáte současné amatérské divadlo?
Máme skvělé publikum, báječné, ohromné. Dvakrát do roka máme premiéru, a vždycky je plno. Divadelní tradice v Holicích jsou sice dávné, ale nepolevují dodnes, konečně mezi mými přáteli byli nebo jsou i vzácní holičtí rodáci, kteří patří mezi slavné divadelníky, Václav Lohniský či Jan Kačer, s ním se občas vídávám. Ale nejvíc si považuji – přece jen, už nejsem nejmladší – jak mě přijímají kamarádi se souboru, ti mladší mi dokonce říkají „mámo", já jsem jim navíc mockrát nějaké ty maminky i hrála... hrozně krásně se ke mě chovají, udělali mi nádherný osmdesátiny. Jsem šťastná, že je mám, moc mě to posiluje...

Děkujeme za rozhovor a přejeme hodně zdraví, ať vás neopouští humor a láska k divadlu i takové šťastné společenství, které v něm nacházíte.

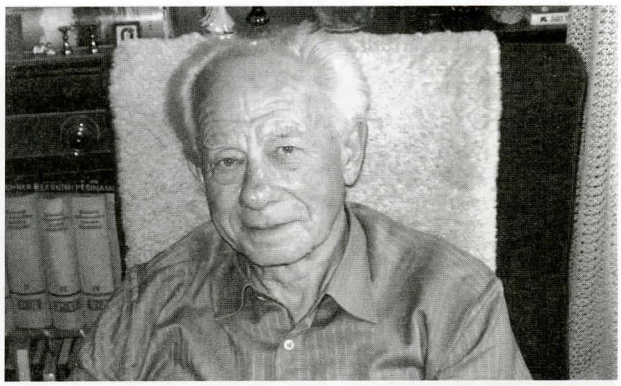
-sg-

KOHO OZDOBÍME ZLATÝM TYLEM V ROCE 2011

na návrh Volného sdružení východočeských divadelníků

JIŘÍ ZAHÁLKA * 5. 2. 1933

Loutkové divadlo ve Smiřicích
Za dlouholetou úspěšnou práci pro rozvoj loutkového divadla nejen ve východních Čechách.

Jiří Zahálka se narodil 5. 2. 1933 ve Smiřicích. Po celá léta se intenzivně věnoval loutkářství. Začínal brzy, díky rodinným tradicím. Jeho otec, učitel, byl dlouhá léta vedoucím činorodého sokolského loutkářského souboru ve Smiřicích, který zakládal v roce 1926. Syn Jiří, také učitel, zůstal smiřickému souboru věrný dodnes. V druhé polovině 50. let už byl uznávaným loutkářem, výrazným aktivistou v propagaci nových loutkářských postupů a předsedou krajského poradního sboru při KKS. Jeho mateřský soubor, patřící od r. 1950 pod Státní statek Družba, vlastnil od roku 1954 nové stálé divadlo v přízemí mateřské školy, s pěkným hledištěm a jevištěm uzpůsobeným pro hraní všemi druhy loutek. Tímto zázemím, činností souboru i dobrou úrovní, patřil k významným souborům v kraji.

Jiří Zahálka byl předsedou krajského poradního sboru, členem Ústředního poradního sboru pro loutkové divadlo a též členem redakční rady Čsl. loutkáře. Psal o loutkovém divadle do časopisu Loutkář i místního tisku. Pro Východočeský kraj založil Loutkářský zpravodaj, z něhož vznikl Mladý loutkář a později Mladá scéna, kterou pak dlouhá léta vedl František Drahoňovský. Zahálka byl členem jeho redakční rady. Čtvrtletník, který byl velice populární i mimo náš kraj, hlavně mezi učitelkami pracujícími s dětmi, vycházel až do roku 1989.

Jiří Zahálka pozitivně ovlivňoval činnost vlastního smiřického souboru, stále vedeného Petrem Zahálkou. Byl dramaturgem, režisérem i hercem, patřil k vůdčím osobnostem souboru. Jejich mládežnická skupina těžila ze

současné dramaturgie. Známá byla v té době jejich dynamická inscenace *O pejskovi a kočičce* i vtipná inscenace hry manželů Lamkových *Král Abeceda* v Zahálkově režii, hraná plošnými loutkami i na celostátní přehlídce Loutkářská Chrudim v roce 1960. Plošných loutek využili Smiřičtí také následující rok v nápadité a úspěšné realizaci Bezděkovy *Generálské operky*, za kterou soubor obdržel na LCH cenu Ústřední rady odborů a s ní i měsíční zájezd s inscenací po Itálii. Celkem pět inscenací na LCH (až do roku 1968) charakterizovalo tehdy tvořivou a intenzivní činnost souboru.

Byla to doba, kdy snahy krajského poradního sboru udávaly nový směr ve formování amatérského loutkového divadla a jeho převodu do nové organizace loutkářských souborů v kraji. Byla to nová vlna, která dala základ i pro časy budoucí. O to se Jiří Zahálka výrazně zasloužil.

V 70. letech se stal opět členem nového KPS. I tehdy jsme vídali jeho režie na okresních i krajských přehlídkách a rovněž další tři inscenace s dětským souborem. Na regionální přehlídce v Hradci Králové v roce 2002 uvedl *Káčátko*, 2003 *Zatoulané písmenko* a na přehlídce v Libčanech 2004 inscenaci *O Dudáskovi*. Dětský soubor dorostl, rozešel se do škol, ale ve Smiřicích se stále hraje a Jiří Zahálka se toho stále pravidelně aktivně účastní. Prostě nestárne...

Jan Merta

ANTONÍN KUBÍČEK * 3. 8. 1935

Za celoživotní práci pro rozvoj kultury a loutkářství v Úpici

Pan Antonín Kubíček je již dlouhá léta významnou osobou kulturního života v Úpici. Nejen coby bývalý profesionální pracovník, ale zejména coby dřívější aktivní amatérský herec divadelního souboru „Alois Jirásek". Loutkoherec a principál loutkového divadla „Radost", dnes Klubu loutkářů v Úpici, propagoval město Úpici po celém královehradeckém kraji i mimo jeho hranice. Pan Antonín Kubíček se významně zasloužil o to, že loutka marioneta neupadla u amatérského loutkového divadla královehradeckého kraje v zapomenutí a má stále co říci malému, ale i dospělému divákovi. Díky režijní tvorbě pana Antonína Kubíčka získal loutkářský soubor z Úpice řadu ocenění na různých loutkářských přehlídkách v našem kraji. Z nich nejvýznamnější je jistě několik vítězných představení na loutkářských přehlídkách o cenu Matěje Kopeckého v Lib-čanech. Pan Antonín Kubíček také významně přispívá do kulturní pokladnice města svojí publicistickou tvorbou zaměřenou zejména na historii života města Úpice. Jeho stálá vitalita a smělé, nejen dramaturgické, plány jsou předzvěstí dalšího oživení kultury v Úpici.

Za Klub loutkářů v Úpici, Radim Fryčka

Antonín Kubíček

ELIŠKA KUBÁTOVÁ * 27. 11. 1941

Adivadlo Havlíčkův Brod

Za celoživotní službu amatérskému divadlu v Havlíčkově Brodě

Na jevišti začínala už na gymnáziu ve studentském představení Jiráskovy Kolébky. Nesplněné přání stát se učitelkou si vynahradila desetiletou prací s dětmi o sobotách a nedělích. Kurz pro vedoucí dětských dramatických souborů absolvovala v letech 1989-90 a ukončila scéná-

řem pohádky Smolíček pacholíček. Soubor pod jejím vedením se zúčastňoval různých stupňů přehlídek až po národní přehlídku v Kaplici s autorskou pohádkou Bílá kočička. Při okresní přehlídce dětských souborů Pohádkový strom v Havlíčkově Brodě pracovala po mnoho let jako lektorka.

Ale zpět k její vlastní herecké práci. Mezi její první rolí na gymnáziu v roce 1958 a poslední – Ursula v *Nejstarším řemesle* z roku 2009 – uběhlo 50 let práce v souboru Adivadlo. Padesát let práce v souboru a pro soubor, to je nespočet hodin při přípravě dětských karnevalů a přehlídek Dospělí dětem, mnoho hodin při zkouškách recitace z díla Karla Havlíčka Borovského (*Král Lávra, Tyrolské elegie*) a Bohuslava Reynka (*...krajina oblačných ptáků*). Hlavně však při přípravě divadelních inscenací: v 8 napovídala, pro další doma šila kostýmy, ale nejdůležitějších je 26 odehraných rolí, z nichž ještě připomeňme Iris (*Ze života hmyzu*), Sůvu (*Sekyra na studánky*), Arinu (*Ženitba*), Gizelu (*...stojí za to žít – Kočičí hra*) a Martu (*Jezinky bezinky*). Za ně a také za dříve zmíněnou Ursulu, byla oceněna čestným uznáním, za pohádkovou Čertovu babičku (*Kterak se čert o princeznu pokoušel*) obdržela na národní přehlídce ve Znojmě cenu za herecký výkon. Její kolegové z Adivadla znají však ještě jinou Elišku. Nemůžete něco najít v chaosu divadelní klubovny? Potřebujete zavírací špendlík nebo jinou maličkost? Je třeba honem něco zašít, spravit, upravit? Obraťte se na Elišku! Zkrátka je dobrou duší Adivadla.

Marta Hermannová

ADIVADLO MÁ TŘETÍHO TYLA

Novým nositelem Zlatého odznaku J.K.Tyla se stala dlouholetá členka havlíčkobrodského ochotnického souboru, Eliška Kubátová, jinak i sestra Lídy Honzové, s níž ji pojí nejen láska sesterská, ale také láska k divadlu. Je už třetí nositelkou „Tyla" z řad místního Adivadla. Odznak jsme jí předali při zahájení přehlídky Divadlo dětem, na němž se také organizačně podílí, jako se v minulosti věnovala, kromě svého amatérského herectví, i práci s dětmi. Tylův odznak dostala za celoživotní službu amatérskému divadlu v Havlíčkově Brodě.

Eliško, dostat ocenění za „celoživotní službu" je jakoby konečná, ale ty jsi stále, i při svých letošních sedmdesátinách, stále pilná, činná, prospěšná...
No, ještě hraji v Nejstarším řemesle, Uršulu. Takovou tu protivnou bábu, kterou sama nesnáším. Stále s ní jezdíme, u diváků máme úspěch. Ale zdravíčko občas zazlobí, teď mám před sebou operaci očí a tak se snad zase rozběhneme na podzim. Co se dá dělat, léta ubíhají. Jestli si ještě v něčem zahraji nevím, uvidíme.

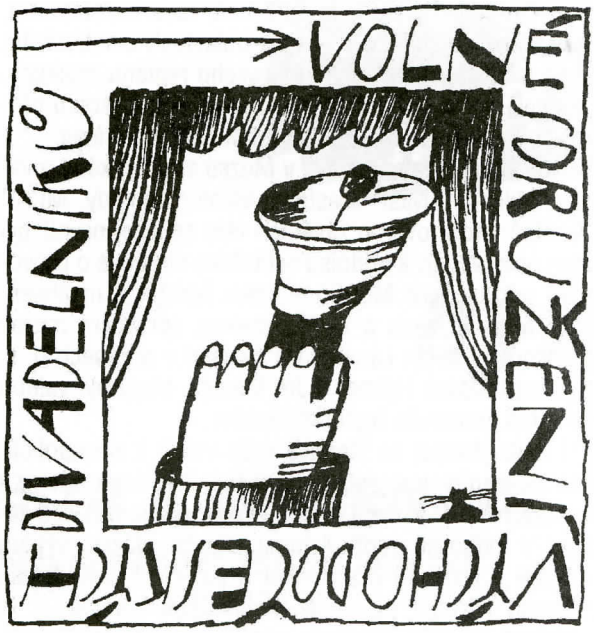
Na co ze svého divadelnického života vzpomínáš, co tě nejvíc obohatilo?
Obohatilo mě toho hodně, moc. Hrála jsem už na gymplu, a když pak přišly děti, tak jsem měla malou pauzu. Dokonce jsem si připouštěla, že už divadlo hrát nebudu. Ale pak jsem si řekla, že by se ze mně mohla stát taková ta protivná štěkací ženská, která čeká doma až přijdou děti, až jim dám jídlo, až přijde manžel... Hlava mě z toho bolela. A tak jsem se vrátila k divadlu a hlava bolet přestala. Hrozně ráda jsem hrála ve hře Jany Knitlové Sekyra na studánky, tu mladou studentku, v Ženitbě jsem hrála Arinu, to bylo moc pěkné představení, i Čertovu bábu v pohádkách, měla jsem moc krásných rolí. Za tu Čertovu bábu jsem ve Znojmě dostala cenu za herecký výkon, to už je skoro třicet let, právě se vdávala moje dcera.

Měla jsi vůbec kromě divadla i jiné koníčky?
Ne. Proč taky? Rodina, šití možná, často jsem si na sebe něco spíchla. K divadlu mě přitáhla sestra Lída. A strejda, který taky hrál ochotnicky. Na divadle je nejlepší, že je to svobodná parta. Už za totality jsme si tak mohli povídat, o čem jsme chtěli. Dnes nás nic a nikdo neomezuje, ale ten vnitřní pocit jakési svobodné soudržnosti pořád trvá, parta drží pohromadě a máme pěkné vztahy. Taky mě moc bavilo pracovat s dětmi, tomu jsem věnovala spoustu let, po sobotách, po nedělích, to bylo moc krásné.
– Já chtěla být původně učitelkou, ale to jsem „z politických důvodů" nesměla, celý život jsem byla úřednicí, mzdovou účetní, personalistkou a tak... Ale divadlo mi mnoho věcí vynahradilo. Právě ta práce s dětmi. My jsme ani nedělali nějaká představení, byl to takový kroužek pod Domem dětí, pak tady na Ostrově, společně jsme si hráli a přitom jsem je vedla k lepší komunikaci, k dobré mluvě, k ovládání těla i mysli. Často jsem měla pochybnosti, zda to dělám dobře, ale bylo to krásných deset let. Po r. 1990 nás z Ostrova vypoklonkovali, už tam najednou pro nás nebylo místo. Ale dnes tu při Adivadle funguje dětský soubor. Taky jsem chvíli učila dramaťák při Základní umělecké škole, ale to pro mě moc nebylo, samé papírování, výkazy... Bylo to za peníze a to nebylo ono.

Měla jsi nějakou vysněnou roli, toužila jsi po nějaké?
No jo, když jsem byla mladá... Třeba Lízu v Pygmalionu! Vždycky jsem ale brala to, co mi nabídli. Já nejsem až tak spontánní herečka, musím o tom vždycky moc přemýšlet, dlouho mi každá postava leží v hlavě...

Tak ti za divadelníky co čtou Hromadu, ale i za všechny, co tě mají rádi - a jak říká Opala v Patrickově hře „i za ty vostatní" - přejeme hodně zdraví do dalších let a ještě nějaké pěkné role v tvém rodném Adivadle.

Alexandr Gregar

KVĚTNOVÁ RADA VSVD

se 21. 5. 2011 konala již v nových prostorách Impulsu. Jednání se zúčastnilo celkem 12 členů rady, ostatní byli omluveni. V úvodu se vrátila k valné hromadě, jejímu průběhu a kontrole usnesení. Rada ocenila zajištění ze strany Divadla Exil a jeho principálky Kateřiny Prouzové. V Exilu bylo příjemně, setkání se souborem Divadlo Tří, který jednání zpestřil, bylo pro mnohé zcela nové a překvapující. A všechny nás potěšilo. Valná hromada schválila vystoupení VSVD z Matice českých divadelníků a svému předsedovi uložila oznámit rozhodnutí předsedům SČDO a OSDO - předseda svůj úkol splnil 19. února. Stejně tak i úkol, který valná hromada uložila svým členům zastupujícím VSVD ve výboru občanského sdružení Muzeum českého amatérského divadla Miletín, aby (dopisem předsedovi o.s. Miloslavu Hýbnerovi) bylo zajištěno svolání valné hromady občanského sdružení tak, aby se konala nejdéle do konce dubna 2011 - valná hromada MČAD o.s. se pak uskutečnila v sobotu 14. května. Valná hromada VSVD dále pověřila své zástupce ve vedení o.s. Muzeum českého amatérského divadla Miletín jednáním s Ondřejem Stýblem a starostou města Miletín k projednání možností řešení situace v Muzeu českého amatérského divadla v Miletíně. I tato jednání se uskutečnila, vedl je předseda VSVD Alexandr Gregar a Jiří Valenta.

Naďa Gregarová přítomné seznámila s finančním zajištěním činnosti Impulsu na podporu divadelních a slovesných aktivit dospělých a dětských estetických aktivit (přehlídky, metodická a vzdělávací činnost, vydávání Hromady) v Královéhradeckém kraji, na níž se podílí Volné sdružení východočeských divadelníků. Veškeré financování – tedy žádosti o dotace předkládá již SAK Impuls, neboť VSVD nemohlo plnit nově formulované podmínky pro vyúčtování. Celkem se podařilo získat 636 500 Kč.

Další část jednání byla věnována hodnocení postupových přehlídek v pořadatelství SAK Impuls a VSVD. Jejich kompletní dokumentace je publikována v tomto čísle Divadelní Hromady. Po skončení každé přehlídky zasíláme zúčastněným souborům výsledky zároveň s oslovením či výzvou, zda mají k průběhu přehlídky poznámky či připomínky, náměty, nápady, poznatky, které by nám pomohly při přípravě dalšího ročníku. Bohužel, bez odezvy.

Přesto jsme se k průběhu každé jednotlivé přehlídky v jednání rady vrátili.

Do letošního roku jsme vstupovali v situaci, kdy jsme museli vzhledem k připravované rekonstrukci Divadla Jesličky hledat nové prostory pro akce, které se tam konaly. Přehlídka pro Wolkrův Prostějov vzhledem k malému počtu účastníků se ještě uskutečnila v Jesličkách, okresní přehlídku dětských recitátorů jsme umístili do přednáškového sálu Galerie moderního umění, krajskou přehlídku dětských recitátorů do studiové scény Divadla Drak, okresní i krajskou přehlídku Dětská scéna do A studia v ADALBERTINU, přehlídku AUDIMAFOR (studentské, experimentující a divadlo poesie) do Divadla Drak, přehlídku loutkářskou jsme samostatně nepořádali, soubory nad 15 let byly zařazeny do programu Audimaforu , soubory do 15 let do programu Dětské scény. Obě tyto přehlídky měly možnost doporučit do programu Loutkářské Chrudimi.

Přehlídka amatérského činoherního divadla **ČERVENÝ KOSTELEC ´11** se uskutečnila v prodlouženém víkendu 3. – 6. března (4 dny), zahrnula celkem 12 inscenací. O účast se ale ucházelo 23 inscenací, 2 se zúčastnily přehlídky v Lomnici nad Popelkou (kde bylo celkem 7 představení), 3 soutěžily v Ústí nad Orlicí (kde celkem 8 představení), 3 inscenace byly v Miletíně. V Červeném Kostelci je tradičně vysoká návštěvnost všech představení (i dopoledních), je tu skvělé organizační zázemí, příjemná atmosféra. Lektorský sbor v čele s prof. Janem Císařem doporučil programové radě celostátní přehlídky Divadelní Děčín 4 inscenace: *Měsíční Běs* Divadelního souboru SNOOP Opatovice nad Labem, *Krajní meze* z Divadla EXIL Pardubice, *Lakomce* souboru Geisslers Hofcomoedianten a *Muži ve člunu* Divadla Jesličky v Hradci Králové. Programová rada DD přijala poslední dvě jmenované. V programu DD však byla uvedena pouze jediná – *Tři muži* z Divadla Jesličky. Soubor Geisslers Hofcomoedianten z přehlídky odstoupil vzhledem k tomu, že režisér Petr Hašek byl jmenován do lektorského sboru celostátní přehlídky. O tomto ne zcela obvyklém postupu Rada VSVD později diskutovala.

Přehlídka **AUDIMAFOR** se v letošním roce konala jako postupová na Šrámkův Písek, Mladou scénu, Wolkrův Prostějov a Loutkářskou Chrudim. Poprvé byla v Divadle Drak v Hradci Králové poslední březnový víkend. V Draku

jsme našli nejen krásné divadelní prostory (k dispozici dvě hrací scény) a profesionální technické zázemí, ale i vstřícnost, toleranci a přátelství, což ocenily všechny vystupující soubory, porota a samozřejmě i my, pořadatelé.

O účast v přehlídce Audimafor se letos ucházelo celkem 22 představení. Nakonec ve spolupráci s kolegiální přehlídkou Svitavský Fanda se podařilo všechny zájemce uspokojit. Svitavský Fanda uvedl 8 představení, Audimafor 15 představení. S kolegy ze Svitav, a po projednání v Radě VSVD, jsme se dohodli, že zaměření těchto přehlídek upřesníme bez ohledu na „krajskou" příslušnost, ale podle žánrového a druhového rozložení. Audimafor v Hradci Králové bude určen především experimentujícímu divadlu (postup na Šrámkův Písek) a Svitavský Fanda bude především prezentací studentského divadla (postup na Mladou scénu), obě přehlídky pak zahrnou i divadla poezie (postup na Wolkerův Prostějov). V diskusi také zaznělo, že obě přehlídky by měly zůstat otevřené jak pro experimentující tak i studentské divadlo.

A samostatná loutkářská přehlídka? Hlasy ze strany loutkářů po ní volají. Naďa Gregarová proto osloví loutkářské soubory v regionu, aby se k otázce vyslovily a případně navrhly řešení – i místo konání. V úvahu přichází i propojení s přehlídkou Dětská scéna...

Skvělé organizační i divácké zázemí si vybudovala přehlídka Turnovský drahokam. Přehlídka v Chrudimi své místo na slunci zatím stále hledá. Ale všichni víme, že vybudovat přehlídku chvíli trvá.

Dle plánu proběhly další postupové přehlídky. **MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO** (13. – 15. května 2011) ve velmi příjemné atmosféře a péči domácích pořadatelů uvedlo 8 představení. Lektorský sbor v čele s prof. Janem Císařem nominoval na KDP Vysoké nad Jizerou 2011 Divadelní soubor Kolár Police nad Metují s inscenací *Ptačí klec*. **DĚTSKÁ SCÉNA** (letos s postupem i na Loutkářskou Chrudim) se konala v Hradci Králové v Adalbertinu, Studiu A, v sobotu 9. dubna. Do programu bylo zařazeno celkem 13 představení ze 3 okresních přehlídek. Přes maximální vstřícnost ze strany Jitky Kučerové a technického personálu Adalbertina prostor pro Dětskou přehlídku není úplně ideální, i když sám divadelní sálek je v pořádku. Problém je v provozu celého kulturního domu, kde současně probíhala pohádka pro veřejnost a folklorní festival. Je i v nedostatečném zázemí pro relaxaci účastníků v čase mezi představeními. Vzhledem k finančním nákladům jsme program 13 představení (125 dětských účastníků) vtěsnali do jednoho dne. Je pravda, že všichni měli možnost vidět navzájem všechna představení, ale na vnímání diváků i lektorského sboru se projevila únava, nezbýval potřebný čas na reflexi představení. Pro přehlídku v příštím roce nabídla prostory nově rekonstruovaného divadla v Sobotce Lada Blažejová. Ovšem Sobotka leží na okraji regionu a pro velkou část dětských divadelních souborů hodně daleko. Pro příští rok se obrátíme i na ZUŠ v Trutnově, kde v současné době dokončují rekonstrukci dalších prostor. Na závěr tohoto bodu rada konstatovala, že postupové přehlídky ve všech oblastech amatérského divadla jsou na území východočeského regionu zajištěny, pořadatelé spolu komunikují a soubory se na těchto přehlídkách bez ohledu na krajskou příslušnost prolínají.

Rada se věnovala i situaci v Muzeu amatérského divadla v Miletíně. Naši účastníci valné hromady MČAD v Miletíně informovali o závěrech této schůze, na níž byl zvolen nový výbor, k podpisu schválena smlouva o provozování muzea mezi MČAD, městem Miletín a majitelem zámku Mgr. Stýblem a změny stanov, správcem muzea byl jmenován Milan Lánský. Na členství v orgánech o. s. rezignovali Slávek Hýbner a Jiří Valenta, který byl valnou hromadou jmenován čestným členem.

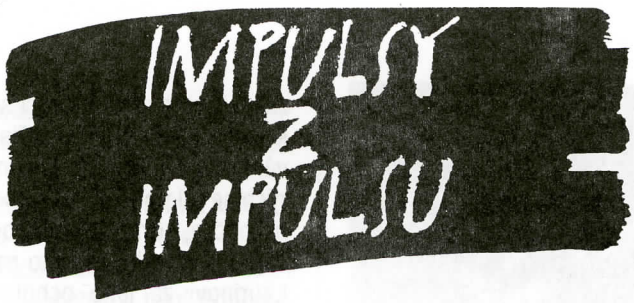
V další diskuzi se členové rady vrátili k neuspokojivému zařazení pouze jediného z našich čtyř doporučených představení na Divadelní Děčín – rada uložila našemu zástupci v odborné radě Artama otevřít otázku výběru z návrhů a postupů pracovníků Artamy při sestavování programu národní přehlídky činoherního divadla. V té souvislosti pověřila předsedu obrátit se na vedoucí Artama, pí. Čermákovou s výtkou na nedostatky v komunikaci některých odborných pracovníků Artama (nejsou pořizovány zápisy z jednání odborných a programových rad, tedy nejsou zasílány účastníkům a dochází pak k rozdílné interpretaci závěrů).

Rada také zvážila možnost kooptace členů, za ty, kterým různé důvody brání v podílu na činnosti rady (Miletín, Ústí nad Orlicí). Předseda se na ně obrátí s žádostí o stanovisko.

AMATÉRSKÁ SCÉNA V NOVÉM KABÁTĚ

V roce 2011 vychází 57. ročník.

Současná redakce (šéfredaktor Michal Drtina) a redakční rada si kladou za cíl vytvořit komplexní informační servis pro amatérské divadlo, prostor pro sdílení a reflexi amatérského dění. A také zapojit co nejrozmanitější okruh autorů z řad amatérských divadelníků a profesionálů do tvorby obsahu. Tištěná verze s novým obsahem, v novém designu, ovšem za starou cenu, bude vycházet pravidelně každý druhý měsíc a bude přinášet co nejširší spektrum informací, reflexí, zajímavostí a inspirací nejen pro amatérské divadelníky. Vedle tištěného časopisu je už nyní k dispozici nová podoba internetových stránek na adrese *http://www.amaterskascena.cz/*, která umožní informovat o vašich akcích, diskutovat, vkládat články a samozřejmě se dozvídat o aktuálním dění, nejen v amatérském divadle.

bylo...

CESTA K INSCENACI

PRAKTICKÝ KURZ REŽIJNĚ HERECKÉ SPOLUPRÁCE

Milí čtenáři Divadelní hromady,

poslední den závěrečného víkendu Herecko-režijního kurzu – Cesta k inscenaci nás manželé Gregarovi poprosili, zda bychom vám nemohli alespoň takto na papíře zhodnotit, co jsme za uplynulé čtyři víkendy na novobydžovském jevišti zažili. Samozřejmě jsme souhlasili a - rádi. O krásných věcech ze života se píše přece snadno.

Teprve teď, když sedím nad klávesnicí, dochází mi, že hodnotit kurz tak lehce nepůjde. Český jazyk je sice neskutečně pestrý a na výrazy bohatý, nejsem si však jistá, zda dokážu najít ta správná slova. Výrazy, které vystihnou a podtrhnou atmosféru, jež každý víkend při našem setkání panovala. Věřím ale, že dokážete číst mezi řádky a pochopíte, jak moc pro nás tato divadelní setkání znamenala.

Pro vaší bližší představu začnu s organizačními informacemi. Jak už bylo řečeno, celý kurz se konal čtyři víkendy - v lednu a v únoru 2011. Mezi jednotlivými víkendy byly čtrnáctidenní pauzy. Příprava na kurz však začala už v listopadu, kdy jsme se sešli v Hradci Králové a rozdělili se do pracovních skupin. Každá skupina si pak vybrala hru, jejíž realizací se celý kurz zabývala. Nutno podotknout, že to, z čeho jsme vybírali, bylo omezeno nejen zkušeným okem pana profesora Františka Laurina, ale zároveň i obsahem jeho aktovky, v níž nám všechny hry z Prahy dovezl.

Pod rukama nám v průběhu kurzů začaly ožívat různé pasáže z těchto her: Tenessee Williams-Léto a dým, Courteline-Tichá domácnost, F. A. Šamberk-Blázinec v 1. poschodí, Tenessee Williams-Mluv ke mně jako déšť a Jean Cocteau-Lidský hlas. Díky pečlivému rozboru textů jsme měli tedy možnost nahlédnout pod inscenační pláštíky komedie, frašky, psychologického dramatu atd., a každý tento formát podrobně analyzovat z hlediska scénografie, herectví a režie. Učili jsme se text rozebírat situaci od situace, zabývali jsme se charakterem postav („Musíte si uvědomit, že jste ochotnice, ale úplně blbá“ – zcela výstižná charakteristika pana profesora Laurina k postavě Kláry z inscenace Blázinec v 1. poschodí), jednáním postav („Musíte do toho dát více vášně, miláčku!“ – rada pana profesora Someše k líbací scéně Johna a Almy z inscenace Léto a dým, jenž brilantně doplnil konkrétní demonstrací na koši na odpadky), vnitřními monology nebo temporytmem. Navrhovali jsme nákresy scén a posléze nad nimi debatovali – to byste nevěřili, jak dlouho lze vést diskuzi na téma: „Okno na scéně – ano či ne?“ Zkrátka, myslím, že pro každého z nás to byla obrovská zkušenost, z níž budeme jistě všichni čerpat na svých "domovských“ scénách.

Na závěr mi dovolte malé osobní poděkování a radu vám všem. Slova díků směřuji Nadě Gregarové za realizaci pokračování Herecko-režijního kurzu, bez jejíhož osobního přispění by k tomu pravděpodobně nedošlo. A především panu profesorovi Františkovi Laurinovi a panu profesorovi Jaroslavu Somešovi, kteří nám věnovali svůj čas a poskytli nám možnost pár dnů žít naplno hereckým životem. Díky těmto třem lidem se na novobydžovském jevišti sešla parta perfektních lidí, které spojila nejen láska k divadlu, ale také si mimořádně dobře sedli lidsky, o čemž svědčily i dlouhé noci strávené nad kytarami nebo divadelními improvizacemi. Dovolím si zde opět citovat pana profesora Laurina, který nám na závěr kurzu mimo jiné řekl: „Pokud bych vám řekl, že pracovat s vámi bylo fajn a že jsem se na naše společná setkání těšil, ani bych moc nelhal!“ Vlastní interpretaci nechám na každém z vás. Ale já osobně bych se pod to mohla podepsat. Takže pokud budete mít, milí čtenáři, možnost zúčastnit se takového kurzu, neváhejte. Stojí to za to. Nejen, že budete mít šanci učit se od mistrů, ale pokud budete mít štěstí jako my, potkáte tam i zajímavé lidi, se kterými se budete chtít setkávat ještě dlouho poté, co se za vámi dveře kurzu zavřou naposledy.

Spoustu divadelních úspěchů a nezapomenutelných kulturních zážitků vám přeje

Zuzana Pavlíčková z DS Jirásek Choceň o.s.

Jan Meissner a Míša Šedivá při práci na textu
Léto a dým pod dohledem Jaroslava Someše

***

Po absolvování herecko režijního kurzu 2009 jsem se přihlásila do jeho pokračování. Pravdou je, že jsem se na ně neskutečně těšila. Zážitky z loňského roku mi zůstanou ještě dlouhá léta v paměti a právě to byl důvod k repete. Po teoretické části s praktickými hereckými technikami jsme se letos vrhli na čistou praxi ve formě zkoušení úryvků či zkrácených her různých autorů. Ještě před započetím kurzů jsme se tedy sešli ve Středisku amatérské kultury IMPULS, abychom se rozdělili na pracovní skupinky a rozdali si texty. Pojďme se teď společně podívat, jak to vlastně dopadlo.

Když vynechám věhlasné ódy, které jsme svorně pěli na „našeho" milého profesora Františka Laurina, zvládli jsme kus práce. Po prvních dvou dnech, které jsme věnovali dějinám divadelním i shrnutím loňských poznámek, jsme vzali konečně do rukou opravdová mistrovská díla. Po přečtení jsme rozebrali do puntíku každou hru. Nechybělo vyprávění o autorovi a o samotné hře. Pídili jsme se po smyslu hry, jejím poslání. Došlo i na jednotlivé postavy a jejich význam. Zkrátka rozebrali jsme, co se dalo. Takto rozkrájená díla jsme poté začali dávat pomalinku dohromady. Řešila se scéna, kulisy, garderoba a prostě vše, co k tomu patří. Třetí víkendové setkání bylo už ryze praktické. Panu profesoru Laurinovi přijel na pomoc nám již známý pan Jaroslav Someš. Oba dva nám následující dny pomáhali se zkoušením. Stali se našimi režiséry, pomocnými režiséry, leckdy i samotnými herci, strhujícími vypravěči, zkrátka muži, kteří už o životě na divadelních prknech něco vědí a že toho není právě málo. Spolu s jejich pomocí se nám podařilo dotáhnout dílka do zdárného konce, i když ne doslova. Nicméně zkušenosti a nadšení do hraní a režírování, které jsme nabyli během kurzu, jsou nám inspirací k dalšímu pokračování.

Pro mne osobně byly kurzy velkým zážitkem. Možnost zakusit opravdovou práci s režisérem, pracovat na herecké projevu a znalost režisérovy práce před i po nastudování hry. To vše jsou pro mne pootevřená vrátka, do kterých se mi podařilo během kurzu nakouknout. Jak jsem již naznačila, kurzy pro mne byly zejména zážitkem a inspirací k další tvorbě. A za to patří největší dík panu profesoru Laurinovi za jeho ochotu za námi pravidelně dojíždět a věnovat se nám a stejně tak i panu Somešovi za jeho nemalou výpomoc. Stejně tak má svůj velký podíl na kurzu i paní Naďa Gregarová, jež zajistila prostory a organizaci celého kurzu. Děkuji všem.

Andrea Moličová

***

Za léta jsem navštívil několik seminářů na Jiráskově Hronově, ale tomuto se nic nevyrovná. Je to tím, že se pracuje dlouhodobě se stálým kolektivem. Naučili jsme se základní herecké techniky, například: temporytmus, podtext, motivace jednání a cíle. Víme, jak je důležité definovat si dané okolnosti. Víme, že je dobré seznámit se s autorem scénáře, abychom mu rozuměli, jak je důležité vybrat dobrou hru k daným hercům, jak si dlouhý text rozdělit na situace, aby to šlo zkoušet.

Pan Laurin nás zasvětil do historie divadla, která končila tímto setkáním v tuto vteřinu. Prý i my jsme součástí světového divadla, jen si to teď neuvědomujeme. Malé zrnko v moři písku, ale také důležité. Prostě nás umí zaujmout a nadchnout k práci. Jeho milý přístup, který nikoho neponižuje ani nepovyšuje, je pro nás vzorem, jak jednat s herci a s lidmi obecně. Je toho hodně, co jsme se naučili a záleží na nás, jak toho využijeme. Seminář pana Laurina mě nakopnul a založil jsem nový soubor Pábitelé, který už nacvičuje hru Bohumila Hrabala Diamantové očko. Bez kurzu bych do toho nešel. Nevěděl bych jak. Mám výhodu, že s ochotníky začínám, tak se nemusím odnaučovat špatné návyky. Rovnou jsem metody pana profeso-

Miloslav Bernhard, herec Ďyvadla Neklid Voletiny

ra nastolil jako běžný způsob práce. Tento kurz a pan Laurin má značku kvality ISO 9001, Czech made, Klasa a regionální produkt.

Ať žije profesor Laurin! Máme ho rádi! Vážíme si toho, že nám nalil čistého vína, a to s přívlastkem pozdní sběr.

Děkujeme, Naďo, že to pořádáš. Jsem zvědav, s čím přijdeš příště. Obhájit vítězství v olympiádě není jednoduché.

PS: Ztlum tu hudbu a kup tu kupu hub!

Tomáš Langr nadšený

***

Když mě Zuzka Pavlíčková nabídla jestli bych se chtěl zúčastnit HRKu, tak jsem si dost dobře nedokázal představit, co od toho mám vlastně čekat. Když jsme ale dorazili na první setkání a poznal jsem tam všechny ty super lidičky, tak mě bylo jasné, že když už nic jiného, tak tam alespoň bude legrace.

Ale mé očekávání bylo mnohokrát překročeno. Z pracovního hlediska, tak v první řadě jsem se rozhodně naučil úplně jiný způsob, jak se učit ze scénáře. Jak si správně rozfázovat text na jednotlivé úseky atd. Díky vyčerpávající asistenci obou pánů profesorů a jejich psychologickým rozborům jsem se naučil, jak se mnohem hlouběji dokázat ponořit a vžít do postavy. Dále pak v první fázi kurzu, když jsme byli všichni jak herci tak režiséři, jsem si teprve pořádně dokázal představit, jak složitou práci vlastně režisér má a pomohlo mi to určitě začít lépe s režisérem spolupracovat a nebrat ho jen jako tyrana, který ze mě na jevišti vysává poslední zbytky energie svými šílenými nápady. No a v neposlední řadě úvodní cvičení na vyjádření emocí, na co nejrychlejší reakce a improvizaci, či vymýšlení vlastních scének a textu v několikaminutových intervalech mě rozhodně přinejmenším uchvátilo! A krásné, velmi dlouhé večery s touhle partou v NB ať v družině nebo někde v hospůdce, byly sladkou třešinkou na tomhle skvělém dortu.

S obrovským pozdravem a přáním všeho nejlepšího, spokojený účastník kurzu a člen DS Jirásek Choceň.

Honza Meissner

***

Celé soustředění pro nás bylo velmi příjemné a inspirativní. Snažili jsme se pochytit od lektorů režijní dovednosti, trpělivou práci s herci a obdivovali jsme i herecké výkony některých kolegů. Pro mě osobně byl obohacující přístup pana Laurina, který mi ukázal, že lze i slabší herce vést bez násilí, vlídně a pohodově, a přesto s nadějí na určitý konečný výsledek, což je pro mě cesta nejen nová, ale i jediná přijatelná.

Moc děkuju lektorům i všem organizátorům

Iveta Vališková

SHRNUTÍ:

Kurz se uskutečnil v různých prostorách Jiráskova divadla v Novém Bydžově (jeviště, šatny, propadlo, sál, vestibul, klubovna...). Velké díky Petru Krulišovi – řediteli Jiráskova divadla v Novém Bydžově.

Čtyři setkání od pátečního večera do večera soboty v průběhu ledna (14. - 15., 28. - 29.) a února (11. - 12., 25. - 26.) 2011.

Pracovalo se s texty: Tenessee Williams: Léto a dým, Courteline: Tichá domácnost, F. A. Šamberk: Blázinec v 1. poschodí, Tenessee Williams: Mluv ke mně jako déšť a Jean Cocteau: Lidský hlas.

Kurz absolvovali: Zuzana Pavlíčková, Luděk Hájek a Jan Meissner z DS Jirásek Choceň, Václav Falta a Andrea Moličová z DS SNOOP Opatovice, Petr Vanžura, Miloslav Bernhard, Marek Pakulski a Helena Hardikerová z Ďyvadla Neklid Voletiny, Radomír a Iveta Vališkovi z Korálky Dětenice, Ondřej Růžička ze souboru Vojan Libice nad Cidlinou, Míša Šedivá z domácího souboru Jirásek, Pavla Šefrnová z Dramatické školičky Svitavy a Tomáš Langr z o.s. Dobré divadlo, který s sebou přivedl Jiřího Křesťana, který dojížděl až z Přibyslavi..

Přejeme všem absolventům mnoho krásných setkání s divadlem.

-ng-, foto Andrea Moličová

Helena Hardikerová, Míla Bernhard a Marek Pakulski při práci na textu Tichá domácnost

KLUB DĚTSKÉHO DIVADLA

V JAROMĚŘSKÉ ZUŠce BYL PODRUHÉ, TĚŠÍME SE, ŽE NA PODZIM OPĚT BUDE

KDD se scházel letos v Jaroměři už druhou sezónu. Jde o společenství otevřené každému, kdo se o dětské divadlo zajímá nebo je do něho prakticky přímo „namočen", má potřebu se o dětském divadle bavit a řešit si zádrhele při tvorbě inscenace svého souboru.

KDD poskytuje možnost řešit starosti vedoucího dětského či mládežnického souboru v širším kruhu – „víc hlav víc ví" a navíc pod vedením lektora, který se v dané problematice pohybuje (dramaturga, režiséra, scénografa,...).

KDD letos pracoval v těchto okruzích: tvořivá dramatika v dětském divadelním souboru, dramaturgicko-režijní koncepce inscenace, zvukový plán inscenace a základy hlasové výchovy v praxi.

KDD informuje o literatuře, přehlídkách a festivalech.

KDD se schází jednu domluvenou sobotu v měsíci v ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři.

KDD čeká třeba právě na Vás, ozvěte se mi co nejdříve!

Jarka Holasová
jarka.holasova@seznam.cz

Z „pomněnek", které Jarka Holasová vždy před a po setkání KDD všem rozesílá, jsem si dovolila vybrat
ze setkání s Karlem Šefrnou – zvukový plán inscenace.

Opravdu živá hudba, dětmi produkovaná, je daleko lepší než "zvuková konzerva".

Karel se velmi svědomitě připravil a ke každému zadanému textu měl také své nápady. Nejprve jsme probrali fungování zvuků a muziky v inscenacích obecně a potom došlo na konkrétní práci, která vrcholila praktickou tvorbou písničky (od výběru slov, přes vytvoření veršů až k flétnám) k inscenaci O pasáčkovi Měsíci.

Povedlo se nám zhudebnit pohádku O slepičce a to jako kramářskou píseň s poučením, což byla úžasně veselá práce.

Nápady k představení Cesta za bohyní hor:
o hudebních předělech - je jich hodně na to, aby byly všechny stejné. Nabízí činel, do kterého by se uhodilo pokaždé jiným předmětem - atributem prostředí: Obydlí (čajová lžička), Les (šiška), Hanako (štětec), Sad (jablko - prvně zelené, podruhé červené - čas), U řeky (voda - kdyby tekla na činel) - hned následuje - "...to je vody" (hadr a vytřít), mnich (3 amulety) = 1. vrchol, zaslouží si něco složitějšího (hlasy ó-mmmm), Hiroši (zavírací nůž), Honička (hudba? - jsou-li herci toho schopni) Buď horou, ohněm! (zvuky), U mnicha (svíčka a tma).

Karel Šefrna, Lucka Peterková a Štěpán Macura

Dostali jsme za úkol vymyslet ukolébavku - rýmovali jsme čtyř i více verší - ale zjistili jsme, že žádná se moc nehodí k Jirousovi (I. M. Jirous „Ptala se Františky Marta") - skoro všechny byly moc krásné. Při diskuzi o autorovi "jsme zvlčili" a vymysleli úžasnou inscenaci skoro pro dospělé a s většími dětmi, čímž jsme asi režisérce nepomohli, ale velmi to koresponduje s výběrem textu a autorem, jehož život je všeobecně znám. - Hrát ve světle lihového vařiče (tuhý líh) a zapalovače, panenky (rozuměj vepřové), oko na pánvi - smažení volského oka ...Použít nejlépe špinavé nádobí nebo nádobí ze sběrných surovin a na "začli se hejbat..." velký kravál a všechno se sype na hromadu....Použité nádobí musí fungovat jako předmětná metafora.

Setkání to bylo nejen milé, ale velmi tvořivé a pro muziku krátké.

Pevné zdraví a trvalý úsměv všem!

Jarka

Pro ten úsměv a pohodu Jarka vždy i napeče, aby účastníci nestrádali ani fyzicky, ani citově, ani intelektuálně – viz. foto.

-ng-

VÝCHODOČESKÝ ČTYŘÚHELNÍK – AMATÉRSKÝ

Byl jsem letos jako člen lektorského sboru (porotce) na třech východočeských přehlídkách amatérského divadla: Činoherní (s postupem na Divadelní Děčín) v Červeném Kostelci, kterou to na počátku března začalo, venkovských divadelních souborů Miletínské divadelní jaro s postupem na Krakonošův podzim ve Vysokém nad Jizerou, jíž to v polovině května končilo. A uprostřed byl v Hradci Králové na konci března Audimafor 2011, jenž byl letos velice pestrý. Neboť z provozně-organizačních důvodů sdružoval soubory tzv.experimentálního divadla usilující postoupit na Šrámkův Písek, dále na celostátní přehlídku studentských divadelních souborů Mladá scéna v Ústí nad Orlicí, ale i na přehlídku divadel poezie Wolkrův Prostějov a konečně na Loutkářskou Chrudim. Tahle šíře umožňovala srovnání přesahující rámec jediného typu divadla, přinejmenším objevovat a občas i pojmenovávat obecnější problémy a tak přemýšlet o některých trendech a tendencích současného amatérského divadla. Byl to pro mne nejpříjemnější a cenný zážitek dosavadní letošní amatérské sezóny - i díky sestavě lektorského sboru, v němž jsem měl čest a potěšení pracovat. A navíc: celým svým duchem mně tenhle Audimafor připomněl prakticky už legendární přehlídku bývalého východočeského kraje - Inspiraci. S touto vzpomínkou se mně vynořily další souvislosti sahající do minulosti, neboť se 35 let trvale a pravidelně pohybuji na půdě východočeského amatérského divadla a myslím, že je znám slušně. Takže mně snad bude odpuštěno, když některé problémy, jež se objevily v těch více než 30 představeních, které jsem na těch třech přehlídkách absolvoval, nahlédnu i optikou minulých poznatků a zkušeností.

Základní půdorys letošní „přehlídkové podoby" vymezila čtyři představení tři souborů; to je ten čtyřúhelník v názvu. Byli to dvakrát Geisslers Hofcomoedianten (Ambrosia a Lakomec), jednou Dno a Šavgoč (Hospodin aneb Kdopak by se Boha Bar) a divadelní soubor Floriánek z Čisté u Horek (inscenace autorské pohádky Peklo na zemi.) Jeho představení bylo podivuhodným jevem, v němž se spojila sociálně-kulturní podstata amatérismu s vlivy a prvky současného showbyznysu. Je v ní mnohé – od nejrůznějších vlivu muzikálů až po neklamné stopy Troškových pohádek a jiných jeho filmů; často se tyto postupy ocitají na – a někdy i za - hranici triviality. Jenže: všechny tyhle prvky překrývá užívání si radosti z divadla, což se přenáší i do hlediště, tu radostnost nelze nevnímat. Organizačně je to obdivuhodný výkon, hraje 35 herců a dalších 10 lidí se podílí na představení za kulisami. Abych pravdu řekl, připomínalo mně to představu J. J. Rousseaua o ženevském divadle jako lidové slavnosti, která „upevňuje vztahy mezi lidmi v malé komuně", kdy nikdo „nepřestává být sebou a přitom se prezentuje jinému", jak o této představě píše Jan Hyvnar v úvodní studii k Rousseauovu dopisu d' Alembertovi. Chci tím také říci, že tohle divadlo nelze posuzovat běžnými kritérii jako uspořádaný scénický tvar ať už vybudovaný jakýmikoliv principy a postupy. Koneckonců: kdybychom domysleli do důsledků Rousseauovo tvrzení, že divadlo patří městské civilizaci, zatímco do malých míst ve své běžné podobě nepatří, pak bychom možná mohli prohlásit, že tímto vystoupením se představilo čisté a ryzí venkovské divadlo. A to bez ohledu na to, kolik tisíc obyvatel má ta nebo ona obec.

Ovšem až na toto představení potvrdila přehlídka v Miletíně, že cílem venkovských souborů je na bázi konvencí měšťansko-osvícenského divadla, proti němuž Rousseau tak brojil, vytvořit pokud možno svou kvalitou solidní činohru, byť na to - kromě jednoho představení - síly nestačily. Ale už to tak je: to kolektivní spontánní a bezbřehé užívání si divadla můžeme vnímat a dokonce si je také užívat jako bezprostřední zážitek něčeho nezvykle příjemného, ale jediné kritérium, jež platí pro soutěž, je v poslední instanci scénický tvar. Leč neměli bychom zapomínat, že to kolektivní radostné bytí na divadle k amatérismu patří. Což v Červeném Kostelci prokázala „česká procházka anglickým humorem": Muži ve člunu (o ženách mluvě!!!) Divadla Jesličky, stálé scény ZUŠ Střezina z Hradce Králové. Jesličky jsou východočeským fenoménem, na amatérském divadelním životě této části Čech se významně podílejí už řadu let a mnohokrát jejich výsledky přinesly cenné podněty, které se ocitly na celostátním amatérském fóru. Jan Dvořák, jenž je na tom „scénickém zpracování" známého vyprávění Jerome Klapky Jerome podepsán jako autor scénáře i jako ten, kdo spolu s Monikou Janákovou předváděné „okrojoval a secvičil", už několikrát uplatnil svůj osobitý smysl pro „scénickou montáž" oscilující mezi epikou, dramatičností a překvapivým scénickým obrazem využívajícím vizuálních vlastností jevištních materiálů. Řekl bych, že je „autorským" divadelníkem svého druhu, jenž se vyznačuje i patřičnou dávkou osobitého, zvláštního humoru. I pro tento scénický tvar to platí; navíc je tu výrazný podíl zpěvu. Takto vznikl prostor pro dvaatřicet herců souboru Dospělá embrya, jenž je uveden vedle anglického autora knižní předlohy jako spoluautor tohoto osobité pohledu na přírodu a život, jež jsou spojeny s vodou. Tohle je jádro této scénické montáže; skoro to působí tak, že každý z těch, kdo se na ní podílel, vtělil do ní svůj zážitek a tak humor střídá poezie, lyrika, zamyšlení. Svým způsobem v tomto případě na divadelně poučené a kvalitní úrovni zaznívá totéž, co z představení z Čisté: radost z možnosti být na jevišti a pro sebe i pro diváky tuto radost zveřejnit, mnoha pohledy a z mnoha stran.

Pro tento „jesličkovsko-dvořákovský" tvar mohu použít termín, jenž bude tvořit osu a rozlišovací kritérium dalšího pokračování tohoto článku – výpověď. Ten pojem má označit scénický tvar, jehož hlavním cílem je sdělit vlastní postoj k zobrazované skutečnosti a tak v ní otevřít určitý problém, který se má a může dotýkat všech. Hradecké Jesličky to tomto představením činí, nad radostí z bytí na jevišti se klene cílevědomá snaha nabídnout pohled na dění

kolem vody ze specifických úhlů. V klasickém - a chcete-li tradičním činoherním východočeském divadle - představují toto divadlo, jež se snaží být výpovědí o člověku ve světě už jistý čas především inscenace Josefa Jana Kopeckého, jenž to na červenokostelecké přehlídce potvrdil dvěma inscenacemi ve dvou souborech - v Triariu z České Třebové a v souboru SNOOP z Opatovic nad Labem. Východiskem je Kopeckému náročná - jak svou kompozicí a strukturou tak tématem - literární předloha, o jejíž interpretaci mu jde. K této činoherní linii se letos v Červeném Kostelci přidal ještě pardubický Exil, u něhož je tato poloha inscenací na přehlídkách obvyklá a také domácí soubor svou inscenací textu Aut, jež ovšem narazila na jeho podstatné, asi neodstranitelné nedostatky. A samozřejmě posílili ji i Černí šviháci z druhého Kostelce - nad Orlicí - kteří se pustili do doposud nehraného textu Josefa Tejkla Polyhistoři. Jestli někdo ve východočeském - a nepochybně v celém českém - amatérském divadle svou tvorbou i životem doslova ztělesňoval tuto "výpovědní" podobu divadla, pak to byl nepochybně Pepa Tejkl. Obsahovala u něho několik rovin: od ryze a výrazně politické přes osobní až po jakousi bizarní, v níž Pepík zveřejňoval některé své recesně-mystifikátorské životní počiny. Polyhistoři patří do té poslední linie. Jsou výpovědí o neuvěřitelně absurdním, leč právě proto krásném vzepření banalitě života. Ten příběh určité skupiny lidí, jež koná s nadšením i velkou zlomyslností vůči sobě samým nesmyslné činy, je především vyprávěn - a slovo věru není silou poetiky Černých šviháků. Takže inscenace bohužel jen naznačila, co by se mohlo z toho textu zrodit.

Nejpreciznější a nejcelistvější strukturu inscenace se v tomto činoherním typu divadla podařilo vybudovat divadelnímu souboru, jenž se účastnil miletínské přehlídky venkovských souborů. DS Kolár z Police nad Metují sáhl po scénáři amerického filmu Ptačí klec a zásluhou režiséra a tvůrce dramatizace Jaroslava Součka rozehrál komediální děj přesně fungujících situací realizovaných s hereckým temperamentem, plasticitou a nápaditostí. Rozvíjejí se na přece jenom poněkud choulostivé půdě homosexuálního prostředí citlivě a nenásilně. Tak se tato inscenace stala vlastně vrcholem nejmohutnějšího proudu východočeského amatérského divadla - možná poněkud i tím, že tu v jisté míře najdete i jakousi výpověď o morálce a pokrytectví. Ten proud svým žánrem komedie dominoval (a patrně bude i nadále dominovat) staré dobré činohře. Figurují v ní lecjaké předlohy, slušné, průměrné i podprůměrné. Je s podivem, že nejproblematičtější dramaturgickou volbu prokázal J.J. Kopecký, když pro inscenaci nově začínajícího souboru ze Sopotnice zvolil text Agentura Drahoušek, jež svou stavbou jako by z oka vypadla triviálním pokleslým prvorepublikovým filmovým komediím. Soubory se se zvolenými texty vyrovnávaly podle svých možností, schopností a předpokladů směřujíce ke kýženému cíli: pobavit svého diváka. Nejzdařilejší inscenace tak činily menším či větším posunem žánrové polohy předlohy klasiků tohoto žánru – Nestroye a Feydeaua. Což reprezentuje hodnotu protikladné povahy. Je to zároveň snaha vyhnout se některým nesnadným překážkám textu a dosáhnout tak lehčeji zábavného účinku, ale je to také zároveň projev tvořivosti, která se po svém chápe divadlem literatury, aby jí dodala působivého a přitažlivého vyznění.

Tím se dostávám k dalšímu vrcholu čtyřúhelníku: k Moliérovu Lakomci v inscenaci Geisslers Hofcomoediantů. Tenhle soubor byl ve východočeském amatérském divadle vždycky výjimečný; od zvláštního způsobu, jímž zakládal a formoval svou existenci jako soubor amatérský až po inspiraci své tvorby, jež se přes Sporckův Kuks dostala k baroku a odtud pak k velice specifickému pojetí aktualizace nejrůznějších podnětů – včetně textu. Jestliže tento soubor oznámil, že bude usilovat o profesionalizaci – která mu plně náleží – bude to pro východočeské amatérské divadlo citelná ztráta, neboť taková znepokojující a provokativní štika v rybníku prospěšně čeří vodu. Lakomec přestupuje svou podobou zcela hranice tradiční činohry, posouvá se ke scénickému tvaru, jenž syntetizuje pohyb, zpěv, řeč na bázi několika vybraných situací z textu, jež byly zvoleny jako nutný předpoklad pro zamýšlenou rovinu, již charakterizuje podtitul uváděný v programu: retro-byznysová komedie. Což navíc upozorňuje na inspiraci filmovou groteskou a muzikálem. Tomuto typu divadlu je výpověď východiskem i cílem. Nejenom námětově a tematicky, ale určuje i hledání scénického tvaru, jenž by výpovědi plně a bez výjimky sloužil. Což znamená překračování a velice často rušení dosavadních divadelních konvencí a chození po nevyzkoušených, neprošlapaných cestách. Letošní Audimafor sestával z takových výbojů nejenom v představeních usilujících o Šrámkův Písek jako přehlídku experimentálního divadla, ale prakticky ve všech svých odvětvích. Na příklad v loutkovém divadle předvedli Jarka Holasová a Jakub Maksymov (jako soubor Někdo, ZUŠ Jaroměř) představení nazvané Darrel standing inspirované prózou J. Londona Tulák po hvězdách. Před časem jsem – i s dalšími - obdivoval jejich invenční „loutkové" scénování pohádky o smrti, která nemohla plnit na světě svou funkci. Teď se oba pustili na pole pro ně neznámé, neprozkoumané, opouštějící pole, jež bezpečně znají. Výsledek byl problematický, odkryl řadu rizik a úskalí, s nimiž se potkali. Ale byl to – myslím - krok správným směrem, protože oba dospěli

k hranicím, které v zájmu společného i individuálního vývoje musí překročit. Jarka Holasová je pro mne východočeská velmoc ve schopnosti pěstovat především skrze hru s loutkou a předmětem imaginaci, fantazii, představivost, formovat bezpečná východiska pro divadelní aktivitu a skrze ně individualitu, sleduje citlivě vývoj svých svěřenců. Maksymov to názorně dokazuje. A proto letos spolu s Jarkou Holasovou přestoupil dosavadní podobu své divadelní aktivity. Jsem přesvědčen, že byť jim ten první krok do sféry nezvyklých postupů přinesl řadu problémů, s nimiž se vždycky nedokázali zdárně vyrovnat, není to rozhodně jejich poslední slovo. Mají dostatek sil dojít k výsledkům, jež přinesou originální výpověď, kdy zprávou o ní bude nalezený scénický tvar. Takto bych mohl projít celý Audimafor a téměř u všech jeho představení vymezit vůli, chuť, odvahu dojít originálními způsoby scénování k vlastní výpovědi. Na př. soubor Hlavy při ZUŠ Broumov – původně soutěžící v kategorii divadel poezie, abychom je posléze doporučili na Mladou scénu – scénovali už mnohokrát jevištně zpracovanou Kytici. I přesto ten tvar silně exponující baladické rysy a přestupující do sféry hudebního dramatu, měl v sobě náboj nabízející tímto syntetickým divadlem nečekanou interpretaci. Soubor Drejg Náchod vstoupil do populárního Shakespearova textu Romea a Julie, aby hledali bez ohledu na klasikova slova i celistvý tvar textu vlastní postoje. Tahle cesta není jednoduchá – jakkoliv se to někdy zdá. Neboť to vypadá, že stačí současná aktuální výpověď a všechno se pak vynoří spontánně – jaksi samo. Všechno jako by voní novotou, která přesvědčuje o tom, že čím více originality a nečekanosti výpovědi, tím větší bude divákovo zaujetí. Dost často však toto přesvědčení přehlíží, že jsou jisté principy, které musí držet scénický tvar pohromadě a nedovolit mu rozpadnout se na nesourodé, volně poletující částice, které posléze ztrácejí i divadelní hodnotu. Divadlo vzniká situacemi, jež tvoří pohyb herců v prostoru. S tím pohybem v prostoru je třeba nějak zacházet, aby se zrodila vskutku divadelní výpověď.

Divadlo DNO a Šavgoč v režii Jiřího Jelínka hrálo na Audimaforu v restauraci Černý kůň představení Hospodin aneb Kdopak by se boha bar. Jak ukazuje už jeho název, je to zvláštní spojení plebejského syrového divadla, jež se hraje mezi půllitry, panáky a přenoskami na pivo; zkrátka a dobře s ryze užitnými předměty používanými v hospodě. To plebejství je především v otevřené bezprostřednosti. Je tu i rovina, která pracuje slovem a vyžaduje intelektuální spoluúčast. A do toho vkročí Hospodin ze Starého zákona s harmonikou, jehož svatozář tvoří kolo bicyklu. A je tu i proud nejrůznějších slovních i předmětných gagů a písniček, hravá taškařice, jíž hospodské prostředí znamenitě svědčí. Najednou ovšem herci, o jejichž uvolněnosti a stálé schopnosti improvizovat není pochyb, nabídnou, že vám zahrají jakýkoliv příběh ze Starého zákona, který si vyberete. A také to učiní. Týmiž prostředky, jakými pracovali až doposud, to na místě vymyslí a realizují s imaginativností sobě vlastní. Do vskutku lidové podívané vstoupí obdobně vnímaný a zpodobený bůh, což je výpovědí, která s pozoruhodnou silou prezentuje, činí přítomným duchovní rozměr, který každého z nás čímsi zasahuje a cosi mu připomíná.

Dělat na úrovni toto divadlo výpovědi vyžaduje zvláštní dispozice, jež nejsou obvyklé. Východočeské divadlo nikdy amatéry ani soubory s těmito dispozicemi neoplývalo. Mělo pravda jeden soubor – Céčko ze Svitav - jež každým svým představením dosvědčovalo sílu tohoto typu divadla – samozřejmě když se umí. A Céčko to umělo skvěle. Proto díky za DNO a jeho Hospodina v baru jako další vrchol čtyřúhelníku, jímž se ukazuje, co je to tvořivý herec v divadelním prostoru, jak skrze jeho aktivitu vzniká situace, jež s námi komunikuje o naší životná situaci. A stejně tak další díky za Geisslers Hofmomoedianten, jehož Ambrosia patří podle mne k současným špičkovým dílům tohoto typu divadla výpovědi. Je to příběh sv. Ambrože a císaře Theodosia. Tedy příběh opět náboženský, spirituální. Je to ovšem jiný přístup než ukázalo DNO. Tato rovina je značně posilována prostředím kostela. Jsou to nepochybně rysy tzv. site-specific, kdy prostředí rozhoduje zásadně o povaze předvádění – a výpovědi. Ale: v tomto scénickém tvaru je kostel zároveň prostorem pro jednotlivá vystoupení hereckých sólistů, jež jsou vlastně maximálně artistní: tanec se střídá se zpěvem, komedie dell'arte s melodramatickou rétorickou deklamací, loutkářský výstup se stepem. Jsou to herecké výstupy jednoznačně světské; leč site specific stále působí, kostel jim dává dimenzi jedinečné výpovědi. A to vše je ovlivněno jezuitskou hrou z roku 1578, v případě tohoto souboru i dlouholetou zkušeností s barokním divadlem a jeho aktualizací. Je to neobvyklé spojení řady prvků, jejímž výsledkem je stejně neobvyklá výpověď, v níž se „barvitý a různorodý herecký jarmark" pojí s poznáváním prosté vroucnosti pokání.

Měl bych se asi odvážit nějakého velkolepého a hlubokomyslného závěru o přítomnosti a budoucnosti východočeského amatérského divadla. Mohu na základě těch tří přehlídek i toho, co o něm za ta léta vím, říci asi tolik: Je v současnosti hodně diferencované. Jistě převažuje v široké základně tradiční činohra a v ní je hlavním proudem ono komediální divadlo, které respektuje spokojenost diváků a snaží se jim přinést příjemnou a podle možností i divadelně kvalitní zábavu. Ale má i jiné podoby, které se vyrovnávají se současnými postupy a principy, které nerespektují nejvíce uznávaný tradiční kánon divadelních hodnot a hledají jiné cesty. Dokonce v něm působí dva soubory, které v tomto směru patří k vrcholům amatérského divadla; jak - mimochodem - ukázal i letošní Šrámkův Písek, kde oba dosáhly ocenění jak u diváků tak i lektorského sboru. V tomto smyslu tato šíře východočeského amatérského divadla stvrzená těmi třemi přehlídkami roku 2011, je dostatečná na to, aby mu umožnila obsáhnout prakticky všechny polohy, jež mohou a dovedou reagovat na vlastní potřeby a zájmy divadelníků a stejně tak diváků. Setkání s touto šíří bylo pro mně nejzajímavějším a inspirujícím zážitkem celé letošní dosavadní amatérské sezóny a jsem za ně velmi vděčný.

Jan Císař

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Městské kulturní středisko a Divadelní soubor Na tahu při MKS Červený Kostelec,
Volné sdružení východočeských divadelníků, s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

ČERVENÝ KOSTELEC '11

Divadlo J. K. Tyla 3. – 6. 3. 2011

Východočeská přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

Lektorský sbor: prof. Jan Císař (předseda), prof. František Laurin, Jaromír Vosecký, Mgr. Regina Szymiková,
Mirka Císařová (tajemnice)
Počet představení: 12

PROGRAM:

Divadelní soubor TRIARIUS Česká Třebová
Jaroslav Rudiš, Petr Pýcha: **STRANGE LOVE**
Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor NA TAHU při MKS Červený Kostelec
Josef Beran: **AUT**
Režie: Jana Jančíková

Divadlo A. Jiráska Úpice
– Jednota divadelních ochotníků
Jean Dell, Gérald Sibleyras:
PŮLDRUHÉ HODINY ZPOŽDĚNÍ
Režie: Ladislav Tomm

Divadelní soubor JIRÁSEK Týniště nad Orlicí
Jaroslav Vostrý: **TŘI V TOM**
Režie: Jan Bohatý

Divadlo EXIL Pardubice
William Mastrosimone: **KRAJNÍ MEZE**
Režie: Ota Skokan

Divadelní soubor Symposion Třebechovice p.O.
Georges Feydeau: **BROUK V HLAVĚ**
Režie: Petr Hofmann

Divadlo Jesličky, stálá scéna ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
Jerome Klapka Jerome:
MUŽI VE ČLUNU (o ženách mluvě)
Režie: Jan Dvořák

Divadelní soubor SNOOP Opatovice nad Labem
Richard Kalinoski: **MĚSÍČNÍ BĚS**
Režie: Josef Jan Kopecký, j.h.

Divadelní soubor JIRÁSEK Choceň o.s.
Tom Stoppard: **PO MAGRITTOVI**
Režie : Luděk Hájek

Divadelní soubor Jiráskova divadla Hronov
Carlo Goldoni: **POPRASK NA LAGUNĚ**
Režie: Miroslav Lelek

Divadelní soubor ČERNÍ ŠVIHÁCI Kostelec nad Orlicí
Josef Tejkl: **POLYHISTOŘI**
Režie: Radvan Pácl + Černí šviháci

Geisslers Hoffcomeadianten
Moliére: **LAKOMEC**
Režie: Petr Hašek

VÝSLEDKY:

Lektorský sbor o doporučení (bez uvedení pořadí) na celostátní přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Děčín rozhodl takto:

DOPORUČENÍ:

Divadlo EXIL Pardubice
William Mastrosimone: **KRAJNÍ MEZE**
Režie: Ota Skokan

Geisslers Hofcomoedianten
Moliére: **LAKOMEC**
Režie: Petr Hašek

Divadelní soubor SNOOP Opatovice nad Labem
Richard Kalinoski: **MĚSÍČNÍ BĚS**
Režie: Josef Jan Kopecký, j.h.

Divadlo Jesličky, stálá scéna ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
Jerome Klapka Jerome:
MUŽI VE ČLUNU (o ženách mluvě)
Režie: Jan Dvořák

LEKTORSKÝ SBOR DÁLE UDĚLIL:

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

- **Michaele Vyčítalové**
  za roli Vandy v inscenaci hry Petra Pýchy a Jaroslava Rudiše **Strange Love**
- **Janu Papáčkovi**
  za roli Michala v inscenaci hry Petra Pýchy a Jaroslava Rudiše **Strange Love**

- **Robertu Hruškovi a trumpetovému kvartetu**
  za scénickou hudbu k inscenaci hry Jaroslava Vostrého **Tři v tom**
- **Karlu Procházkovi**
  za roli Sluhy Cola v inscenaci hry Jaroslava Vostrého **Tři v tom**
- **Martinu Černému**
  za roli Viktora Emanuela Champsboisy v inscenaci hry Georgese Feydeaua **Brouk v hlavě**
- **Miroslavu Vikovi**
  za roli Doktora Finache v inscenaci hry Georgese Feydeaua **Brouk v hlavě**
- **Andree Moličové**
  za roli Sety v inscenaci hry Richarda Kalinoski **Měsíční Běs**
- **Marcele Poppelkové**
  za roli Paní Pasquy v inscenaci hry Carla Goldoniho **Poprask na laguně**
- **Miroslavu Leikovi**
  za režijně dramaturgickou úpravu hry Carla Goldoniho **Poprask na laguně**
- **Divadelnímu souboru NA TAHU při MKS Červený Kostelec**
  za osobní zaujetí při inscenačním zpracování společensky závažného tématu v inscenaci hry Josefa Berana **Aut**

CENY:

- **Janě Jančíkové**
  za režii hry Josefa Berana **Aut**
- **Zuzaně Nermuťové**
  za roli Kláry v inscenaci hry Josefa Berana **Aut**
- **Otu Skokanovi**
  in memoriam za režii hry Williama Mastrosimone **Krajní meze**
- **Janě Tiché**
  za roli Marjorie v inscenaci hry **Krajní meze**
- **Aleši Dvořákovi**
  za roli Raula v inscenaci hry **Krajní meze**
- **Janu Dvořákovi**
  za scénář a režii inscenace **Muži ve člunu (o ženách mluvě)**
- **Monice Janákové**
  za hudební nastudování **Muži ve člunu (o ženách mluvě)**
- **Josefu Janu Kopeckému**
  za režii a scénografické řešení inscenace hry Richarda Kalinoski **Měsíční Běs**
- **Janu Fikejzovi**
  za hudbu k inscenace hry Richarda Kalinoski **Měsíční Běs**
- **Aleši Dvořákovi**
  za roli Arama v inscenace hry Richarda Kalinoski **Měsíční Běs**

CENA ZA INSCENACI:

Geisslers Hofcomoedianten
Moliére: **LAKOMEC**
Režie: Petr Hašek

Divadlo Jesličky, stálá scéna ZUŠ Na Střezině **Hradec Králové**
Jerome Klapka Jerome:
MUŽI VE ČLUNU (o ženách mluvě)
Režie: Jan Dvořák

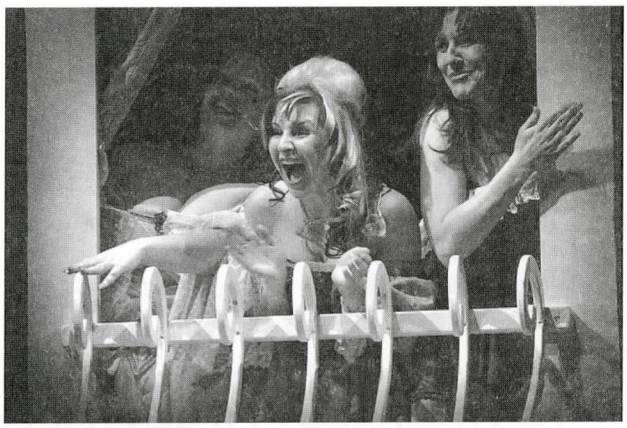
KOSTELECKÉ ČINOHRANÍ ČILI OD ŘACHANDY PO GENOCIDU

Cesty do Červeného Kostelce byly pro letošní porotu klikaté. Scénograf **Jaromír Vosecký** se poté, co vyzvedl **Mgr. Reginu Szymikovou** (vedoucí Kabinetu hlasové a mluvní výchovy DAMU), musel vrátit pro své sako. Tajemnice poroty **Mirka Císařová** na cestě z Trutnova – ve svém rodném kraji – zabloudila. A **profesoři Jan Císař** a **František Laurin** na dálnici píchli a poté, co se jim rozbil výstražný trojúhelník, je zachránil až obětavý příslušník vojenské policie, jemuž tímto děkují. Jediný, kdo měl cestu bez komplikací, jsem byl já - patrně proto, že jsem v porotě byl pouze coby elév. Příjezdem do Kostelce zádrhely skončily i pro ostatní: dokonale opečováváni místními jsme se mohli soustředit na to, oč šlo, totiž na divadlo. A co jsme viděli? Většinu inscenací lze zařadit do dvou dramaturgických linií, po nichž si dovolím postupovat.

Linie prvá: (ne)klasicky komediální

Zejména večery v Divadle J. K. Tyla patřily titulům zábavným, takzvaně diváckým. Uvedeny byly hned čtyři z nejčastějších titulů klasického či ohlasového veselohorního repertoáru, všechny s velkým úspěchem u publika a dravým komediálním nasazením účinkujících - ale všechny též s tu více, tu méně výrazným posunem v žánru.

První inscenací z této čtveřice bylo týnišťské nastudování oblíbeného, leč nesnadného textu Jaroslava Vostrého **Tři v tom**. Tento ohlas na komedii dell'arte byl, jak známo, psán koncem sedmdesátých let pro Činoherní klub – a s jeho hereckou poetikou i improvizačním potenciálem přímo počítá. Text byl nicméně od té doby mnohokrát se střídavým úspěchem hrán i jinými divadly profesionálními i amatérskými. Týnišťští se vcelku rozumně obešli bez herecké improvizace a namísto toho důkladně budují situace textem přímo dané, čímž se namísto komedie typů spíše blíží komedii situační. Celku by snad slušelo poněkud více lehkosti a větší tempo – a o větší preciznost si přímo říkají veršované pasáže, jimiž Vostrý v textu nešetří.

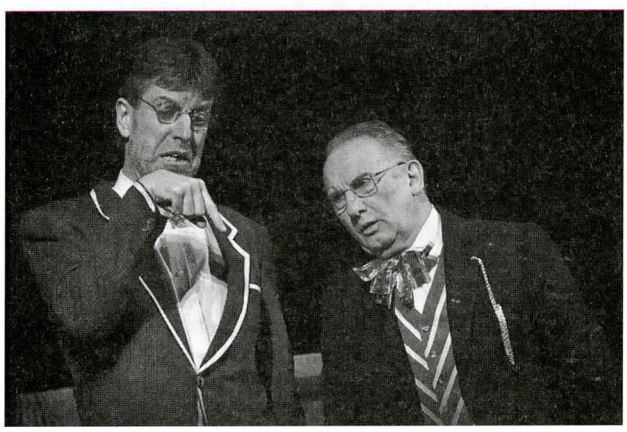

Tři v tom

Díky sytému komediálnímu herectví jednotlivých účinkujících (za všechny jmenujme například Karla Procházku a jeho podařenou figurku sluhy Coly) a pečlivému režijnímu vedení Jana Bohatého však vznikla zábavná hříčka velkého půvabu.

Též v třebechovické inscenaci slavné francouzské komedie **Brouk v hlavě** Georgese Feydeaua došlo k žánrovému posunu. Hostující režisér Petr Hofmann klasickou frašku mění v grotesku. Tím na jednu stranu poněkud oslabuje Feydeauovu matematicky přesnou stavbu a důmyslné vrstvení situací, na stranu druhou má cit pro tvorbu vtipů vlastních a jen málokdy jde za hranici nenásilnosti. I jemu je velkou oporou herecký soubor, který tvoří celou škálu rozmanitých figurek – byť například nenuceně elegantní doktor Finache v podání Miroslava Vika a karikaturní americká sadomasochistka Rugbyovka Míly Doležalové jako by vůbec nebyli z jedné inscenace, tak moc jsou si hereckým stylem vzdáleni. Slavnou ústřední dvojroli vznešeného pana Champsboisyho a sluhy Boutona obdivuhodně zahrál Martin Černý, který přesně odlišenými prostředky tvoří dvě zcela plnohodnotné postavy, v Champboisym uhlazeného, byť mírně zmatkujícího gentlemana, v Boutonovi hrubého a přece trochu dojemného

Brouk v hlavě

opilce. Je to do značné míry jeho zásluhou, že měl Brouk v hlavě u publika takový úspěch – a zcela právem, byť se inscenace v přemíře nápadů a nesourodosti hereckých stylů tak trochu topí.

Vedle Kamila z Brouka v hlavě, jemuž chybí horní patro, je ve světové veseloherní dramatice ještě jedna slavná postava s poruchou výslovnosti: je jí nářečně huhlající patron Fortunato z Goldoniho neméně oblíbené komedie **Poprask na laguně**, která se – v hronovské inscenaci režiséra Miroslava Lelka – též letos v Kostelci objevila. Začátek působí děsivě: v setmělém divadle mohutně burácí mořský příboj, jakého by se člověk na Jadranu nenadál. Potom však zakokrhá kohout, rozední se a v Chiozze je příjemně klidno. Začínají se odehrávat zápletky tak dobře

Poprask na laguně

známé z jiných inscenací – na rozdíl od nich však inscenace hronovská spíše než na dějové složce staví na četných autorských písních s hudbou Jaroslava Kasala a texty Miroslava Lelka, ze všeho nejvíce se podobajíc singspielu. Od písně plyne k písni a nezpěvné situace stojí mírně stranou, dokonce i obvykle rozehrávaná scéna výslechu je zkrácena tak, aby přišla další píseň. Vzhledem k jisté ohranosti textu je to nanejvýš osvěžující, jen je trochu škoda, že většinu písní tvoří lyrické monology jednotlivých postav. Když se náhodou vyskytne duet, náhle se z písničky stává písnička divadelní, z lyrického momentu dramatická situace a inscenace funguje nejlépe. Díky hereckým i pěveckým dispozicím souboru a profesionálně řešenému výtvarnu, které důvtipně barevně odlišuje postavy podle příslušnosti k rodinám, ovšem funguje i jindy – a i ona byla publikem náležitě oceněna.

Poslední z oné čtveřice klasických komedií – Moliérův **Lakomec** – se na jevišti své obvyklé podobě vzdaluje nejnápadněji. Postupně se profesionalizující kukšťí Geisslers Hofcomoedianten jsou známi svými barokními východisky, u Lakomce k nim navíc přibyla inspirace gangsterskými filmy, jazzem a 20. léty; výsledek sami označují za

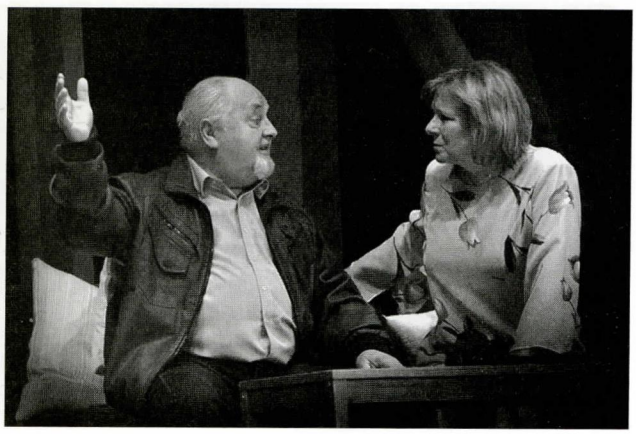

Lakomec

"retro-byznysovou muzikálovou komedii". Režisér Petr Hašek (který v Kostelci též zaskočil za zraněného Václava Chalupu v hlavní roli Harpagona) inscenaci buduje jako naprosto precizní tvar s pohybově i hlasově vysoce stylizovaným herectvím a silnou formální stránkou. Stěny a dveře - ale i většina rekvizit - jsou imaginární, zvuky jsou přiznaně dotvářeny po způsobu rozhlasových inscenací, mění se úhly pohledu na scénu. Značná část humoru je nesena nejprve těmito principy a později, když se třeba na moment zruší neviditelná stěna, také jejich porušováním. Samy o sobě by tyto formální hrátky osmdesát minut patrně neunesly, tvůrci naštěstí neméně pečlivě přetváří i samotný text a chytře jej vykládají. Tento značně autorský Lakomec je tedy ve výsledku zábavný a nekonvenční zároveň - což ostatně není u tohoto souboru vůbec nezvyklé - a zasloužil si jednu ze dvou cen za inscenaci.

O poznání současnější francouzskou komedii si vybral soubor z Úpice. **Půldruhé hodiny zpoždění** autorů Jeana Della a Géralda Sibleyrase je jedna z mnoha francouzských konverzaček o manželství – a rozhodně jedna z lepších. Má chytře vymyšlenou základní situaci: Pierre a Laurence Sansieuovi se chystají na slavnostní večeři k přátelům; Pierre už čeká s rukou na klice, jenže frustrovaná Laurence se náhle rozhodne zůstat doma a promluvit si o společném životě a všem, co se v něm mění. Režisér Ladislav Tomm do jediných rolí obsadil Irenu Vylíčilovou a sám sebe – a v tom spočívá jistý problém inscenace. Tomm je jistě schopný herec a jistě je i schopný režisér, jenže zvládnout v náročném žánru konverzační komedie obojí vůbec není jednoduché. Situace tedy nejsou vybudovány zdaleka tak dobře, jak by se slušelo; já jsem však měl dojem, že rozkrývat chytrý text pod civilním a v podstatě nepointujícím hereckým projevem obou protagonistů vůbec nebylo nezábavné a že Tomm i Vylíčilová na jevišti mají jistý šarm. Přesto je škoda, že nebyl jako režisér přizván ještě někdo třetí - takhle to dle mého soudu sice vůbec není špatné, ale mohlo být o mnoho lépe.

Půldruhé hodiny zpoždění

Je-li tato úpická inscenace dvoulidná (a tedy vůbec nejméně zalidněná ze všech, které byly v Kostelci k vidění), **Muži ve člunu** hradeckého Divadla Jesličky v autorské dramatizaci a režii Jana Dvořáka představují opačný extrém: na jevišti se objevuje herců jednatřicet. Dvořákův scénář zachovává epizodickou či, chcete-li, historkovou strukturu slavného románu J. K. Jeroma, některé z historek vynalézavě přenáší na jeviště, jiné sám dotváří, ve spolupráci s pianistkou a korepetitorkou Monikou Janákovou doplňuje písněmi s letní a vodní tematikou. Výsledkem je pásmo o řece, mužích a ženách na ní i mimo ni, se zvláštní poetikou a humorem. Za svou originalitu bylo oceněno druhou cenou za inscenaci.

Muži ve člunu

Linie druhá:
dramaturgicky (ne)hledající a (ne)nacházející

Druhou šestici tvoří inscenace, jejichž tvůrci se - co do dramaturgie - pustili do vod méně probádaných a volí hry neobvyklé, méně známé či tematizující různé společenské problémy. Mezi inscenovanými texty byly dokonce dva uváděné ve světové a jeden v české premiéře.

DIVADELNÍ

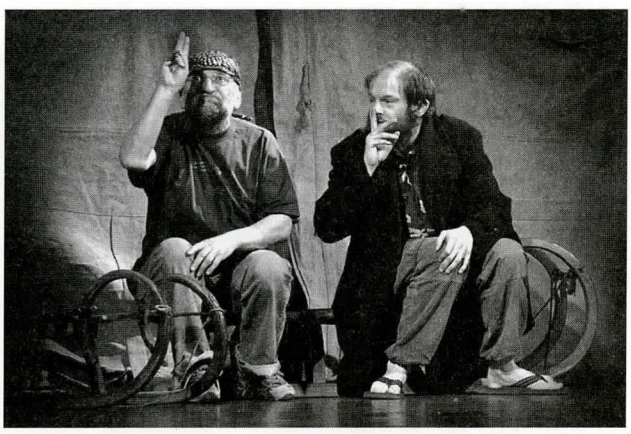

Po Magrittovi

Aut

Tím posledně jmenovaným je Stoppardova absurdní hříčka **Po Magrittovi**, kterou s choceňským souborem Jirásek nazkoušel režisér Luděk Hájek. Kuriózní je, že sám soubor patrně ani nevěděl, že text uvádí v premiéře – vybral si jej v podstatě namátkou z agenturní nabídky aktovek. Text je to značně nesnadný, stavící na obrazovém gagu. Na jevišti se bohužel toto výtvarno jaksi nedostavilo, následkem čehož inscenace působila dosti zmatečně, ba nepochopitelně. Není se ovšem čemu divit; domnívám se, že s textem by si neporadila ani řada profesionálních režisérů.

Polyhistoři

Černí šviháci z Kostelce nad Orlicí v režii hostujícího Radvana Pácla uvedli v premiéře poslední hru Pepy Tejkla, **Polyhistory**. Tejkl na základě skutečných recesistických výprav s přáteli napsal nejprve povídku, později tuto její dramatizaci. Jeho text je značně literární, jazykově složitý, upomene na Vladislava Vančuru či Bohumila Hrabala. Svébytná poetika Černých šviháků je jinde, a tak - ač byli a jsou s osobností Pepy Tejkla nepopiratelně spjati - se s jeho textem tentokrát na jevišti bohužel míjí. V obou případech je ale uvedení textu dosud neuvedeného nezpochybnitelným přínosem.

Též hra **AUT** Josefa Berana byla inscenována poprvé. Vnáší na scénu téma nanejvýš ožehavé: právo postiženého člověka na lásku. Vypráví příběh autistky Kláry, její rodiny a dobrého člověka, který se v jejich životě objeví. Text bohužel jaksi nedosahuje kvalit tématu, které obsahuje, a trpí i některými neduhy ryze technického rázu - červenokostelecká inscenace Jany Jančíkové je však naštěstí natolik kvalitní a řemeslně zvládnutá, že se přes jeho nedostatky přenese. Vedle pečlivé režie je třeba vyzdvihnout kvalitní herecké výkony. Zuzana Nermuťová v ústřední roli Kláry se se svou nelehkou úlohou vyrovnává obdivuhodně, nicméně ani zbytek ansámblu není nijak upozaděn – právě naopak, obrovské nasazení všech zásadním způsobem spoluvytváří velice působivou inscenaci.

Existenciální tragikomedii **Strange Love** Petra Pýchy a Jaroslava Rudiše, před pár lety inscenovanou labskoústeckým Činoherním studiem a později též adaptovanou pro Český rozhlas, si vybral českotřebovský Triarius. Jejími hrdiny jsou poslední fanoušci skupiny Depeche Mode v Čechách, kteří se v odlehlém hotelu účastní vědomostní soutěže o „své" kapele a při té příležitosti též reflektují své životy a své vztahy. Josef Jan Kopecký si kromě režie též

Strange Love

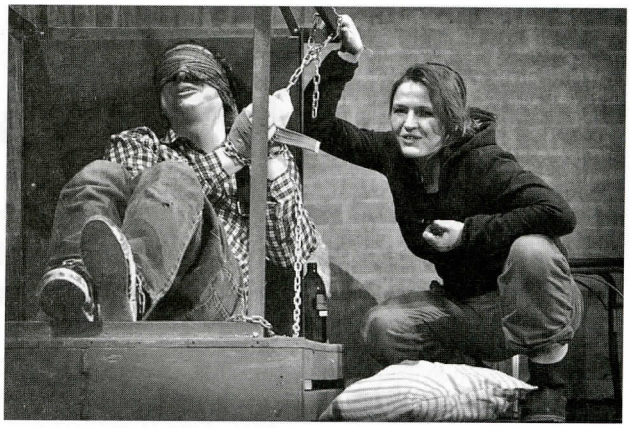
zahrál roli jednoho ze skupinky fanoušků; tak trochu se obávám, že se tu v menší míře projevil stejný neduh jako u inscenace úpické, zde zejména v dosti chaotických mizanscénách. I s funkční kamerou, která přenáší snímaný obraz na televizory umístěné na scéně, mohlo být pracováno přesněji. Inscenace však měla na kosteleckém festivalu svou premiéru, takže až se hraním usadí, jistě se v mnohém ještě vylepší. Ani v námi zhlédnuté podobě - s vědomím výše napsaného - ostatně vůbec nebyla špatná.

Druhou Kopeckého inscenací byl **Měsíční běs** současného amerického dramatika Richarda Kalinoského, nastudovanou s opatovickým souborem SNOOP. Je příběhem arménského manželského páru žijícího v Milwaukee někdy na počátku minulého století, který se vyrovnává se vzpomínkami na děsivou arménskou genocidu z roku 1915. Téma je to nesmírně silné a zajímavé, ovšem také nesmírně náročné - a Kopeckého inscenace se tu s velice nelehkým textem velice dobře vyrovnává. Kopecký tu jako režisér projevil silné výtvarné cítění i cit pro vedení herců: výkon Andrey Moličové v roli Sety sice ve velkém divadle zvukově poněkud nedolehl, přesto byl však očividně nesmírně vnitřně bohatý - a Aleš Dvořák v roli Arama neméně.

Měsíční běs

Tím se dostáváme k poslední inscenaci, rovněž s výtečným Alešem Dvořákem: **Krajní meze** Williama Mastrosimoneho nastudované v pardubickém Exilu nedávno zesnulým Otou Skokanem. I tady je téma závažné a možná ještě provokativnější: muž se pokusí znásilnit ženu v jejím domě, ona ho přemůže a uvězní – a se svými spolubydlícími potom řeší, co s ním. Pustit, nechat zatknout, zabít? A muž se mezitím – spoután v krbu – dívkami snaží manipulovat, aby se zachránil. Syrovost úvodního útoku je vyvážena některými drobnými detaily, které ji ironizují, kupříkladu dívka má na sobě bačkory s plyšovými králíčky – někteří diváci přesto drásavou scénu nevydrželi. Díky sil-

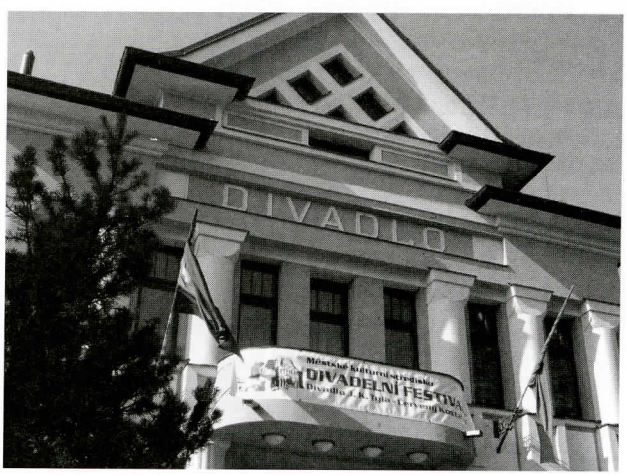

Krajní meze

ným hereckým výkonům však tímto razantním nástupem není zbytek inscenace zastíněn – vedle Dvořákova hrozivého a zároveň ohroženého Raula stojí zejména na výkonu Jany Tiché v roli napadené Marjorie. Tichá ji hraje jako zranitelnou ženu, která přesto umí být ve správném momentě právě tak krutá a hrozivá jako Raul; i díky této nejednoznačnosti inscenace nepůsobí vůbec tezovitě, jak by mohlo hrozit.

Žánrové a tematické rozpětí, které bylo v Červeném Kostelci k vidění, je tedy velké. Ještě více potěšující je ovšem vysoká kvalita, jaké jednotlivé inscenace dosáhly. Jen pro pořádek tedy doplním, že k postupu na Divadelní Děčín byly porotou (bez uvedení pořadí) doporučeny inscenace **Krajní meze**, **Lakomec**, **Měsíční běs** a **Muži ve člunu** - to ovšem vůbec neznamená, že by ostatní na Kostelci uvedené nestály za vidění. Stojí. Pokud jste je tedy neviděli tam, snažte se je vyhledat jinde - příležitosti se jistě najdou.

Michal Zahálka, foto Ivo Mičkal

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové a Volné sdružení východočeských divadelníků,
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

AUDIMAFOR 2011

Divadlo DRAK Hradec Králové, 25. - 27. 3. 2011
Postupové kolo celostátní přehlídky experimentujícího divadla Šrámkův Písek, přehlídky studentských divadelních souborů Mladá scéna a divadel poezie Wolkrův Prostějov, přehlídky Loutkářská Chrudim

Lektorský sbor:
prof. dr. **Jan Císař** CSc (teatrolog a pedagog), **Vladimír Hulec** (divadelní publicista),
MgA. **Filip Huml** (režisér, herec a muzikant Divadla Drak),
Mgr. **Petr Christov**, PhD.(teatrolog a pedagog, vedoucí katedry divadelní vědy FF Karlovy univerzity),
Karel Šefrna (uznávaný amatérský divadelník a loutkář, zakladatel a vůdčí osobnost soubor „C" Svitavy),
Mgr. **Alena Zemančíková** (autorka, dramaturgyně a režisérka Českého rozhlasu),
MgA. **Tomáš Žižka** (scénograf, muzikant, performer, pedagog, vedoucí kabinetu scénografie KALD DAMU)

Počet představení: 15, počet členů hrajících souborů: 145

PROGRAM:

Hlavy při ZUŠ Broumov
K. J. Erben: **Kytice**
Režie: Jan Holek

MLS divadlo LG Jičín
(mladé studentské divadlo Lepařova gymnázia),
Lepařovo gymnázium, Jičín
Karel Jaromír Erben, Jiří Suchý, Daniel Krejčík:
Pane Erbene, takhle ne!
Režie: Daniel Krejčík

DREJG Náchod
Shakespeare, Painter, Hilský, Topol, Josek, Hodek, Sládek, Čejka, Urbánek, Saudek, Štěpánek, Doucha a soubor: **Romeo a Julie (ztraceni v překladech)**
Režie: Štěpán Macura a soubor

Divadlo Tří Pardubice
Tomáš Novotný:
Prasklá hřídel aneb CrackedShaft
neboli EineGeplatzteWelle jakož i La rota árbol
Režie: Divadlo Tří

Univerzita Pardubice, Katedra literární kultury a slavistiky
Kolektiv studentů: **Já : síť**
Režie: Kristýna Hypšová

Geisslers Hofcomoedianten Kuks
Edmund Campion: **Ambrosia**
Režie: Petr Hašek

KALD DAMU a mezinárodní škola Masks on Stage
– inspirativní představení
GASTRONOMIA DELL´ ARTE
Režie: Matija Solce, Petr Hašek

MAPA, ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové
Ladislav Smoček: **Smyčka**
Režie: Jiří Polehňa

Labyrint, ZUŠ Jaroměř
J. Komenský - J. Holasová a soubor:
Labyrint podle Jana
Režie: Jarka Holasová

J.S.T.E. D.R.E.D.
Ondřej Pumr: **Mizomúz** (otvorigami)
Režie: Ondřej Pumr

Divadlo DNO a Šavgoč
HOSPODIN aneb Kdopak by se boha bar
Režie: Jiří Jelínek

Triarius Česká Třebová
Lubor Kasal: **Orangutan v továrně**
Režie: J. J. Kopecký

Jakub Maksymov a Jarka Holasová
Darrell Standing
(inspirováno J. Londonem "Tulák po hvězdách")
Režie: Jarka Holasová

Maminy Jaroměř
Jana Dvořáčková velmi volně podle pohádky E. Basse
O draku Bazilíškovi
Režie: Jana Dvořáčková

DOJAJA, ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové
Karel Šefrna: **O dědečkovi, se kterým byla legrace**
Režie: Jiří Polehňa

VÝSLEDKY:
Lektorský sbor **doporučil na:**

ŠRÁMKŮV PÍSEK 2011

1. **Geisslers Hofcomoedianten Kuks**
   Edmund Campion: **AMBROSIA**
   Režie: Petr Hašek
2. **Divadlo DNO a Šavgoč**
   HOSPODIN aneb Kdopak by se boha bar
   Režie: Jiří Jelínek

MLADÁ SCÉNA ÚSTÍ NAD ORLICÍ 2011
doporučil:

1. **Někdo, ZUŠ Jaroměř**
   DARRELL STANDING
   (inspirováno J. Londonem "Tulák po hvězdách")
   Režie: Jarka Holasová
2. **Hlavy při ZUŠ Broumov**
   K. J. Erben: **KYTICE**
   Režie: Jan Holek
3. **DREJG Náchod**
   Shakespeare, Painter, Hilský, Topol, Josek, Hodek, Sládek, Čejka, Urbánek, Saudek, Štěpánek, Doucha a soubor:
   ROMEO A JULIE (ZTRACENI V PŘEKLADECH)
   Režie: Štěpán Macura a soubor

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2011
doporučil:

Labyrint, ZUŠ Jaroměř
J. Komenský - J. Holasová a soubor:
LABYRINT PODLE JANA
Režie: Jarka Holasová

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM 2011
nominoval:

Divadlo DNO a Šavgoč
HOSPODIN aneb Kdopak by se boha bar
Režie: Jiří Jelínek

doporučil:

Labyrint, ZUŠ Jaroměř
J. Komenský - J. Holasová a soubor:
LABYRINT PODLE JANA
Režie: Jarka Holasová

LEKTORSKÝ SBOR UDĚLIL CENY:

- **Divadlu Tří Pardubice**
  za herectví a kostýmy v inscenaci **Prasklá hřídel** aneb CrackedShaft neboli EineGeplatzteWelle jakož i La rota árbol
- **Geisslers Hofcomoedianten Kuks**
  za projekt **Ambrosia**
- **J.S.T.E. D.R.E.D.**
  za avantgardní rozpohybování scény, které předčilo vše ostatní v inscenaci **Mizomúz (otvorigami)**
- **Divadlu DNO a Šavgoč**
  za totální komedianství v inscenaci **Hospodin aneb Kdopak by se boha bar**
- **Jakubu Maksymovovi**
  za sílu výpovědi v inscenaci **Darrell Standing**

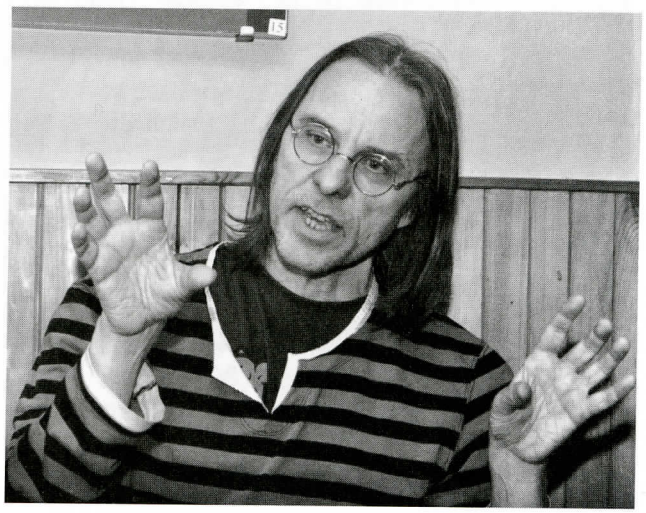
Článek z Audimaforu si snad přečtete v příští Divadelní Hromadě. Vladimír Hulec vinou své nadměrné zaneprázdněnosti v Divadelních novinách článek nestihl v termínu dodat.

Tak tedy alespoň Audimafor objektivem Ivo Mičkala.

-ng-

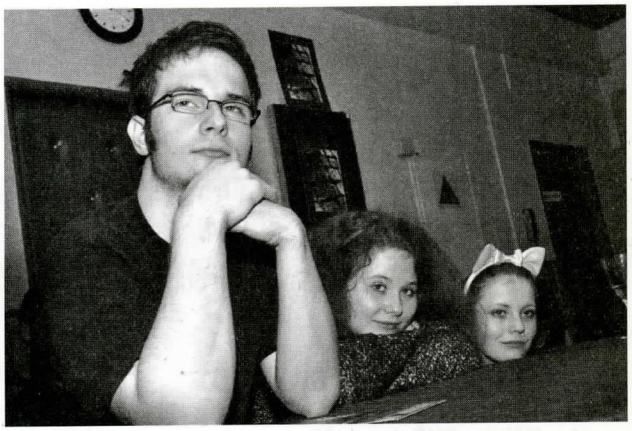

Porotci prof. Císař a Vladimír Hulec se snažili "uchopit" inscenace Audimaforu. Karel Šefrna pozorně sleduje...

"Geissleři" a Matija Solce

Pozorný Jakub Maksymov

Členové souboru gymnázia v Jičíně

Alena Zemančíková s Tomášem Žižkou

Jiří Jelínek je vtipný chlapec
(s Dominikou Špalkovou a Tomášem Žižkou)

Oči Jarky Holasové

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Divadelní soubor Erben a Město Miletín,
Volné sdružení východočeských divadelníků,
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO

IX. Východočeská přehlídka venkovských divadelních souborů.
s postupem na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou
Miletín, Sousedský dům, 13. – 15. května 2011
Počet představení: 8, cca 160 účastníků

Lektorský sbor:
Prof. Jan Císař, Prof. František Laurin, Alena Exnarová, Alexandr Gregar, Jaromír Vosecký

PROGRAM:

Divadelní soubor Maska Česká Skalice
Petr Vlk Lněnička:
STRAŠIDÝLKO Z HRADU METRWILL
Režie: Miroslav Široký

Divadelní soubor Korálka Dětenice
E. Schmitt: **HOTEL MEZI DVĚMA SVĚTY**
Režie: Iveta Vališková

Divadelní soubor Erben Miletín
Jaroslav Koloděj:
DĚDEČEK, ANEB MUSÍME TAM VŠICHNI
Režie: Vladimír Kněžourek a Anna Friedrichová

Sopotnické ochotnické divadlo, Sopotnice
Rudolf Trinner: **AGENTURA DRAHOUŠEK**
Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor Zdobničan Vamberk
Johan Nepomuk Nestroy: **LUMPACIVAGABUNDUS**
Režie: Oldřich Doležal

Divadelní soubor KOLÁR Police nad Metují
PTAČÍ KLEC
Dramatizace a režie: Jaroslav Souček

Divadelní soubor Floriánek, Čistá u Horek
Roman Cica Hampl, Markéta Veselá, Vašek Jiřička:
PEKLO NA ZEMI
Režie: Roman Cica Hampl

Divadelní soubor Jirásek Nový Bydžov - *nesoutěžní*
Jiří Brdečka: **LIMONÁDOVÝ JOE**
Režie: Zdena Vaškovová

VÝSLEDKY:
Lektorský sbor udělil
Čestná uznání:

- **Evě Schwarzové**
  za podíl na inscenaci Strašidýlko z hradu Metrwill DS Maska Česká Skalice
- **Ivetě Vališkové**
  za režii inscenace Hotel mezi dvěma světy DS Korálka Dětenice
- **Lukáši Pelcovi**
  za postavu Juliena Portala v inscenaci Hotel mezi dvěma světy DS Korálka Dětenice
- **Oldřichu Kadovi**
  za postavu Josefa Samce v inscenaci Dědeček, aneb Musíme tam všichni DS Erben Miletín
- **Janu Papáčkovi**
  za postavu Jaroslava Kohouta v inscenaci Agentura Drahoušek Sopotnického ochotnického divadla Sopotnice
- **Karlu Uhlířovi**
  za postavu Jehličky v inscenaci Lumpacivagabundus DS Zdobničan Vamberk
- **Milanu Bůžkovi**
  za postavu Klížka v inscenaci Lumpacivagabundus DS Zdobničan Vamberk
- **Jiřině Poznarové**
  za choreografii v inscenaci Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují
- **Divadelnímu souboru Floriánek Čistá u Horek**
  za spontánní kolektivní výkon v představení Peklo na zemi
- **Evě Staňkové**
  za postavu Tornádo Loo v inscenaci Limonádový Joe DS Jirásek Nový Bydžov
- **Pavlíně Strnkové**
  za postavu Winnifred v inscenaci Limonádový Joe DS Jirásek Nový Bydžov

Ceny:

- **Oldřichu Plašilovi**
  za postavu Knejpa v inscenaci Lumpacivagabundus DS Zdobničan Vamberk
- **Filipu Kovaříkovi**
  za postavu Armanda Goldmana v inscenaci Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují
- **Jiřímu Škopovi**
  za postavu Alberta v inscenaci Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují

- **Jiřímu Trnovskému**
  za postavu Agadora v inscenaci Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují
- **Ivanu Krejčímu**
  za scénu k inscenaci Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují
- **Zuzaně Štěpánkové**
  za kostýmy k inscenaci Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují
- **Jaroslavu Součkovi**
  za dramatizaci a režii inscenace Ptačí klec DS Kolár Police nad Metují
- **Petru Krulišovi**
  za postavu Limonádového Joa v inscenaci Limonádový Joe DS Jirásek Nový Bydžov
- **Jiřímu Vackovi**
  za postavu Horáce alias Hogo Fogo v inscenaci Limonádový Joe DS Jirásek Nový Bydžov

Ceny za inscenace:

Divadelnímu souboru Kolár Police nad Metují
za inscenaci Ptačí klec

Divadelnímu souboru Jirásek Nový Bydžov
za inscenaci Limonádový Joe s přihlédnutím k hudebnímu nastudování

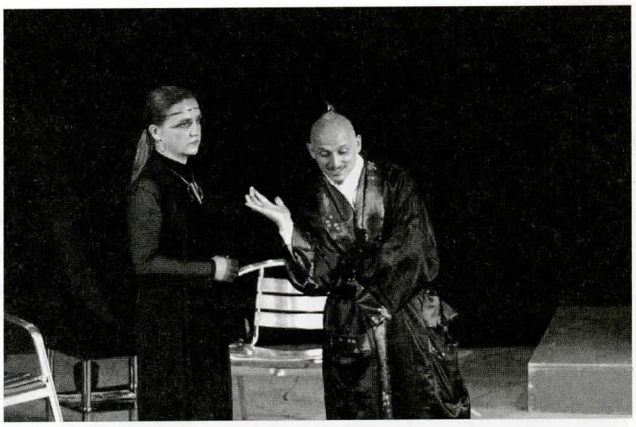
Nominace na KDP Vysoké nad Jizerou 2011:
Divadelní soubor Kolár Police nad Metují s inscenací Ptačí klec

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO 2011

IX. východočeská přehlídka venkovských divadelních souborů s postupem na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim proběhla od 13. do 15. května a viděli jsme celkem osm představení. Všechno se odehrálo v již tradičně příjemném prostředí Sousedského domu za vzorné péče miletínského souboru.

Přehlídku zahájil **Divadelní soubor Maska Česká Skalice** pohádkou Petra Vika Lněničky *Strašidýlko z hradu Metrwill*. Předloha je to poněkud problematická, protože nesleduje žádný elementární příběh a je poněkud zahlcena slovy a vyprávěním bez toho, aby se řešily příčiny a následky. Režiséru Miroslavu Širokému se bohužel nepodařilo problémy předlohy překonat a tak je třeba mu popřát, aby měl při výběru předlohy pro své jistě šikovné herce šťastnější ruku.

Příjemně nás překvapilo představení hry Erica-Emmanuela Schmitta *Hotel mezi dvěma světy* v provedení **Divadelního souboru Korálka Dětenice**, protože to zatím bylo to nejlepší, co jsme od pravidelného účastníka miletínské přehlídky viděli. Hra je divácky atraktivní napětím mezi smrtí a návratem do života, přemýšlením „hotelových hostů" o smysluplnosti života a co by udělali, kdyby se vrátili mezi živé, řeší lásku a mezilidské vztahy. Režisérka Iveta Vališková zorganizovala inscenaci přehledně a i když je hra hlubší a bohatší, v její elementární rovině se zprostředkování divákům podařilo.

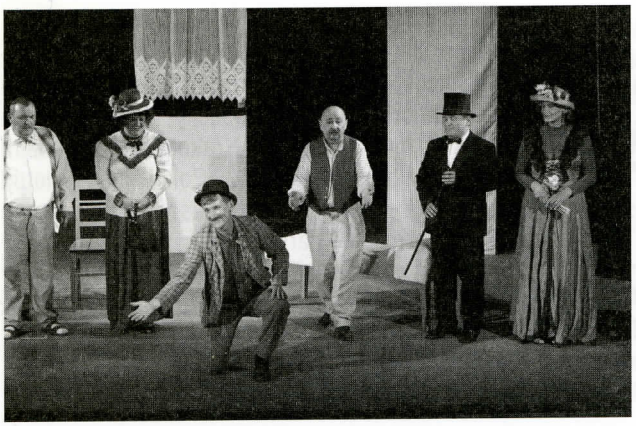
DS Korálka Dětenice, Hotel mezi dvěma světy

Divadelní soubor Erben Miletín si vybral k nastudování hru Jaroslava Koloděje *Dědeček, aneb Musíme tam všichni*, která není rozhodně bez problémů. A tyto problémy se v inscenaci pod režijní taktovkou Vladimíra Kněžourka a Anny Friedrichové odkrývají, protože je hrána jako žánrový obraz ze života, jako realistický příběh. Navíc nejsou vytvářeny situace, ale vše se odehrává víceméně ve verbální rovině. Kdyby se předloha upravila a byla hrána spíše jako černá groteska a byly vybudovány situace, pak možná její nedostaky mohly být potlačeny a inscenace by získala na zajímavosti a barvitosti.

Také **Sopotnické ochotnické divadlo Sopotnice** sáhlo po ne právě kvalitní hře Rudolfa Trinnera *Agentura Drahoušek* a ani zkušený režisér řady souborů Josef Jan Kopecký tento „handicap" v inscenaci nevyřešil. Situace jsou naznačovány a ne řešeny, herci hrají spíše vedle sebe než

DS Erben Miletín, Dědeček, aneb...

DS Zdobničan Vambek, Lumpacivagabundus

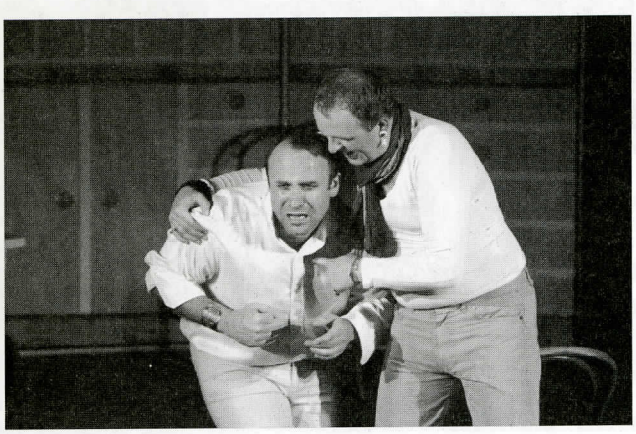
DS Jirásek Nový Bydžov, Limonádový Joe

ve vzájemné komunikaci a způsob jejich jednání často nevychází z logiky situací. Soubor vznikl teprve v roce 2008 a tak lze předpokládat, že se získáváním dalších zkušeností poroste i kvalita výsledků jeho divadelních aktivit a věříme, že se budeme i nadále setkávat.

To **Divadelní soubor Zdobničan Vamberk** patří k souborů zkušeným. Letos se představil s inscenací hry Johana Nepomuka Nestroye *Lumpacivagabundus* v úpravě a s hudbou převzatou z Divadla bratří Mrštíků v Brně, kde se hra hrála někdy v 80. letech minulého století a už tehdy se hrála také ve Vamberku v režii Vaška Podolského. Režisér Oldřich Doležal se mohl opřít o schopné herce v hlavních postavách Knejpa, Jehličky a Klížka a jejich nástup na začátku byl razantní a slibný, ale posléze došlo poněkud k rozvolnění temporytmu a představení začalo působit zdlouhavě. Určitě by pomohlo méně rozehrávat reálné figury a více se soustředit na jejich temperament, pomohlo by přesnější a rychlejší navazování jednotlivých situací. I přes tyto připomínky ale byla v představení řada hezkých situací a inscenace patří rozhodně k tomu kvalitnějšímu, co bylo letos v Miletíně k vidění.

Vrcholem přehlídky bylo představení *Ptačí klec* **Divadelního souboru Kolár Police nad Metují.** Režisér Jaroslav Souček sáhl po předloze úspěšného filmu amerického režiséra Mike Nicholse z roku 1996, upravil jej pro tuto inscenaci, a to velmi zdařile. Tento příběh konfrontující morálku homosexuálů a jejich vztahů s morálkou senátora a světa, v němž se pohybuje, si mohl dovolit realizovat především proto, že má k dispozici velmi dobré herce a dokáže vyjít z jejich typů a využít jejich schopností. Velmi dobře je vyřešena i scénografie, která při střídání dvou prostorů (byt homosexuálů a byt senátora) nevyžaduje složité přestavby, prostor situace odehrávající se na terase je řešen přenesením stolku na forbínu a také proměna bytu homosexuálů před návštěvou senátora je vyřešena nápaditě a rychle otočnými panely stěn pokoje. Rovněž kostýmy dotváří postavy a beze zbytku slouží hercům a celku inscenace. To všechno dohromady umožňuje odehrání představení v tempu, vesměs s ostrými střihy, plasticky a šťavnatě. Malým problémem je umístění rádia na židli, zatímco zprávy se v senátorově bytě neozývají z něj, ale odkudsi z éteru, trochu jako „deus ex machina". Ale tato drobnost nedokáže narušit jinak vydařenou a rozhodně svými kvalitami výjimečnou inscenaci.

Divadelní soubor Kolár Police n/M., Ptačí klec

Nedělní dopoledne pro nás bylo výjimečné setkáním s nám dosud neznámým souborem – **Divadelním souborem Floriánek Čistá u Horek.** Soubor založili v roce 2007 dobrovolní hasiči v obci, která čítá 480 obyvatel a v představení pohádky *Peklo na zemi* účinkuje 35 lidiček nejrůznějšího věku, děti nevyjímaje. Pohádku si napsali sami (s využitím nejrůznějších známých motivů a citací, trochu pelmel) a sami si také vyrobili všechno potřebné - namalovali kulisy, ušili kostýmy. Viděli jsme představení mimo jakákoliv divadelní měřítka. Spíše něco jako lidovou slavnost, kdy lidé na jevišti nehráli, ale s evidentní chutí existovali a děti v hledišti to nejspíš takhle cítily taky, protože jim nevadila nezvykle dlouhá pohádka, spontánně reagovaly a myslím, že mnoho nechybělo, aby se vpravily do davu na jevišti. V podobném duchu se odehrávalo i povídání se souborem a rozhodně jsme zvědaví na jejich další vývoj a vzájemná setkávání.

O příjemné zakončení přehlídky se postaral **Divadelní**

DIVADELNÍ

Porota vyhlašuje výsledky

Z uvedeného článku o miletínské přehlídce je už čtenářům nejspíš jasné, že odborná porota, v níž zasedli Jan Císař, František Laurin, Jaromír Vosecký, Saša Gregar a moje maličkost, nominovala na Krakonošův divadelní podzim Divadelní soubor Kolár z Police nad Metují s inscenací *Ptačí klec*. A přeju jim za nás všechny, aby se se jim na národní přehlídce dařilo stejně, jako v Miletíně.

Alena Exnarová, foto Martin Hlaváček

soubor Jirásek Nový Bydžov, který se sice nemůže ucházet o postup do Vysokého nad Jizerou, protože vzhledem k počtu obyvatel města neodpovídá výběrovým kritériím, ale přehlídku nastudováním Brdečkovy téměř kultovní westernové parodie *Limonádový Joe* rozhodně obohatil. Předloha je hodně zkrácena a je v podstatě průřezem známého filmu a tak se může stát, že jeho ctitelé mohou některé scény či výroky postrádat, ale jinak jsme v podstatě viděli svižné a ucelené představení, byť trochu narušené některými zbytečnými přestavbami, ale s dobrými hereckými a pěveckými výkony a především s výborným hudebním nastudováním.

A zase za rok... Iveta Zavadilová

Domácímu souboru Erben Miletín děkujeme za péči

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního přispění Královéhradeckého kraje, Města Hradec Králové a Ministerstva kultury ČR
KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH DIVADELNÍCH,LOUTKÁŘSKÝCH A RECITAČNÍCH SOUBORŮ

DĚTSKÁ SCÉNA

POSTUPOVÁ NA CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY
DĚTSKÁ SCÉNA A LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM
Hradec Králové, Adalbertinum, Studio A, sobota 9. dubna 2011
Počet představení: 13 , počet účastníků 125
Lektorský sbor:
Blanka Šefrnová, Alena Exnarová, Eva Herzogová, Adéla Herbsová, Alexandr Gregar

PROGRAM:

Zmrzlí vrabci z Jesliček
americká pohádka přel. Pavel Šrut: **KRVAVÝ KOLENO**
Režie: Eva Černíková

Štrůdl ZUŠ Chlumec n.C.
ruské lidové pohádky a říkadla **BYLO – NEBYLO**
Režie: Romana Hlubučková

Překvapení ZUŠ Chlumec n.C.
pověst z chlumeckého kraje - V. Horyna:
JAN ZA CHRTA DÁN
Režie: Romana Hlubučková

DLS Blechy Jaroměř
Jana Dvořáčková: **POHÁDKA O ČERVENÉ KARKULCE**
Režie: Zdeňka Brouková

DLS Blechy Jaroměř
Jana Dvořáčková: **SNĚHURKA**
Režie: Jana Dvořáčková

DLS Blechy Jaroměř
Kryštof Brouk a Jana Dvořáčková:
JAK JELI VOJÁČCI STAVĚT BUNKR
Režie: Jana Dvořáčková a Kryštof Brouk

LDO ZUŠ Třebechovice p.Orebem
TELE-HRÁTKY SE ZVÍŘÁTKY
pásmo veršů Karla Černého, Jaromíra Nohavici,
Zuzany Novákové a Jindřicha Balíka
Režie: Jiřina Krtičková

Studio Šrámkova domu v Sobotce
Vivian French dle Ezopa: **KDO TO TADY**
Režie: Lada Blažejová

Dramaťáček Náchod
ZLATÁ BRÁNA
Režie: Alena Adámková

Studio Šrámkova domu v Sobotce
Nela Knapová, Anna Buchalová, Lada Blažejová:
NEJVĚTŠÍ POKLAD SVĚTA
Režie: Lada Blažejová

Třesky plesky ZŠ a MŠ Prasek
Maurice Sendak: **TAM KDE ŽIJÍ DIVOČINY**
Režie: Eva Kaprálové

Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
František Hrubín: **POHÁDKA O VELIKÉ ŘEPĚ**
Režie: Jarka Holasová

Sinice, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
Jan Vladislav: **O PASÁČKOVI**
Režie: Jarka Holasová

Lektorský sbor udělil ocenění

- za hudební a pěveckou složku představení **KRVAVÝ KOLENO** souboru **Zmrzlí vrabci z Jesliček**
- **souboru Štrůdl ZUŠ Chlumec n.C.** za invenční přístup k ruským lidovým pohádkám v představení **BYLO – NEBYLO**
- **souboru Překvapení ZUŠ Chlumec n/Cidlinou** za nekonvenční zpracování pověsti **JAN ZA CHRTA DÁN**
- **Janě Dvořáčkové** za autorský text **POHÁDKA O ČERVENÉ KARKULCE**
- **Zdeňce Broukové** za režii **POHÁDKY O ČERVENÉ KARKULCE** DLS Blechy Jaroměř
- **Kryštofu Broukovi** za to, **JAK JELI VOJÁČCI STAVĚT BUNKR**
- **Jiřině Krtičkové** za nastoupení správné cesty představením **TELE-HRÁTKY SE ZVÍŘÁTKY** LDO ZUŠ Třebechovice p/Orebem
- **Studiu Šrámkova domu v Sobotce** za invenční pokus o zpracování tradiční bajky v představení **KDO TO TADY**
- **souboru „Malé dvě"** ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř za vtipnou loutkářskou interpretaci **POHÁDKY O VELIKÉ ŘEPĚ**

Doporučení na Dětskou scénu

DLS Blechy Jaroměř
Jana Dvořáčková: **POHÁDKA O ČERVENÉ KARKULCE**
Režie: Zdeňka Brouková

Studio Šrámkova domu v Sobotce
Vivian French dle Ezopa: **KDO TO TADY**
Režie: Lada Blažejová

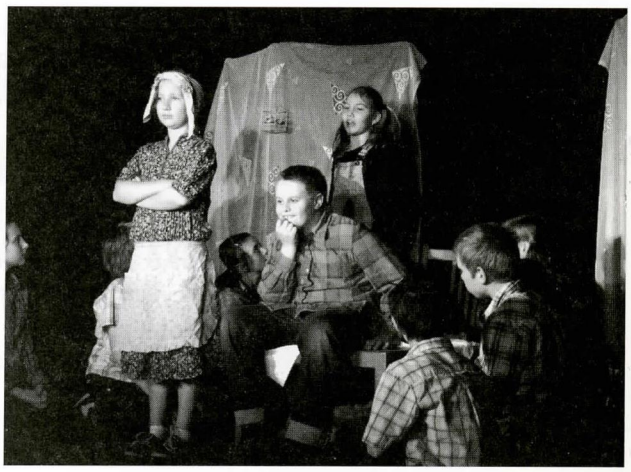
Doporučení na Loutkářskou Chrudim
Překvapení ZUŠ Chlumec n/Cidlinou
pověst z chlumeckého kraje - V.Horyna:
JAN ZA CHRTA DÁN
Režie: Romana Hlubučková
Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
František Hrubín: **POHÁDKA O VELIKÉ ŘEPĚ**
Režie: Jarka Holasová

ZAZVONIL ZVONEC A PŘEHLÍDKA ZAČÍNÁ...

V sobotu 9. dubna se v Hradci Králové v prostorách Adalbertina konala krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů, která byla postupovou přehlídkou na celostátní přehlídky Dětská scéna a Loutkářská Chrudim. Den to byl divadly doslova nabitý k prasknutí. Během tří set třiceti minut jsme zhlédli celkem 10 souborů s 13 představeními (z toho 4 divadelní, 7 loutkářských a 2 recitační). Díky výborné organizaci paní Nadi Gregarové panovala i přes tento divadelní maraton na přehlídce velmi příjemná atmosféra. Ačkoliv se na přehlídce pohybovalo sto dvacet pět dětí, díky jejímu kouzelnému zvonečku, který vždy zahajoval každé představení, všichni byli vždy přesně tam, kde zrovna býti měli. Jako velkou výhodu toho, že jsme během jednoho dne viděli tolik představení, spatřuji i fakt, že děti i vedoucí souborů mohli vidět velmi pestrou paletu divadelního snažení a mohli tak nasbírat skutečně spousty podnětných nápadů do své další práce, ačkoliv přiznávám, že bylo velmi obtížné se na každé představení plně soustředit.

Lektorský sbor ve složení Blanka Šefrnová, Alena Exnarová, Eva Herzogová, Adéla Herbsová a Alexandr Gregar udělil na přehlídce pět poděkování za účast a to souboru DLS Blechy Jaroměř (vedoucí Jana Dvořáčková) za loutkové zpracování pohádky Sněhurka, souboru Dramaťáček Náchod (vedoucí Alena Adámková) za představení Zlatá brána, kde se střídaly mluvené pasáže, ve kterých děti popisovaly velikonoční zvyky, se známými dětskými hrami a říkadly, Studiu Šrámkova domu v Sobotce (vedoucí Lada Blažejová) za autorské představení Největší poklad světa, souboru Třesky plesky ZŠ a MŠ Prasek (vedoucí Eva Kaprálová) za představení Tam kde žijí divočiny podle stejnojmenné knihy Maurice Sendaka a souboru Sinice ze ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř (vedoucí Jarka Holasová) za představení O pasáčkovi, které nám děti pomocí miniaturních papírových loutek hrály několikrát během přehlídky ve speciálním miniaturním prostoru kuřárny.

Zbylé soubory si mezi sebe rozdělily osm ocenění lektorského sboru vždy za některou složku zhlédnutého představení, dvě doporučení na Dětskou scénu a dvě doporučení na Loutkářskou Chrudim.

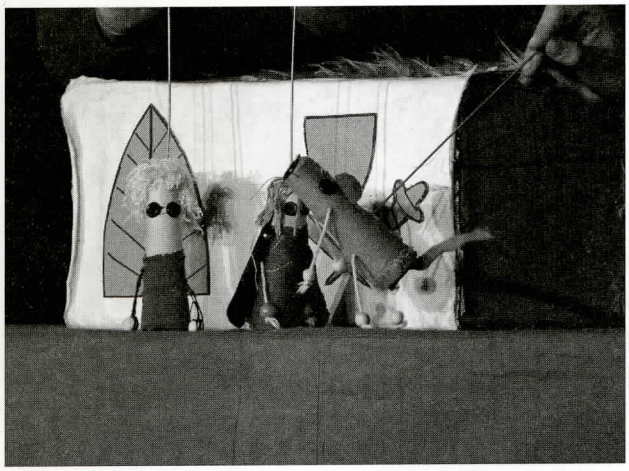
Zmrzlí vrabci, ZUŠ Jesličky Hradec Králové, Krvavý koleno

Představení Krvavý koleno od domácího souboru Zmrzlí vrabci z Jesliček (vedoucí Eva Černíková) získalo od lektorského sboru ocenění za hudební a pěveckou složku. Ačkoliv předloha vychází ze hry Krvavé koleno, dětská hra a nápaditost v samotném představení v mnohých chvílích chyběla, děti často neorganizovaně pobíhaly po jevišti, což budilo značně chaotický dojem. Ve chvílích, kdy zazněla hudba, kterou děti samy produkovaly, se z nich ale stala soudržná skupina, která věděla, co chce písněmi divákům sdělit.

Představení od souboru Štrůdl ze ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (vedoucí Romana Hlubučková) bylo loutkovým zpracováním ruských lidových pohádek a říkadel pod názvem Bylo – nebylo. Jednalo se o dvě pohádky propojené ruskými lidovými říkadly. Rámec inscenace byl ale nejas-

Soubor Štrůdl, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, Jan za chrta dán

Soubor Štrůdl, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou,
Jan za chrta dán

DLS Blechy Jaroměř, Kryštof Brouk

ný a divák předěly mezi jednotlivými pohádkami těžko zaznamenával, díky čemuž vymizela pointa obou pohádek. Za zajímavé, ač neucelené výtvarné zpracování, za nadhled a objevování netradičního zpracování klasické předlohy, získal soubor od lektorského sboru ocenění za invenční přístup k ruským lidovým pohádkám.

Soubor Překvapení byl starším souborem ze ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (vedoucí Romana Hlubučková) a představil se loutkovým zpracováním pověsti z chlumeckého kraje od Václava Horyny Jan za chrta dán. Hráno bylo s maličkými marionetami, které měl sice divák sedící dále od jeviště problém rozeznat, ale přesto neměl potíž se v ději vyznat - a to především díky umné dramaturgii a přesnosti a energii mladých herců. Představení bylo hravé, vtipné, s osvěžujícím nadhledem a od lektorského sboru získalo nejen ocenění za nekonvenční zpracování pověsti Jan za chrta dán, ale také doporučení na Loutkářskou Chrudim.

Soubor DLS Blechy Jaroměř (vedoucí Zdeňka Broukova) se na přehlídce představil s představením Pohádka o Červené Karkulce. Ač patří Červená Karkulka mezi klasické a všem dobře známé pohádky, v podání DLS Blechy Jaroměř se jednalo o netradiční zpracování. Tento známý příběh byl ukazován zároveň v prostředí českém, japonském a grónském. Kromě dvou vypravěček, které se vzájemně o pokračování pohádek v různých zemích poučovaly, příběh zprostředkovávaly také čtyři loutky. Představení, které bylo hravé, vtipné, plné slovního a situačního humoru, podpořeného i vtipnou scénografickou složkou, získalo dvě ocenění: pro Janu Dvořáčkovou za autorský text a Zdeňku Broukovou za režii. Zároveň si soubor odvezl i doporučení na Dětskou scénu.

Kryštof Brouk opět z DLS Blechy Jaroměř sehrál představení Jak jeli vojáčci stavět bunkr, které napsal a režíroval spolu s Janou Dvořáčkovou. Jednalo se o představení jednoho herce, o dětskou hru plnou fantazie, kterou občas

Soubor DLS Blechy Jaroměř,
Pohádka o Červené Karkulce

1. a 2. ročník LDO ZUŠ Třebechovice p/Orebem,
Tele-hrátky se zvířátky

Studio Šrámkova domu v Sobotce, Kdo to tady

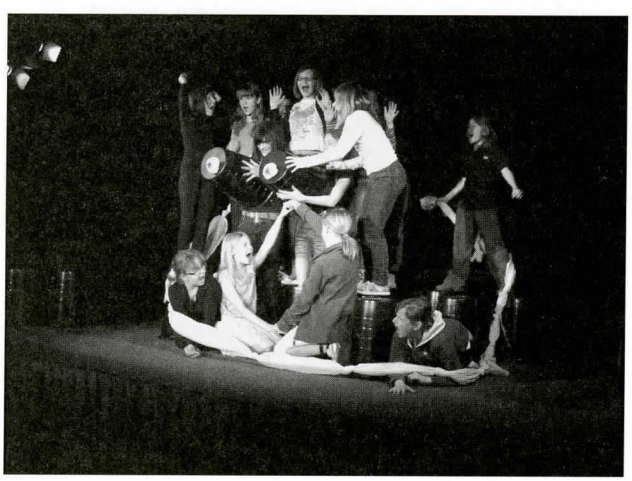
Malé dvě ze ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř, Pohádka o veliké řepě

přerušují nechápaví rodiče. Kryštof Brouk si na jevišti vystačil s dětskými hračkami, které díky jeho fantazii mohly představovat téměř cokoliv, a s dvěma loutkami ztvárňujícími maminku a sestru. Kryštof si odnesl ocenění za to, jak jeli vojáčci stavět bunkr.

1. a 2. ročník LDO ZUŠ Třebechovice p/Orebem (vedoucí Jiřina Krtičková) se na přehlídce představil s představením Tele-hrátky se zvířátky. Jednalo se o pásmo veršů Karla Černého, Jaromíra Nohavici, Zuzany Novákové a Jindřicha Balíka, ve kterém nám děti předvedly, co se za rok práce v dramatickém kroužku naučily – střídaní napětí a uvolnění, vzruchu a klidu, štronzo, kolektivní přednes, práci s reálnou i zástupnou rekvizitou. Jiřina Krtičkové si za toto představení odnesla od lektorského sboru ocenění za nastoupení správné cesty.

Děti ze Studia Šrámkova domu v Sobotce (vedoucí Lada Blažejová) zahrály představení Kdo to tady. Jednalo se o čtyři bajky podle Ezopa, které zpracoval Vivian French. Díky jednoduché říkance „Kdo to tady…" a energii dětí, se kterou nám bajky sdělovaly, působilo představení jednotně, pouze by bylo dobré zapracovat na pointě některých bajek a rytmu celé inscenace. Bajky ale byly zpracovány invenčně a především nepopisně a za to si soubor odnesl nejen ocenění za invenční pokus o zpracování tradiční bajky, ale také doporučení na Dětskou scénu.

Studio Šrámkova domu v Sobotce, Kdo to tady

Posledním představením přehlídky byla Pohádka o veliké řepě souboru Malé dvě ze ZUŠ F.A. Šporka Jaroměř (vedoucí Jarka Holasová). Jednalo se o loutkové zpracování Hrubínovy veršované pohádky, které nám předvedla dvě děvčata hrající s maňásky a javajkami. Představení zahájila vtipná etuda s havranem a žížalou a vtip představení neopouštěl až do závěrečného potlesku. Ač představení chyběl zvukový doprovod, který by odpovídal druhu loutek, a některé situace postrádaly pointu, z děvčat byla patrná radost a chuť ze hry a za své představení si odnesla ocenění za vtipnou loutkářskou interpretaci pohádky a navíc také doporučení na Loutkářskou Chrudim.

Velkým kladem přehlídky byly diskuze, které na závěr přehlídky probíhaly zvlášť s dospělými vedoucími a zvlášť s dětskými účastníky. Zhlédnutá představení byla reflektována lektorským sborem i ostatními diváky a tvůrci tak mohli získat neocenitelnou zpětnou vazbu. Je smutné, že ale zpětná vazba od diváků, tedy od těch, kvůli kterým je přece divadlo děláno, zajímala pouze šest vedoucích souborů a ostatní již spěchali spolu se svými svěřenci zpátky domů. Snad v příštím roce se podaří rozpoutat větší diskuzi o zhlédnutých představeních. Divadelní maraton byl tedy pomalu u konce a tak již zazvonil zvonec a přehlídky byl konec.

Eva Herzogová, foto Jan Merta

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Divadlo Jesličky Hradec Králové, Volné sdružení východočeských divadelníků
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

s postupem na celostátní přehlídku Dětská scéna

Divadlo DRAK Hradec Králové

11., 12., 18., 19. dubna 2011

Odborný a organizační garant přehlídky Mgr. Jana Portyková

Počet recitátorů: 75

Počet recitátorů v okresních kolech: 354

(Hradec Králové 119, Náchod 67, Rychnov nad Kněžnou 29, Trutnov 73, Jičín 66)

Regionální kolo dětské recitační soutěže se letos uskutečnilo 11., 12., 18. a 19. dubna v Labyrintu, nové scéně hradeckého divadla Drak. Počáteční obavy, zda se v tomto prostoru především mladší soutěžící nebudou cítit poněkud „utopeně", se brzy rozplynuly a prostor se ukázal příjemným jak pro interprety, tak diváky. Děti první a druhé kategorie si navíc kromě vzájemně inspirujících vystoupení odnášely i zážitek z prohlídky interaktivní výstavy.

Co se vlastní soutěže týče, každá kategorie měla svá specifika, své problémy, své klady. Výběr textů byl napříč všemi kategoriemi až na výjimky přiměřený věku. Poměrně častým problémem byla technika mluveného projevu způsobená nejen výslovnostními vadami, ale především nedokonalou artikulací. O to víc jsme si cenili soutěžících, kteří vědomě pracovali na zřetelnosti a srozumitelnosti svého projevu i přes svůj výslovnostní hendikep.

Větší přirozenost a spontánnost projevu jsme mohli pozorovat především u mladších dětí první a druhé kategorie, z nichž jednoznačně vynikali zástupci mužského pohlaví. Nejvíce to bylo patrné ve druhé kategorii, kde chlapci svou osobitostí projevu vysoce převyšovali zástupkyně něžného pohlaví. V těchto kategoriích jsme se také více setkali s problémem interpretace veršů - děti se nechávají „svázat" formou na úkor obsahu a podstaty sdělení. Velmi často textu rozumí, ale verše (častěji než prózu), chápou jako nadřazenou formu obsahu. Čímž velmi často docílí pouze přenosu slov, nikoliv samotného obsahu textu.

V kategorii starší už byla více patrná vědomá práce s texty, výrazovými prostředky, technikou mluvy. Projev soutěžících byl více méně přirozený a kultivovaný, ale v některých případech zůstalo pouze u toho a chyběl vlastní osobitý vklad, vztah k obsahu sdělení a nadhled.

V závěru bychom rády poukázaly na dost rozporuplnou záležitost týkající se prezentace soutěžících v celostátním kole. Ve třetí a čtvrté kategorii mají recitátoři povinnost připravit si do soutěže dva texty, s nimi projdou přes okresní a regionální kolo, kde jsou jejich výkony posuzovány na základě interpretace obou textů. Přihlíží se k uplatnění nejrůznější škály výrazových prostředků v obou textech, k jejich výběru tak, aby byly svou poetikou kontrastní. V celostátním kole pak ovšem vystupují pouze s textem jedním, což je podle našeho názoru dost nefér.

Mnohokrát jsme se přesvědčili, že se recitátoři často cíleně snaží o rozmanitost při výběru textů. Sami cítí, že je výhodou zabývat se i jinými texty než třeba jen dle jejich naturelu. Velmi často kombinují žánry, nacházejí protipóly. Ne vždy také funguje první text jako nosný, přestože si takto volí sám recitátor.

Celkově byla letošní přehlídka dětských recitátorů velmi rozmanitá a její regionální kolo u všech čtyř kategorií lze v zásadě hodnotit jako velmi vyvážené. U poslední, nestarší kategorie, dokonce i zajímavé a inspirující!

Lucie Peterková, Monika Janáková, Jana Portyková

VÝSLEDKY

Krajskému postupovému kolu předcházelo 5 okresních (Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov), jejichž poroty měly možnost vyslat do krajského kola čtyři postupující.

I. KATEGORIE

Počet soutěžících: 18

Porota ve složení: Monika Janáková, Lucie Peterková, Lukáš Kobrle

Čestné uznání:
Šimon Přívratský – ZŠ M. Horákové, HK
M. Černík: Jéje, tužka
Kateřina Pánková – ZŠ M. Horákové, HK
J. Havel: Zvědavá muška
David Gilka – ZŠ SNP, HK
F. Hrubín: Kuřátko a obilí
Kateřina Zajíčková - ZŠ Josefov, Jaroměř
M. Černík: Čert a Káča
Matěj Hlaváček - ZŠ Gutha-Jarkovského, Kostelec nad Orlicí, C. Moonroe: 13 příšer
Štěpán Kňourek - ZŠ Schulzovy sady, Dvůr Králové
F. Nepil: Já Baryk a můj krtek

Porota udělila cenu:
Filip Hovorka – ZŠ a MŠ Černíkovice
J. Kahoun: Kocourek a písmenka
Vítězslav Horčička - ZŠ Komenského,Trutnov
A. Lobel: Seznam

II. KATEGORIE

Počet soutěžících: 20
Porota ve složení: Monika Janáková, Lucie Peterková, Adéla Herbsová
Čestné uznání:
Štěpán Chládek - ZŠ Hradební, Broumov
Jacobson: Bertův supertajný deník
– Zvláštní cena za osobité podání deníkových zápisků
Jakub Heger – ZŠ M. Horákové, HK
R. Goscinny: Mikulášovy prázdniny
Jan Skorunka – ZUŠ Střezina, HK
V. Steklač: Inspektor
Damián Tejkl - ZŠ Slatina nad Zdobicí
I. M. Jirous: Ptala se Františky Marta

Postup do celostátního kola:
Hynek Pacák - ZŠ Hořičky
P. Šrut: O rytířském stolování
Samuel Suchánek - ZUŠ Střezina, HK
M. Macourek: Želva

III. KATEGORIE

Počet soutěžících: 18
Porota ve složení: Monika Janáková, Lucie Peterková, Lukáš Kobrle
Čestné uznání:
Barbora Senetová - ZŠ Schulzovy sady, Dvůr Králové
K. Čapek: Povídky z jedné kapsy....
J. Tuwim: O Řehoři
Žofie Buchalová - Sobotka
H. Ch. Andersen: Je to naprosto jisté
V. Lacina: Konkrétní pohádka
Anna Šidáková - Gymnázium Trutnov
G. Rodari: O myši, která požírala kočky
E. Frynta: Kráva
Anna Hovorková - Biskupské gymnázium B. Balbína, HK
M. Macourek: O hrnci, který rád vařil rajskou omáčku
M. Macourek : Já
Tereza Brandejsová - ZUŠ Střezina, HK
P. Cmíral a A. Matějka: Fofr
R. Desnos: Hlemýžď, mravenec, mořský koníček

Postup do celostátního kola:
Ondřej Ridl - ZUŠ Střezina, HK
I. Hurník: Soutěž
P. Nikl: OMA
Adam Budař - Gymnázium Náchod
J. Werich: Lev a notes
E. Lear: Sovák a Micinka

IV. KATEGORIE

Počet soutěžících: 19
Porota ve složení: Monika Janáková, Lucie Peterková, Adéla Herbsová
Čestné uznání:
Hynek Tejkl - ZŠ Slatina nad Zdobicí
- Zvláštní cena za osobitou interpretaci textů
Ch. Morgenstern, E. Bondy: Šibeniční písně
J. Peterka: Ekologie duše
Jakub Krofta – Biskupské gymnázium B.Balbína, HK
R. Ruge: Vnitřní síla
D. Charms: Zrzavý muž
Anna Zahálková - ZŠ TGM Náchod
M. Zajícová: Verše
P. Šrut: Dýň a dýně
Sabina Kuldová - ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší
M. Zajícová: Verše
I. A. Krylov: Statečný osel

Postup do celostátního kola:
Sára Bouzková - Hořice
F. Šrámek: Raport
M. Macourek: Dopis a známka
Markéta Čejpová - Gymnázium Náchod, ZUŠ Střezina, HK
I. Kraus: Sestra hraje divadlo
J. Kainar: Blues o děvčátku a labutích

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Divadlo Jesličky Hradec Králové
a Volné sdružení východočeských divadelníků
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

WOLKRŮV PROSTĚJOV

Krajská postupová přehlídka sólových recitátorů Královéhradeckého kraje
Divadlo Jesličky, Hradec Králové, 10. a 11. února 2011
25 účastníků

VÝSLEDKY

I. KATEGORIE

13 soutěžících
Lektorský sbor: Mgr. Věra Sluněčková, herečka a pedagožka, Lenka Chytilová, pedagožka, básnířka a překladatelka, Pavel Pešek, pedagog a divadelník

Nominace

Zuzana Rainová - Gymnázium Broumov
Táňa Kejvalová: Xantipa
Vítězslav Nezval: úryvek z Manon Lescaut
Karel Pešek - SZŠ A VOZŠ Hradec Králové
James Turber: Všechno je divočina
Francois Villon: Balada Epištola (přel. Otakar Fischer)

čestné uznání:

Daniel Krejčík - Studio Šrámkova domu Sobotka
- za přednes textu Bohumila Hrabala Postřižiny
Tereza Vojáčková - Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína HK
- za sdělnou interpretaci obou textů
Jan Skácel: Uspávanka s bývalými anděly a modrým ptáčkem
Pavel Cmíral: Jdeme se koupat na Adama
Ludmila Ježdíková - za osobitý výběr textů
Petr Chudožilov: Příběh strážného anděla
Franz Werfel: Píseň o Bernadetě

Navzdory chřipkové epidemii se soutěže zúčastnilo 13 recitátorů a recitátorek, tedy skoro všichni přihlášení. A troufám si říct, že připravili porotě příjemný zážitek. A snad i sobě navzájem.

V soutěži se tentokrát neobjevily výkony „z povinnosti“, aspoň žádný z účastníků nevypadal, že ho sem nahnala paní učitelka. Snad proto všichni skutečně měli připravené (tu lépe, tu jen přibližně) dva texty, zvolené víceméně s ohledem na věk a pro recitátory zajímavé. Nikdo z účastníků také nepředváděl povrchní pseudohereckou šarži, „nemrckoval se“. K pocitu tvořivého setkání přispělo i to, že si nejmladší byli navzájem pozorným, ohleduplným publikem.

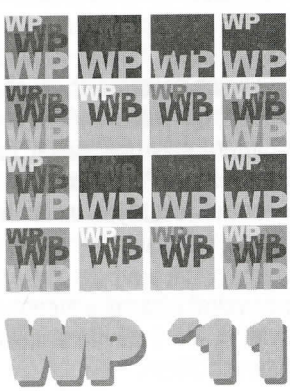
Jak to dopadlo? – Porota nakonec vybrala dva postupující, Zuzanu Rainovou z Broumova a Karla Peška z Hradce Králové, a udělila tři čestná uznání: Ludmile Ježdíkové, která spíš než ctižádost předvést sebe má touhu seznámit posluchače se zajímavými a pro ni živými texty (Chudožilov, Werfel), Tereze Vojáčkové za to, jak dokázala odstínit a odlišit citlivého Skácela od humorné prózy Cmíralovy, a Danielu Krejčíkovi ze Sobotky za schopnost živě a barvitě vyprávět, kterou prokázal při přednesu úryvku z Hrabalových Postřižin.

A teď k postupujícím:

ZUZANA RAINOVÁ při přednesu provokativní, lehce feministické prózy Taťány Kejvalové Xantipa udržela nadhled, logiku vyprávění, projev byl zřetelně členěný, postavy odstíněné v rámci vyprávění, ne herecky. Ke cti recitátorky porota konstatovala i to, že i v afektu, v expresivních pasážích technicky ovládá hlas. Pohádka, kterou v Nezvalově básnické hře vypráví Manon svému rytíři, nevyzněla tak výrazně, ale i zde byl zjevný smysl pro odstíny i pro podtext této nebezpečné hříčky.

KAREL PEŠEK je typ robustního „krále jeviště“ – hlasem, postavou i temperamentem. Přesto své dispozice dokáže využívat, nikoli zneužívat ani nadužívat. Svérázný humor Jamese Thurbera si zjevně vychutnává, a umožňuje to i posluchačům. Mírně rozpaky budí nepřesnosti v textu („vymýšlí si“, ale bez originálu v ruce by to porota nepoznala). – Přednes Villonovy balady byl na soutěži spíše ve stavu slibného polot(o)varu, což se projevovalo např. šumly u neobvyklých slov, matnou prací s refrénem. Pointa vyzněla i tak, a recitátor zjevně „má na to“ výkon dopilovat.

Lenka Chytilová

II. KATEGORIE:
12 soutěžících
Lektorský sbor: Ing. Libor Vacek, recitátor a lektor, člen odborné a programové rady WP, Lenka Chytilová, pedagožka, básnířka a překladatelka, Pavel Pešek, pedagog a divadelník

Nominace:
Jana Hryzlíková - ZUŠ Na Střezině HK
Josef Hiršal: Párkař, na motivy K.J.Erbena
Jaroslav Seifert: Píseň o Viktorce (úryvek)
Bára Šůstková - Biskupské gymnázium B. Balbína, HK
Jiří Suchý: Požár
Jan Skácel: Uspávanka s hloupými kocoury a paní myší

čestné uznání
Eliáš Jeřábek - Gymnázium J. K. Tyla HK
- za přednes textu Mužská pravidla
Josef Mádle - SOŠ podnikatelská Trutnov
- za přednes textu Bulata Okudžavy Písnička o papírovém vojáčkovi
Anna Králová - ZUŠ Na Střezině HK
- za přednes textu Wendy Coope Píseň
Michaela Podzemná - ZUŠ Na Střezině HK
- za přednes textu A.P.Čechova Rybí láska

Ve II. kategorii vstoupilo 12 soutěžících, každý se dvěma texty. Často bylo znát, že hledání interpretačního tvaru je teprve v počátcích, byli jsme svědky spíše ozvučeného textu než autentického sdělení interpreta. V důsledku toho se soutěžícím málokdy podařilo vytvořit ucelený a vypointovaný tvar a nezřídka si vypomáhali prvoplánovými hlasovými či gestickými ilustracemi. Přesto si několik výkonů zaslouží pozornost:

Jana Hryzlíková zaujala především interpretací parodického textu Josefa Hiršala „Párkař", pro kterou zvolila velmi citlivou stylizaci, srozumitelně sdělující a rozvíjející autorovu hru s motivickým a jazykovým instrumentáriem Karla Jaromíra Erbena.

Bára Šůstková velmi pěkně zvládá komunikaci s divákem jak při interpretaci humorné prózy Jiřího Suchého „Požár", tak poetické „Uspávanky s hloupými kocoury a paní myší" Jana Skácela. Na formálně i obsahově odlišných textech dokázala, že se pohybuje s jistotou v poměrně široké škále výrazových prostředků, jejichž užití volí velmi uvážlivě a zcela podřizuje sdělovanému tvaru.

Obě zmíněné interpretky nominovali lektoři k účasti na národní přehlídce Wolkrův Prostějov 2011.

Kromě toho ocenili čestným uznáním čtyři zajímavé interprety:

Eliáše Jeřábka za velmi výrazný a autentický přednes textu „Mužská pravidla", který původně neliterární předlohu povýšil do osobitého sdělení.

Josefa Mádleho za velmi citlivý přednes písňového textu Bulata Okudžavy „Písnička o papírovém vojáčkovi", kdy i přes drobné nejistoty při zvládání veršovaného tvaru dokázal sdělit svůj autentický pocit.

Annu Královou za divácky atraktivní přednes textu Wendy Cope „Píseň", vystavěný s lehkostí, vtipem a velkou dávkou kreativity.

Michaelu Podzemnou za interpretaci povídky Antona Pavloviče Čechova „Rybí láska", ve které dokázala i přes drobné technické nepřesnosti srozumitelně zvládnout poměrně rozsáhlou textovou plochu a s vypravěčskou jistotou provést diváka všemi peripetiemi příběhu.

Libor Vacek

S REGINOU SZYMIKOVOU NA TÉMA OPOMÍJENÉ: NÁŠ HLAS A JEVIŠTNÍ MLUVA

Regina, to je vlastně královna.
V případě Reginy Szymikové ten význam platí v oboru hlasové výchovy. Je pedagožkou DAMU, spolupracuje s herci předních pražských scén na rolích se zvláštními nároky na interpretaci textu, je vyhledávanou hlasovou poradkyní. Zná ji také řada amatérských divadelníků, vede workshopy či hlasové dílny na Jiráskově Hronovu. Pro zájemce v našem kraji připravila loni dlouhodobý kurz jevištní řeči, konal se v jaroměřském divadle.
Na březnové krajské činoherní přehlídce v Červeném Kostelci byla členkou poroty.

Řekněte mi, Regino, co vás baví či zajímá na práci s amatéry?

Jednak to, že je to práce napříč věkovými skupinami. V dílně se sejdou lidé nejrůznějšího věku, od patnácti třeba až do šedesáti let, každý je odjinud, jsou tam naprosto dobrovolně, nikdo je nenutí. Takže mají nějakou silnou motivaci - hrají divadlo nebo se jím zabývají ve škole, v základní umělecké škole nebo v divadelním souboru. A považují hlasový projev za důležitý. Někteří si jej chtějí zlepšit pro normální každodenní život, nejen pro uměleckou výpověď. Mají proto obrovskou energii pracovat. Na DAMU se studenti hlasem zabývají několik let, někdy mají pocit, že je stále dost času a že se stane zázrak a pedagog je k nějakému výsledku sám dovede, nechápou zpočátku, že na to musí být spolu oba. V kurzech je práce krátkodobá, a proto intenzivnější, účastníci mají sice různé dispozice, různou zkušenost, ale obrovský zájem, zápal pro věc. Dílny na Jiráskově Hronovu to dokazují, i pro mě je to obrovská motivace. Snažím se frekventantům něco aspoň koncentrovaně předat, uvést je do světa mluvy, hlasu. I když týden je krátká doba, za níž se nedá něco „naučit", tak musím alespoň ukázat kudy na cestu za hlasem. Je pak na nich, zda-li se budou svému hlasu věnovat. Já se snažím, aby svůj hlas pochopili a také rozdíl mezi mluvením na jevišti a v civilu. Samozřejmě, že na profesionální cestu to nestačí. Pokud by se někdo chtěl svému hlasu opravdu věnovat, musel by absolvovat mnoho individuálních hodin, protože ta práce je velmi osobní. Umět dobře mluvit je dovednost, která se musí cvičit, dlouhodobě trénovat. Kurz je jen otevřením dveří.

Jaký je vlastně rozdíl mezi mluvou v soukromém životě a tzv. jevištní řečí?

Ta odpověď by byla na disertační práci. – Každý jsme nějaký, osobnostně i fyziologicky, každý má svůj jedinečný hlas. Od malička si vytváříme mluvní návyky, které stačí do každodenního žití. Jsme schopni komunikovat – významově, emocionálně a v mluvním projevu ještě působí další zvuky - individuální barva hlasu a také akustika hlásek podle výslovnostní normy jazyka, kterým mluvíme. To vše tvoří zvukovou zprávu, a to nejen z hlediska informace, ale o člověku vůbec. Co říkám, proč to říkám, komu to říkám, vliv má i způsob, jak to říkám. To je v obyčejném životě spontánním osobnostním projevem. Jevištní mluva a veřejný projev vůbec (třeba u politika, učitele) by měly odpovídat jednak výslovnostní normě jazyka, jednak by z hlediska způsobu artikulace a užívání hlasu neměly působit poslechové problémy. Plný zdravý hlas by se měl nést přirozeně a volně prostorem. Takže to, co stačí v životě, nestačí na jevišti nebo při veřejném projevu. Člověk, který veřejně vystupuje, v našem případě herec na jevišti, komunikuje skrze autorův text. Ten tedy není jeho okamžitým, spontánním sdělením, byť si ho třeba i sám napsal. Je to najednou něco daného, umělého, záměrného, stylizovaného. A může se stát, že jeho hlas, civilní mluvní projev, výslovnost, barva a síla hlasu, malý cit pro prostor, na emocionalitu a uchopení, tedy sdělení takového textu nestačí. Pokud zvládá posazení hlasu, aktivní artikulaci a správné dýchání, pak se s takovým úkolem vypořádá lépe. Řadou hlasových prostředků může lépe interpretovat význam, soustředit se na smysl, zapojit fantazii. A nemusí překonávat nějaké osobní nedostatky křikem, tlakem na hlas - pokud neužívá tyto prostředky vědomě při interpretaci.. Takže na jedné straně je třeba se hlasem a mluvou zabývat z hlediska techniky, získáváním mluvních dovednosti, na druhé straně rozkrýváním obsahu, emocionality a významu sdělení. Pokud člověk tyto věci zvládá, může svobodně nakládat se svou interpretací.

Správně (i spisovně) mluvit a dobře se vyjadřovat, bylo kdysi nezbytnou výbavou učitelů, politiků, herců, i těch ochotnických. A to nejen na půdě školy nebo na jevišti, ale i ve společnosti. Kvalitní veřejný projev, dobrá mluva v médiích, dnes i na profesionálních scénách, upadá...

Zabývám se hlasovým poradenstvím, v profesionálních divadlech pracuji s herci v průběhu zkoušek. U některých mladých (a bohužel někdy nejen u nich) se občas setkám s mluvními nedostatky. Samozřejmě jsou to lidé talentovaní, s potřebnými osobnostními předpoklady, jsou výraznými individualitami. Sami vědí, že hlas a mluva jsou jejich profesní dovedností a že se případné problémy dají odstraňovat a napravit. Zacházet s hlasem se učili na umělecké škole, ale některým se jejich hlasová výchova zúročí až zkušeností s jevištní praxí. U amatérů podobně hraje roli mluvní a hlasová dispozice, zkušenost a praxe, chybí jim ale systematická, pravidelná hlasová výchova. Dnes jsme v civilním životě zvyklí na poměrně plochou, stručnou komunikaci mobilem, internetem, ubývá plastická, výrazná intonace a nemáme potřebu si hlas a mluvu zkvalitňovat. Cit pro prostor a pro dynamiku hlasu se zmenšil a proto tomu podvědomě přizpůsobujeme svůj hlasový projev, ten ale upadá, což má, bohužel, často negativní vliv i na mluvu na jevišti. Jako by se užíváním techniky zmenšil svět, vlastně i to jeviště jakoby se zmenšilo. Zaklínadlem se stala tzv. autenticita, civilnost. Někteří režiséři vyžadují, aby jevištní projev byl stejný jako každodenní, běžná komunikace v civilním životě. A výsledkem často bývá povolená a nesrozumitelná jevištní mluva. Má se za to, že hercův projev bude nepřesvědčivý, příliš „divadelní", především se obávají klasických veršovaných textů. Problém je ale v tom, že takové sdělení se k divákovi nedostane v plné myšlenkové a emocionální výpovědi, a tím se oslabí i celkový herecký projev. V amatérském divadle je nekvalitní mluva důsledkem nevybudované hlasové techniky a třeba i malé jevištní zkušenosti. U starších, zkušených herců slyšíme jen výjimečně špatnou mluvu na jevišti. Oni dobře vědí, že nerozumět herci a neslyšet ho, je velká ostuda. Herci musíme rozumět, musí-

me ho slyšet. A tak si třeba připneme mikroporty ve víře, že potom budeme autentičtí a přirození - naše hlasové a výslovnostní nedostatky se ovšem ještě víc prozradí a někdy i zvětší. Pomoc zvukové techniky s dynamikou a barvou mluvního hlasu na jevišti ničí skutečný a pravý autentický jevištní mluvní projev herce a maže celkovou autentičnost a osobitost hereckého výkonu.

V minulosti mnozí amatérští divadelníci říkali, že jim divadlo dalo něco navíc pro civilní život – i ve schopnosti dobře se vyjadřovat, správně mluvit...

To je pravda. I v době technických pomůcek o nás melodie řeči říká, jací jsme, jak se v tu chvíli cítíme, co si skutečně myslíme. Vlastně se prozrazujeme. Takže v profesích, založených na jednání s lidmi, nemůžeme mluvit pouze živelně, musíme se podřídit profesnímu záměru i určitému způsobu stylizace. A k tomu patří kvalitní hlas, dobrá mluva. Při komunikaci jím ovlivňujeme partnera, posluchače a ten zpětně odpovídajícím způsobem reaguje. Je velká škoda, že např. budoucí učitelé dnes nemají praktickou hlasovou průpravu. Mají sice znalosti, pedagogické dovednosti, ale vše snižuje častá hlasová nedostatečnost, vady řeči a nikdo jim to za celou dobu studia neřekne, nevědí, co s tím prakticky dělat. Potom před dětmi i pět hodin mluví a postupně si nesprávným užíváním hlas ničí a časem se jejich mluvní problém zvětšuje... Je dobré, že se v poslední době pořádá hodně kurzů rétoriky a hlasové výchovy a máme i pedagogy, kteří se tím zabývají. Kurzů využívají i podnikatelé, politici... Jenže krátkodobý kurz nestačí. Každý člověk je osobnostně a dispozičně jiný a proto je práce na rozvíjení a zkvalitňování vlastního hlasu dlouhodobou záležitostí. Navíc je to vždy individuální partnerská záležitost mezi žákem a učitelem. Ostatně, podívejte se na film Králova řeč.

Co byste doporučovala lidem, kteří chtějí lépe mluvit?

Často všichni chtějí jen nějaký recept, třeba jako na dietu. V mnohých případech to končí podobně, vůle se vytratí a kila neubudou... Ale i když je každý jiný, jsou některé postupy, které lze zkusit – a pravidelně užívat, jako lék. Třeba si cvičit artikulaci. Existuje řada cvičení jak rozezvučovat hlas pomocí rezonance, nikoliv tlakem a silou, ale především správným dýcháním pomocí bránice. Myslíme si, že dýcháme správně, protože přece žijeme a hlas se nám fyziologicky tvoří. Ale je potřeba si dech uvědomit a způsob dýchání brát jako první předpoklad ke správné mluvě. Musíme s ním zacházet tak, abychom vystačili mluvit do konce věty, správně přidechovat, tak aby frázování řeči mělo smysl. Dobrou pomůckou je číst si alespoň pět minut denně nahlas. Což neznamená křičet, ale konverzačně v pomalém tempu, po logice, s klesavou věcnou intonací do teček, mluvit jakýkoliv text. Přidechovat v gramatickém členění, cvičit postupně i dechovou výdrž tím, že pomineme interpunkci a s minimem přídechů v rychlejším tempu vázaně čteme. A aby to nebylo jen jakési mumlavé čtení pro sebe, tak poradím: to, co oči při čtení vnímají jako grafický zápis textu, vrací pusa ve formě zvuku zpátky na papír - mluvíme směrem k textu jako k partnerovi, tedy ne jen pro sebe. Takhle trénovali svou mluvu i někteří herečtí bardi až do pozdního věku.

Je dobré si svůj hlas nahrát a tak si svůj projev kontrolovat?

Proč ne, je to dobrá pomůcka, zvlášť pro korekci výslovnosti. Ale někoho by mohl poslech vlastního hlasu vystrašit a zablokovat pro další práci. My se totiž slyšíme jinak, než nás slyší okolí. Slyšíme se zevnitř a na ten svůj zvuk jsme zvyklí. Lepší je zabývat se nejdříve svým hlasem a mluvou s pomocí odborníka a po čase pak použít i nahrávací techniku Na kurzech účastník přečte kousek textu a pedagog mu řekne – vy máte ten a ten problém, dejte si pozor, tady polykáte slabiky, tady mluvíte nedbale, špatně říkáte d nebo c, špatně se nadechujete. Ten člověk žasne, jaké má v řeči problémy a propadne panice: do té doby to netušil. Od dětství je na svůj hlas a způsob řeči zvyklý, v běžné komunikaci mu to nijak neškodilo. Nebyl a necítil se chybujícím a když má zdravý hlas a druzí mu rozumí, tak mu nějaký ten problém nevadí, nepotřebuje ho řešit. Jakmile ale začne cvičit, může propadnout zmatku - jak to, že jsem to nevěděl dřív? Pak postupně zjistí, jaké však má ještě možnosti a co se svým hlasem může udělat, co jím může dosáhnout.
Ze začátku si někdo může připadat jako rukavice, kterou obracejí naruby. Jako by ztrácel osobnost, sám sebe. Ale cílem hlasové výchovy není snaha po změně a jinakosti vlastního hlasu, ale rozvíjení jeho individuálních dispozic a zlepšování celkové kvality řeči. Pro mě, jako pedagožku nebo porotkyni, je to při hodnocení mluvního projevu herců, zvláště amatérů, vždycky nesnadný úkol. Musím vážit slova, volit taktiku. Psychika má na hlas a řeč velký vliv. Dokud se hlasová technika cvičením a osvojováním mluvních dovedností nepřenese do podvědomí, pokud se nestane automatickou a samozřejmou, aby na ni člověk nemusel při sdělování obsahu myslet, tak není možné obsáhnout bohatost komunikace v jevištním mluvním projevu v celé šíři a plastičnosti.

Těším se, že naše spolupráce s Reginou Szymikovou bude pokračovat, díky ní totiž můžeme otvírat další skříňku tajemství divadla a komunikace. Doufám, že vás povídání, za něž Regině děkuji, zaujalo. A doufám také, že vás povzbudí k péči o hlasový projev, kterého si dnes, bohužel, nevšímáme tolik, jak by si i naši diváci zasloužili.

Alexandr Gregar

PRKNA PRAŠTĚLA

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

***

V HOLICÍCH AMATÉRSKÉ DIVADLO ŽIJE

Dubrovnickou maškarádu, adaptaci barokních hříček ve stylu commedie del´arte, nastudoval v Holicích Pavel Hladík se zkušeným místním souborem jako vánoční dárek holickému publiku.

Pokud znáte Vostrých komedii Tři v tom a samozřejmě komedie goldoniovské, lehce rozpoznáte žánr. A jistě si uvědomíte náročnost, s níž se musí utkat režisér i herci. Nejsou to žádné snadné konverzační komedie, kde většinou stačí, aby si postavy vyměňovaly repliky, Žánr se opírá o jednání postav, o situační jednání, kterému dlouhé (statické) diskuze nesvědčí - vždyť o postavách a charakterech víme vše jejich posláním v příběhu, bavíme se především tím, co provedou (a jak).

Pochvalu zaslouží režisér Pavel Hladík, který s výtvarníkem Petrem Špačkem vymyslel pěknou scénu, nabízející široký prostor pro překotné děje: několik domovních dveří, rozlehlé balkony, z nichž se pěkně zostra mohlo nadávat těm dole na náměstíčku a vylévat na ně třeba i nočníky - dynamika jeviště je vždycky zajímavější, použije-li se vertikální řešení. A dlužno říci, že to fungovalo pěkně.

Samozřejmě, že podobná hra stojí a padá na hereckých výkonech, a pokud režisér něco přimyslí, je to dobrý bonus, jenže – herec je herec! Pokud bychom chtěli mít výhrady k tomu, jak ony situace, jež tato jednoduchá komedie (pokusů a omylů) nabízí, byly smysluplně a nápaditě naplněny, jak byly i (režijně) zvládnuty, jak také byly dovedně herecky nabídnuty postavy - vše bledne v bouřlivých reakcích místního publika. Obojí ocenilo a bavilo se: Petr Hlavatý i Pavel Hladík hráli zkušeně, osobitě, jak jim je vlastní a jak to publikum očekává, tedy se smyslem pro komický rozměr svých postav (spíš fraškovitých figurek). Sympatie publika měla i dvojice Mlaska a Vesely (Tomáš Rychlík a Ivana Vondroušová), ostatní však nezůstali pozadu. Publikum se náramně bavilo a podporovalo „své herce“, odměnilo je potleskem laskavým a upřímným. Samozřejmě, že herecké eskapády a´la Miroslav Donutil a jeho Sluha dvou pánů jsou holickému provedení

vzdáleny jako Proxima Centauri, ale - byli jsme na představení divadelního souboru KD v Holicích. A byť se píše konec roku 2010, ochotnické divadlo i zde zůstává věrné místním tradicím, svým zkušenostem a – svému publiku. (Představení bylo navíc pietně věnováno Pepíkovi Korábovi, legendě holického ochotnického divadla, který nás ve věku 81 let opustil loni v červenci.)

-sg-

DIVADELNÍ SOUBOR KD HOLICE

jako svou jarní premiéru v sobotu 9. dubna 2011 uvedl hru Bengta Ahlforse **Divadelní komedie.**

Je již tradicí holických ochotníků, že v jarní premiéře servírují okruhu svých příznivců „těžší kalibr", zatímco předvánoční nadílka patří žánru lehčímu k rozptýlení ježíškovských starostí.

Režisérka Jitka Juračková v posledních šesti sezónách již podruhé sáhla po švédo-finovi Bengtu Ahlforsovi. Tentokrát zvolila titul „Divadelní komedie", v roce 2006 to byl „Popel a pálenka". Poněkud nebezpečný název, komedie není žádná „sranda". Stejné představení má na repertoáru pražské divadlo Palace.

Režisérka potřebovala obsadit deset rolí, vybrala to nejlepší, co má. Jiná volba nebyla, poněvadž hráli nelehkého Ahlforse a navíc hráli do značné míry o sobě. Obecenstvo to velmi brzy pochopilo a trocha oboustranné úvodní nejistoty spadla do propadliště. Druhá část inscenace se proměnila v komediální smršť, která by hnula i chladnými seveřany. Publikem z Holic a okolí hýbat nemusela, neboť ono ví, co jejich „miláčci" umí.

Jen několik slov „jásotu": Jako obvykle ve všech punktech vynikající hlavní dvojice Voříšková - Hlavatý, která se úplně civilně vžila do rolí „tahounů" provinční divadelní scény. Dámy Skálová, Vondroušová a Schejbalová se uměly dokonale položit do rolí, které jim na první pohled byly psány „na tělo". Pánové Šmejdíř, Vondrouš a Sedlák se rychle adaptovali do pozic uměleckých šviháků, kteří právě na takovéto scéně ještě mohou předstírat jevištní suverény. Straková s Juračkovou neměly se svými „okrajovkami" sebemenší problémy. Technika - jako vždy - spolehlivý standart.

Závěr: „Díky, ochotnický mikrosvěte holického kulturního domu!"

Miloslav Kment

Petr Hlavatý a Lída Voříšková v hlavních rolích

DĚTSKÝ DRAMATICKÝ KROUŽEK DDM HOLICE

v počtu 24 dětí s režisérkou Jitkou Juračkovou v závěru školního roku 2011 uvedl pro své vrstevníky - na principu děti hrají dětem - dramatizaci klasické pohádky **Popelka**.

Popelka

***

KYTICE VYKVETLA **V BROUMOVSKÉM DIVADLE** PŘESNĚ NA PRVNÍ JARNÍ DEN 21. BŘEZNA 2011

Divadelní soubor Hlavy při ZUŠ v Broumově v pondělí 21. 3. 2011 v 19 hodin odehrál premiéru svého divadelního představení na námět Erbenovy Kytice pod režií svého učitele Jana Holka, který také složil k představení hudbu. Po představení bylo pokřtěno CD Kytice. Jako kmotra CD byla přizvána Uršula Kluková. A tak slza šampáňa stvrdila a poslala do života i toto dílko, nad kterým divadelní Múzy jistě drží ochrannou ruku. Jen ještě poznámku. Toto CD si mohou zájemci koupit pouze při divadelních představeních Kytice přímo v divadle. Jinde ne.

Režiséra Jana Holka jsem se před představením zeptal:

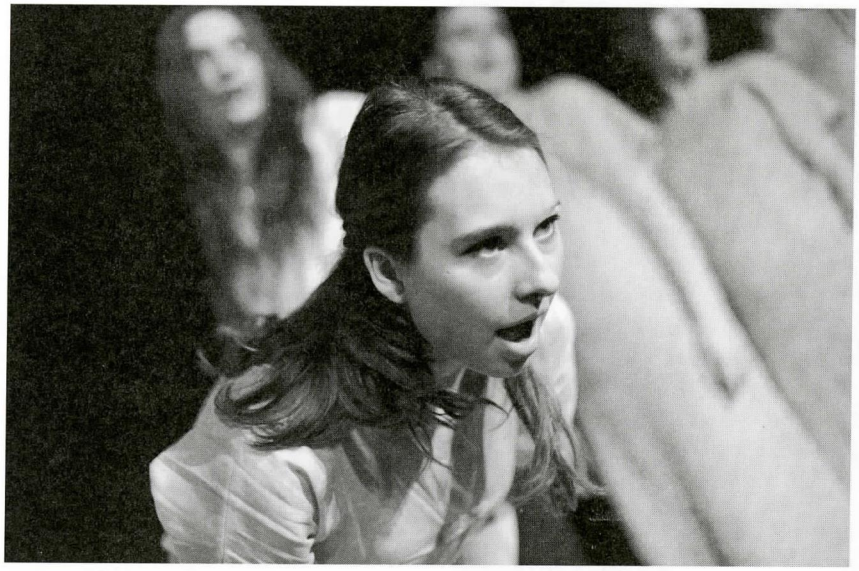
Milý Jene, první otázka.
Už v minulém roce jsem napsal o divadelním představení ZUŠ Broumov, že se nejedná o nějakou školní besídku, ale o zcela regulérní divadelní představení, které mne chytilo za srdíčko a nejen mne, protože celý divadelní sál byl evidentně na výsost spokojen. A že skoro nechápu, jak jsi dokázal za pouhých několik měsíců dostat žactvo dramatického kroužku při ZUŠ na úspěšné zdolání tak vysoké laťky. Pro mne to byl zázrak. Dnes spolu sedíme v divadle a před námi je opět divadelní představení jako dovršení dalšího roku tvého působení na ZUŠ. Představení na téma Erbenovy Kytice. Ještě jsem je neviděl a tak mi řekni, na co se mám těšit.

Loni jsme hráli vlastně takovou klasickou pohádku. Teprve jsme se seznamovali, protože jsem učil první rok. Učili jsme se divadlo hrát a žáci vlastně teprve zjišťovali, co to obnáší. Snažili se a chytilo je to, což bylo na jejich práci výrazně znát. V letošním roce jsme již přemýšleli, jak zkusit něco složitějšího. A sami žáci chtěli dělat něco se zpěvy, něco jako muzikálek. Napadla mě Kytice. Už dlouho jsem ji nosil v hlavě, ale přišla mi hrozně těžká. A potom s tímto nápadem přišly i děti. Prostě jsme se s tím nápadem sešli a to bylo úžasný. Takže jsem na to kývl, přestože jsem si byl vědom náročnosti práce na takovém projektu. Aby výsledek byl pro diváky sdělný a aby něco přinesl. Aby nebyl polovičatý. Postupem času jsem zjistil, že jsme udělali velice dobře, projekt dostával své pevné obrysy a na světlo se klubal stále lépe. Děcka začala práce velice bavit, mne také a muziku jsem během zkoušení dělal přímo na ně. Jsem spokojen. Oni do toho šli naplno. Byla to perfektní práce. Nesmím to před nastávající premiérou zakřiknout. Už jsme ale dnes odehráli pro školy dvě předpremiéry s dobrou odezvou a spokojenost. Ale také jsme si ověřili, protože obě předpremiéry jsme hráli pro školy – sice pro starší žáky – ale pro školy, tak se potvrdilo, že téma Erbenovy Kytice je téma závažné, vyžadující i určité životní zkušenosti a že představení je určeno především divákům dospělým.

O tobě je mi už známo, že tě práce baví a je ti koníčkem, což je ideální stav pro schopnost něco dokázat. A v Broumově jsi dokázal už nemálo. Ať již s divadelním souborem WOKNO, Zahrada a nebo se souborem Hlavy při ZUŠ. Na jednoho dojíždějícího člověka výkon ojedinělý. Proto mi dovol otázku osobní. Mně nějak tamtamy donesly, že snad v Broumově končíš, což je pro mne šok. Povídej.

Je pravda, že končím v Broumově pracovně. Ale divadlo, ať již se soubo-

rem WOKNO, nebo s Hlavami bude zatím pokračovat. Byl bych rád, kdybychom aspoň pokračovat mohli. HLAVY mají krásně našlápnuto a práce baví je i mne. Mne dokonce dosti „nabíjí". A WOKNO rozhodně taky nekončí. Má teď jen malou pauzičku, zkoušet začneme zase v září a na podzim by měla být nová premiéra. A Zahrada – to jak bude nevím. To právě spadalo do mojí práce při agentuře Broumovsko a tam jsem skončil. Takže jestli někdo přebere například Noční zahrady, ale i další akce co tam byly – to už nevím. Uvidíme.

Nebo neuvidíme. Takže otázka nebo téma třetí. Jsi skvělý hudebník a skladatel hudby, o tom žádná. A já když vidím, jak nádherně ti zpívají HLAVY, klobouk dolů. Ale zároveň si uvědomuji, že to jsou mladí zpěváci a zpěvačky, kteří skřivánky do hrdla od Pána Boha dostali. Jenže, a to je větší zázrak, tobě zazpívali a dobře herci WOKNA v Revizoru a to jsou, bohužel, většinou absolutní nezpěváci. Musel jsi jim hudbu napsat podle jejich možností a to je umění. A přitom nic nevadilo, znělo to a představení bylo značně obohaceno a získalo další rozměr. Kdo ve světě hraje tuto sice ruskou, ale světově proslulou komedii s písničkami? Broumov. Díky tobě.

A nyní s aktéry Kytice - Zuzanou Rainovou, Annou Lazorovou, Klárou Vašákovou a Vojtou Vašákem.

Jak se vám učilo letošní představení a jak se vám nyní hraje?
Kytice rozhodně není pohádka. Ale nám se to učilo dobře, protože tam není tolik textu. Při recitace nebo při zpěvu se text lépe pamatuje. Navíc většina recitace je sborová. Takže vlastního textu pro jednotlivce je zde opravdu málo. A to se nám líbí.
Vojta Vašák:
Já za sebe mohu říci, že když pan režisér nám na počátku nastínil, co jak budeme hrát, byl jsem z toho značně vyděšený. Netroufal jsem si a vůbec se mi do toho nechtělo. Ale když jsem pak postupně zjistil, jak se dílko vybarvuje a co vzniká, jsem opravdu rád, že jsem neutekl a šel do toho. Moc se mi práce v souboru nyní líbí.

Řekněte mi, jak se vám spolupracuje s panem režisérem? Téměř sborově – výborně. Jak také jinak, že. Ovšem, když jsem si poněkud překotné odpovědi přebral, jasně mi vyšlo, že si dobře navzájem rozumí a rádi spolupracují na společném projektu.

A protože i v divadle občas pracuje šotek Škodivík, vyřádil se tentokráte na mně. V této části rozhovoru mi vypnulo samo od sebe záznamové zařízení a já to zjistil až doma. Ještě se mi to nestalo, ale konečně vše je někdy v životě poprvé. A tak už nevím, která ze slečen mi říkala, že se právě pokoušela dostat na hereckou školu, ale zatím se to nepovedlo. Bude to ale zkoušet dál. Já jí budu držet palce. Pak jsme měli ještě téma tréma. Samozřejmě, že ani Hlavám se taková věc nevyhne. Tréma patří k divadlu jako rafiky k hodinám. To je jasné. A neopouští ani profíky. A je zrádná. Někdy vůbec nic a někdy – hrůza! A tak se ptám dál. Kdo vám ke Kytici zhotovil kostýmy? Kostýmy jsou práce paní Ines Šťovíčkové ze Křinic. Jo, a chceme ještě, aby jste poděkoval panu Miloši Rainovi, který jako dobrý duch divadla s námi moc spolupracuje a pomáhá se vším, co je třeba na představení vyrobit. A Tomáš Cirkl. Vybavil všechny vlastními mikroporty, takže recitace a zpěv je zřetelně rozumět. A líčení všech – no přece paní Denisa Koudelková, která je také se svojí firmou Sudetka hlavním sponzorem představení. A už se všichni hrnou do divadelní šatny, připravit se na premiéru.

Pln očekávání tedy odcházím do divadelního sálu. A už to začalo. Známé Erbenovy texty. Ale to provedení. Těch nápadů ještě více umocňujících emoce vyvolané Erbenových textem. Například báseň Polednice končí veršem - Matku vzkřísil ještě stěží, ale dítě zalknuté. A v nastalém tichu napříč jevištěm pomalu odjíždí na kolečkách malý dřevěný dětský koník. To je síla. Celé představení probíhá v hrobovém tichu. Každý se bojí zatleskat, aby snad nenarušil dramatickou stavbu a sled představení. Ovšem nakonec představení, po efektním finále, sál vybuchuje bouřlivým potleskem. A poctivým, neutuchajícím. Zaslouženým.

Antonín Kohl,
foto Jan Záliš

***

CYRANO NA PŮDĚ

ANEB PROČ BYCHOM SE BÁLI NA JIRÁSKOVY „SKÁLY"

Cyrano na půdě

No, já vám řeknu, že když za mnou po únorovém představení červenokosteleckého divadelního souboru Na tahu přišel známý místní sportovec a bývalý mistr světa v ultratriatlonu, Jarda Pavelka, s přáním, abychom zahráli u nich „na Bišiku", projevil jsem se jak nevěřící Tomáš a tvrdil jsem, že to nepůjde. Jarda totiž staví chalupu v nádherném prostředí Adršpašských skal a hrát se mělo u malebného zámečku Skály, ve kterém se odehrával stejnojmenný román Aloise Jiráska. V loňském roce jsme už sice v zámeckém parku sehráli „Paměti Amorovy", ale to bylo divadlo speciálně stvořené pro extrémní podmínky, takže se dalo hrát i na Sněžce. Naše nová hra – Dítě, pes a starý herec na jevišti nepatří aneb Cyrano - je ovšem skoro normální divadlo, které vyžaduje vše, co k němu patří a to je jeviště, opona, světla, zvuk, atd... Nelze ho hrát někde na zelené louce či prohnilém parketu. Ale Jarda to nevzdal, se zavilostí vytrvalostního sportovce mne přesvědčil, že budeme hrát na zámecké půdě. No hurá, alespoň střechu už máme nad hlavou, ale stejně jsem byl mírně skeptický. A pak, v sobotu 21. 5. 2011, v den našeho představení jsem uviděl zázrak! Vystoupali jsme obloženi kostýmy po úzkých schodech na nádhernou, prostornou zámeckou půdu, kterou zručné ruce starých tesařských mistrů ozdobily krajkovím mohutných trámů a uprostřed té krásy stála scéna, jak z časů Aloise Jiráska. Místní usedlíci a chalupáři odvedli ohromný kus práce. Představte si, že půdním okénkem ve výšce 10 – 15 metrů dostali na půdu hromadu sedmimetrových fošen, ze kterých složili jeviště, z látek, sehnaných po krachujících textilkách, sešpendlili scénu i zákulisí a z jakýchsi utěrek s motivem Hradčan sešili oponu. Všemu pak vévodil nahoře nápis „Bišik sobě". Bišik proto, že nad zámečkem je zřícenina hradu Bischofstein a tak se celému okolí říká „na Bišiku". Představení pak sledovalo zhruba 150 místních chalupářů a jejich známých, skupina motorkářů i náhodných turistů a dopadlo k velké spokojenosti jak herců, tak diváků. Teda až na malý (no spíš velký) výpadek textu, který měl sám hrající autor, ostuda jeden. Po večeři v zámecké restauraci nás ještě čekalo přátelské posezení v krásné chalupě, zvané dříve cedulová bouda, u manželů Rázlových z Náchoda, dobrých to a pohostinných lidí. Hluboko v noci nás pak ti úžasní pořadatelé rozvezli vlastními auty domů. Byl to nádherný zážitek, plný tepla a pohody starých časů. A myslím si, že tentokrát tleskali nejen diváci hercům, ale i herci pořadatelům. Také je třeba poděkovat dávným stavitelům zámku, kteří počítali i s tím, že jim na půdu vleze skoro 200 lidí a díky nimž jsme mohli po představení sejít do restaurace po schodech a ne se tam propadnout stropem. Ten den se mi vrátila víra, že dobrý člověk ještě žije a pan Alois Jirásek mohl být na svoje Čechy zase jednou hrdý.

Za osazenstvo představení Dítě, pes a starý herec na jevišti nepatří aneb Cyrano, toto díků vzdání sepsal autor, herec a spolurežisér

Vlastik Klepáček

***

DIVADELNÍ SOUBOR VOJAN DESNÁ

MLADÁ HALUZ

Zdravím a přicházím
se svou troškou do mlýna.
Patříme sice do jiného kraje,
ale stále více a více se náš program
týká kraje východočeského
(naposledy jsme byli jako hosté
na přehlídce v Miletíně).
Posílám tedy také něco málo o nás.

Po úspěšném uvedení hry Černý pátek (nominace na přehlídce Josefodolské divadelní jaro a následná účast na KDP ve Vysokém nad Jizerou) hledal desenský divadelní soubor Vojan nějaký další zajímavý titul. Toto hledání se trochu protáhlo, ale v roce 2008 jsme uvedli hru Zdeňka Podskalského „Žena v trysku století". Soubor poněkud „omladil", neboť zde rozšířili řady zkušených desenských herců místní studenti. Proto jsme k názvu Vojan přidali ještě název **Mladá haluz**. S touto hrou jsme úspěšně reprezentovali na Josefodolském divadelním jaru a na přehlídce O zlatý člunek města Tanvaldu.

A opět vyvstal problém, co dál. Vzhledem k tomu, že do další hry měla chuť ta mladší část souboru, hledali jsme něco, kde by se uplatnilo hlavně to mládí. A někdo přišel s nápadem zahrát Shakespeara. Nejdřív to znělo jako vtip, ale čím déle jsme o tom mluvili, tak tím víc se nám ten nápad zamlouval. Volba padla na Sen noci svatojánské, protože byla námětově

Puko-viny, Milenci II.

nejbližší právě pro to mládí. Naši hru jsme nazvali **Puko-viny**, protože naší hlavní postavou je skřítek PUK, který to vlastně všechno zaviní. Herci jsou ze všech koutů okresu a tak je opravdu náročné sejít se v kompletní sestavě, tedy 25 lidí, zvlášť když někteří mají zaměstnání, jehož součástí jsou časté služební cesty. Ale jsou to moje zlatíčka, opravdu se snaží a tak jsem ochotná jim některé prohřešky odpustit.

Premiéra byla 15. dubna 2011 v Kulturním domě Sklář v Desné a sál byl zaplněn do posledního místečka úúúžasnými diváky.Takový dlouhotrvající závěrečný potlesk už Sklář dlouho nezaznamenal. Však se také „mlaďoši" vytáhli! A o tři týdny později se předvedli na Josefodolském divadelním jaru, kde zdatně drželi krok se zkušenými soubory.

Chtěla bych ještě podotknout, že řada z nás získává zkušenosti díky bezvadným seminářům KDD (Klub dětského diváka) v Jaroměři pod mateřskou rukou Jarky Holasové, která zve skvělé lektory. Byli to právě oni, kdo přispěl svými znalostmi a zkušenostmi ke zdárnému provedení našich Puko-vin.

Vlaďka Koďousková,
vedoucí souboru

***

DIVADELNÍ SOUBOR
VICENA
ÚSTÍ NAD ORLICÍ
V ROCE STOPATNÁCT

Historie orlickoústeckých divadelníků se opět zakulatila. Od založení divadelního souboru VICENA uplyne v letošním roce již 115 let. Od původně uvažovaných oslav se muselo vzhledem k finanční situaci ustoupit. Ale nakonec nejlepší oslavou je určitě skutečnost, že soubor žije plnohodnotným životem, jehož výsledkem jsou tři inscenace, které v současné době soubor uvádí na jevištích celého regionu. Známá Moliérova divadelní hra **Zdravý nemocný** v režii Jana Štěpánského zaznamenala v květnu již třicátou reprízu a stále je o ni další zájem. Také oblíbená **Pohádka o Popelce** režisérky Jarmily Petrové dosáhla úctyhodných pětadvaceti repríz. Jedna z představitelek titulní role, teprve osmnáctiletá Tereza Blažková, získala na jubilejním padesátém „Třešťském divadelním jaru 2011" Čestné uznání za herecký výkon. V lednu se narodila další inscenace. Parta děvčat kolem

Pohádka o Popelce

Nejstarší řemeslo

Lenky Kaplanové pod režijním vedením hostujícího Alexandra Gregara nastudovala známou hru Pauly Vogel **Nejstarší řemeslo**. Provedení se setkalo s velkým ohlasem, o čemž svědčí již několikrát vyprodaná Malá scéna v Ústí nad Orlicí.

Soubor připravuje další premiéru hry Vlastimila Peška Bylo nebylo aneb Jak Švédové l.p.1645 Brno marně obléhali. Nácvik se však setkává s mnoha objektivními problémy, které se členové souboru snaží překonávat tak, aby premiéra proběhla ještě na podzim jubilejního roku 2011.

Již třetím rokem vyvíjí divadelní soubor Vicena významnou aktivitu v podobě spolupořadatelství s místním Klubcentrem při pořádání divadelní přehlídky amatérských divadelních souborů „ORLICKÁ THÁLIE" o Cenu Hynka Viceny.

Je potěšitelné, že přes veškeré problémy amatérské divadlo v Ústí nad Orlicí žije a doufejme, že bude žít stejně intenzivně i v příštích letech.

Pavel Sedláček

***

TRIARIUS

NA PRAHU SVÉHO DRUHÉHO DESETILETÍ JEDE NA PLNÝ PLYN

TRIARIUS V ČERVENÉM KOSTELCI

„My na přehlídku do Červeného Kostelce jezdíme už několik let a zamilovali jsme si ji. Je to sice přehlídka určená primárně pro Královéhradecký kraj, východočeský přesah zde ale stále zůstává - také díky tomu, že Volné sdružení východočeských divadelníků je sdružením nejenom hradeckým, ale skutečně východočeským. Jedním z pro nás podstatných důvodů, proč jezdíme do sousedního kraje, je složení poroty. V té v Kostelci totiž každoročně zasedají páni profesoři Jan Císař a František Laurin a scénograf Jaromír Vosecký. Jejich názorů si nesmírně ceníme. Dalším důvodem potom je to, že po těch letech každoročních výprav za Náchod nás poutá k pořádajícímu souboru, ale i k soutěžním ansámblům, přátelství. Zkrátka se těšíme na setkání," říká Josef Jan Kopecký.

TRIARIUS letos do Kostelce přivezl představení Strange love autorů Petra Pýchy a Jaroslava Rudiše.

„Strange love je již třetím Rudišovým textem, do kterého se pouštím. Tím prvním bylo Nebe pod Berlínem, které jsme nastudovali s TRIARIEM, druhým bylo Léto v Laponsku, které jsem připravil s pardubickým Divadlem EXIL – a toto je tedy třetí text, opět doma v Třebové. Je to černá komedie o prvním a posledním depešákovi v Čechách. Ale je to také příběh o ztrácení identity, o televizní masáži, o rozpadajících se vztazích v rodině. Je toho tu hodně," říká o nové hře TRIARIA Kopecký.

Představení Strange love bylo první premiérou souboru v této divadelní sezóně a z Červeného Kostelce si Depešáci odvezli dvě ocenění – za herecké výkony porota ocenila Michaelu Vyčítalovou a Jana Papáčka. Ten je novou posilou soboru, společně s Renatou Reslerovou. Jinak se ve hře objevují ještě kmenoví herci TRIARIA Ivoš Soukup a Jan Gregar, roli zde má také Pavla Kadlecová, která se souborem hrála již v představení Bláznův dům. Depešáka Ludvíka si zahrál režisér Josef Jan Kopecký.

Ten se přehlídky neúčastnil pouze s jednou hrou – jeho dalším želízkem v ohni bylo představení Měsíční běs. "Měsíční běs jsem nazkoušel se souborem SNOOP z Opatovic nad Labem, který mám velmi rád a k jehož členům mě váže mnohaleté přátelství. A oni jsou báječní!" říká Kopecký. Představení v konkurenci na přehlídce také obstálo – a do Opatovic si proto odvezlo ceny za herecké výkony, za hudbu, za režii, za představení a také doporučení na postup na celostátní kolo přehlídky do Děčína.

Šárka Mikulecká

ORANGUTAN V TOVÁRNĚ

25 PREMIÉRA SOUBORU TRIARIUS

V klubu Modrý trpaslík měl 7. dubna 2011 premiéru nový kus českotřebovského uskupení TRIARIUS – experimentální představení na motivy sbírky básní Lubora Kasala Orangutan v továrně. TRIARIUS, který je známý mimo jiné také jako provozovatel zmiňovaného klubu, vznikl již v roce 2000 – a to jako divadelní uskupení. V loňském roce v prosinci oslavil své desáté narozeniny, v rámci oslav uspořádal také výstavu fotografií mapující jeho první desetiletí, na které si návštěvníci mohli připomenout oněch 24 her TRIARIEM nastudovaných. Orangutan v továrně je tedy hrou 25. Rozhovor s Josefem Janem Kopeckým, hercem, režisérem, dramaturgem, autorem několika TRIARIOVSKÝCH her vedl Tomáš Klement.

Vaše nové představení, Orangutan v továrně, nebylo, pokud se nepletu, vaší první letošní premiérou, je to tak?

No ono je to komplikovanější. Narážíš bezpochyby na březnové uvedení hry Strange love Petra Pýchy a Jaroslava Rudiše. Se Strange love se to má ale tak, že jsme ho poprvé uvedli už v říjnu 2010 (jako inscenované čtení), pravda ale je, že v této podobě měli Depešáci (Strange love

vypráví příběh o fanoušcích Depeche Mode, pozn. redakce) premiéru až letos. Zúčastnili jsme se s touhle hrou i přehlídky v Červeném Kostelci, naší oblíbené přehlídky, a teprve od letoška jí hrajeme pravidelně také v pardubickém Exilu.
Když už jsme narazili na tu zapeklitost premiér: Orangutan v továrně měl mít premiéru původně v Hradci Králové, nikoli v České Třebové. Chtěli jsme se touhle hrou zúčastnit přehlídky Audimafor, tam ji „odpremiérovat", jenomže jsme ji tam odehrát, ze zdravotních důvodů jednoho z našich členů, jednoho z vystupujících, nemohli. A tak proběhla premiéra skutečně až na domácí půdě Modrého trpaslíka.

Orangutan v továrně – to zní dost neobvykle, co je to vlastně za text?
Orangutan v továrně je sbírka básní Lubora Kasala, mimochodem v pořadí již druhá, kterou TRIARIUS inscenuje. Tou první sbírkou byl Bláznův dům, který jsme dělali před lety a se kterým jsme se dostali dokonce na Wolkrův Prostějov. Orangutan v továrně je tedy druhá sbírka, která nás zaujala. Je to text, řekněme, surreálný, vyvolávající různé obrazy v mysli. Nejedná se úplně o divadlo poesie, není to tak, že bychom stáli na scéně a odříkavali nějaké básničky, je to skutečně experimentální, chcete-li experimentující představení. Pro sebe jsme si to nazvali „prožitkové divadlo", snažíme se totiž pomocí básní Lubora Kasala vyvolat v lidech nějaký prožitek, nějakou emoci.

Prožitkové divadlo, divadlo experimentující – to není úplně TRIARIU vlastní, nebo se pletu?
Pleteš. Trochu. TRIARIUS za tu dobu, co existuje, to je někdy od roku 2000, udělal hodně různorodých projektů. My se skutečně zabýváme nejenom klasickou činohrou, ale i divadlem, řekněme, alternativním, možná experimentujícím. Dokladem čehož je například zmiňovaný Orangutan v továrně, ale také třeba hra Artaud Momo, která vznikla na motivy textů Antonina Artauda. Snažíme se zabrousit i do pohybového divadla nebo pantomimy – a propojit tyto věci s činohrou, s mluveným slovem, protože nám přijde, že je škoda vyjadřovat poselství divákovi pouze slovy. A tak se ho snažíme předávat i obrazem, hudbou, atmosférou, náladou představení. Když vzpomenu: TRIARIUS ještě stále hraje představení Životy, které je také do jisté míry představením experimentujícím. Protože propojuje právě

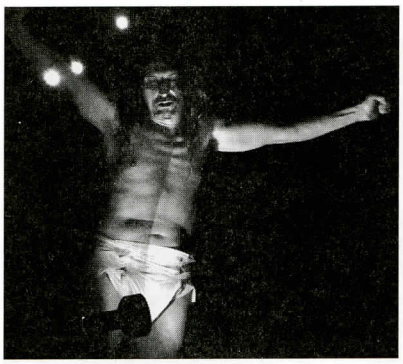
pohybové divadlo, kdy moje výborná kolegyně Lucka Hašková s diváky komunikuje výhradně skrz pohyb, skrz tanec a pantomimu, zatímco já vedle ní na jevišti, přímo na jedné scéně, k divákům promlouvám slovy. Je fakt, že Orangutan jde dál. Myslím, že nic víc experimentujícího jsme doposud nevytvořili. Také je pravda, že dělat prožitkové divadlo, nazveme-li Orangutana prožitkovým divadlem, má svoje limity. Abychom mohli k divákovi promlouvat tak, jak chceme, abychom mu mohli nabídnout prožitek, tak těch diváků samozřejmě nemůže být mnoho. Představení, ve kterém vystupuje dohromady šest lidí, je určeno pouze pro pětadvacet diváků. Víc jich tam nemůže být, protože koncept představení Orangutan by přestal fungovat. Kdybychom hráli pro více diváků, nemohl by ke všem doputovat onen prožitek, o který nám jde na prvním místě. A tenhle malý počet diváků – to je bezpochyby velmi limitující. Limitem je také prostor, protože používáme velkou scénu, kovovou scénu, která se nevejde a nehodí úplně do každého prostoru. Navíc jsme vázáni na interiér, Orangutana nemůžeme hrát venku, protože výrazně pracujeme se svícením, resp. nesvícením a s hudbou, s nahrávkami nejenom hudebními... A to by venku, kde by třeba jezdila auta, kde by chodili lidi, kde by bylo třeba z překladiště slyšet přepojování vagónů, to by prostě nešlo. Venku by onen prožitek, který chceme předávat, nebyl tak silný, jak bychom chtěli.

Představení prý není vhodné pro určité osoby, proč to?
Ano, to je další limit našeho představení. Ano, my varujeme. Varujeme, že představení není vhodné pro těhotné, pro klaustrofobiky, epileptiky, není vhodné pro kardiaky, lidi psychicky labilní - a to ne proto, že by to byla taková drasťárna, že by to bylo tak drsné, ale že způsob, kterým prožitek a emoce předáváme, je zkrátka velmi výrazný – a my bychom nechtěli naším představením nikomu ublížit.

A o čem tedy vlastně představení Orangutan v továrně je?
To je velmi komplikovaná otázka. Je to poesie. Poesie je vždycky velmi subjektivní v tom, jak jí vnímáme, jak jí rozumíme. Orangutan je tedy také velmi subjektivně podávané představení, je to velmi subjektivní výklad veršů Lubora Kasala. A o čem vypráví? Vypraví o nás, o našem světe, o našich továrnách, vypráví o orangutanech - a vypráví také o tom, co cítíme, jak se chováme a jak vnímáme věci kolem nás.

Mezi autory uvádíte vedle Lubora Kasala také Toma Kirkwooda. Kdo to je?
Autorů bychom mohli uvádět vlastně ještě mnohem víc, protože ve hře zaznívá spousta dalších věcí. Navíc je to částečně autorské představení, takže mezi autory by mohlo být uváděno také jméno Lenky Špaisové, Renaty Reslerové, Honzy Papáčka, mohlo by tam být moje jméno, jméno Laco Špaise... Na plakáty jsme ale dali skutečně pouze Lubora Kasala, který „přinesl" básně, jež jsou konstrukcí, nosnou linkou představení, a Toma Kirkwooda, což je vysokoškolský pedagog, který přednesl, tuším že na Harvardu, přednášku o nesmrtelnosti. Ta nás nějakým způsobem zaujala a v představení Orangutan v továrně s ní dále pracujeme.

Jak bude Orangutan dál žít a fungovat?
Orangutan vznikal pro prostor Divadla Drak, kde měl mít premiéru.

Na počátku tedy byl koncipován přece jenom trochu jinak. Oním odložením premiéry a jejím přesunutím do České Třebové jsme inscenování trochu pozměnili, upravili – a zjistili jsme díky tomu, že se s ním dá pracovat, že je možné se alespoň částečně podřídit prostoru, ve kterém má být odehrán. To nám otevírá možnost s Orangutanem jezdit, chceme s ním jezdit, ale i tak je třeba vnímat všechny limity, o kterých jsem hovořil, to znamená, že musí být hráno v interiéru, musí tam být naprostá tma a naprosté ticho, je pouze pro pětadvacet lidí, máme velkou, výraznou, těžkou, těžko skladnou, kovovou konstrukci, se kterou pracujeme na jevišti, takže to musí být relativně velký prostor, dobře přístupný, abychom tam mohli scénu nanosit a tak dál...
V tomto okamžiku plánujeme, že Orangutana ještě několikrát odehrajeme v pardubickém EXILU, bude-li o něj zájem – a nebráníme se zájezdům vlastně kamkoli, ale nutná a potřebná je předchozí detailní domluva.
A jak dlouho bude Orangutan žít?
To je dost těžko odhadnutelné. Nás toto představení každopádně hodně baví, my si ho užíváme. Žít a fungovat tedy bude tak dlouho, jak dlouho bude žádán.

Tomáš Klement

V ČESKÉ TŘEBOVÉ MĚLO PREMIÉRU UCHO!

V sobotu 21. května 2011 mělo v klubu Modrý trpaslík v České Třebové premiéru nové představení souboru TRIARIUS, hra Jana Procházky Ucho.

Ucho je známé především díky skvělému filmu Karla Kachyni z roku 1970. Plán převést tento film na divadelní jeviště jsem měl dlouho. Jen se mi dlouho nedařilo vypořádat se s přepisem. A pak jsem se v novinách dočetl, že dcera Jana Procházky, spisovatelka Lenka Procházková text upravila a že měl premiéru v Praze.

Téměř okamžitě jsem psal do DILIA, zda je text k disposici. A byl. A poslali mi ho – a bylo rozhodnuto. Lenka Procházková totiž text upravila skutečně velmi citlivě. Myslím, že velmi, velmi dobře.

No jo, ale kdo mi zahraje Bohdalku? Výběr mi chvilku trval, ale potom jsem si vybavil svou kamarádku Veroniku Stasiowskou. Zdála se mi být super. Sešli jsme se, popovídali si, dali jsme si čtenou zkoušku – a Bohdalka byla vyřešená.

Veronika Stasiowská se tak po letech vrátila zpátky na českotřebovské jeviště – a já jí jsem moc vděčný. Veronika je totiž fakt hodně dobrá Anna. Vynikající.

Veronika Stasiowská s TRIARIEM nehraje ani zdaleka poprvé! Je to vlastně takový malý návrat, protože s námi hrála v několika hrách: ve Vánocích u Ivanovových, v Kafkově Popisu jednoho zápasu, v Mazací hlavě... Potom ale odešla do Prahy, kde žije stále, a na několik let tak z Třebové zmizela. Dnes je zpět – a já jí děkuju! (Ono totiž dojíždět z Prahy do Třebové na zkoušky není asi úplně běžné...) Hudbu k představení složil Jan Fikejz. Jméno pro čtenáře těchto řádek ne neznámé, Fík je totiž autorem hudby také k představení SNOOP Opatovice nad Labem – Měsíční běs.

Byl to s hudbou opět adrenalin, protože Honza nechtěl ani tentokrát (stejně jako když psal hudbu pro Měsíční běs) vidět ani jednu zkoušku.

Veronika Stasiowská jako Anna v představení Ucho

Tentokrát už jsem ale věděl, že to vyjde, ale u Běsu to tedy byly nervy. A vyšlo to. Fík se opět zcela trefil. Do nálady, do našeho pojetí, do situací. Napsal hudbu, která je přesná. Fíky, díky!

Na scéně spolupracoval českotřebovský výtvarník Bohuslav Špaček a myslím, že se velmi vydařila. Tak, jak je vymyšlena, umožňuje hrát nejenom v prvním plánu, ale vlastně ve všech plánech. Elegantní řešení.

Premiéra tedy proběhla. Proběhlo první uvedení Ucha také v Pardubicích. Za sebou máme také uvedení Ucha na punk-rockovém hudebním festivalu Rockoupání v Poličce. Na jeden týden v životě inscenace to není zlé. Jen aby to vydrželo...

Přijďte se na Ucho podívat, srdečně Vás zvu. Do Třebové, do Pardubic, do Hradce.

Josef Jan Kopecký

TRIARIUS Česká Třebová, ***Jan Procházka & Lenka Procházková: Ucho,*** *režie: Josef Jan Kopecký, hrají: Veronika Stasiowská, Josef Jan Kopecký, Jiří Duchoň, scéna: Josef Jan Kopecký, Bohuslav Špaček, hudba: Jan Fikejz, j.h.. premiéra: 21. května 2011.*

***

BANDITI DOBYLI KUŇKU

Ano, je tomu tak. Nebyli to sice bandité skuteční, ale byli to bandité z další letošní úspěšné premiéry pardubického divadla Exil. A pro první uvedení **Balady pro banditu** z pera Milana Uhdeho a Miloše Štědroně vybrali jeho tvůrci právě prostor nádvoří hradu Kunětická hora. Hrálo se za krásného počasí v sobotu 14. května večer. O představení byl velký zájem. Vstupenky byly brzy rozebrány a prostor hlediště byl naplněn do posledního místečka.

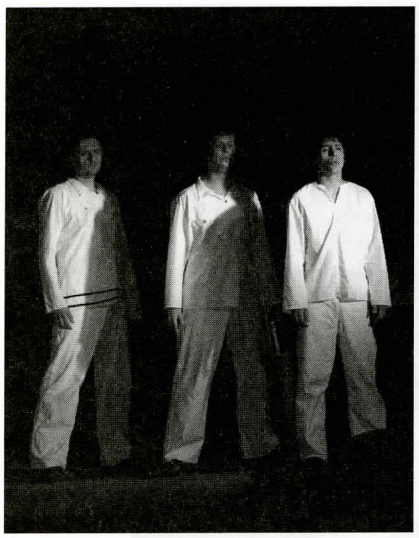
Baladu pro banditu nastudovali se souborem Exilu a hostujícími herci Kateřina Prouzová (režie), Lucie Hašková (choreografie), Jan Míšek (hudební nastudování a Eva Kubelková (kostýmy). Tento tým tvůrců spolu s herci vytvořil jednak velmi náročnou, zajímavou, působivou a zejména krásnou inscenaci a dále partu lidí, která táhne za jeden provaz. Inscenaci o příběhu zbojníka Nikoly Šuhaje, který chce žít, milovat svou Eržiku. Ostatní uvidíte sami, půjdete-li na toto představení Divadla Exil. Sami se přesvědčíte o tom, že téměř půlrok pilné, náročné a tvrdé práce všech zúčastněných se vyplatil.

Milan Zlesák

Divadlo Exil,
www.divadloexil.cz

Balada pro banditu, foto Lucie Křivčíková

Divadlo Exil, Balada pro banditu

***

DIVADELNÍ SOUBOR
HEŘMAN
HEŘMANŮV MĚSTEC

s radostí oznamuje, že se omladil a chystá na červen premiéru a všechny kamarády srdečně zve. Možná to bude trochu ušito horkou jehlou (mladí furt nemůžou, nemají čas zkoušet), ale snad to zvládnem. Ať Thálie vzkvétá.

Řezáčovi

Na motivy povídek Miloslava Švandrlíka upravili a sepsali Josef Řezáč, Michal Dziedzinskyj a Patrik Bursa.

LIBRA ŠPIRITUSU
možná spíš SPIRITUS LIBRI
(aneb vše je otázka priorit)

Tři povídky Věštkyně, Pavouček a Experiment v myslivně jsou vnořeny do jednoho všedního dne spisovatele, který, ať napíše co napíše, vše dopadne špatně.

Premiéra 18. 6. 2011
v heřmanoměstecké sokolovně

***

HLÁSÁNÍ Z DOLNÍ DOBROUČE

Letošní divadlo opět dopadlo dobře. Nervozita před premiérou je jako vždy velká, ale první smích nás uvolní a hrajeme jako život. Nacvičili jsme hru na motivy J. Patricka a hrajeme ji jako Hledá se manžel. Taky dáváme dohromady www.stránky, tak doufám, že budou už brzy v provozu. Zdravím z Dobrouče.

Nataša Lužná

www.ochotnici-dobrouc.webnode.cz

***

OCHOTNICKO
-ČTENÁŘSKÁ
BESEDA ORLICE POTŠTEJN

uvedla další premiéru - text principála Ondřeje Sedláčka **Jak promazat milion**. Jak se stát bezdomovcem a po výhře v loterii zase milionářem, z něhož se opět stane bezdomovec, jelikož se na výherce nalepí množství příživníků. Místy i velmi zajímavé herecké etudy. Nadšené obecenstvo.

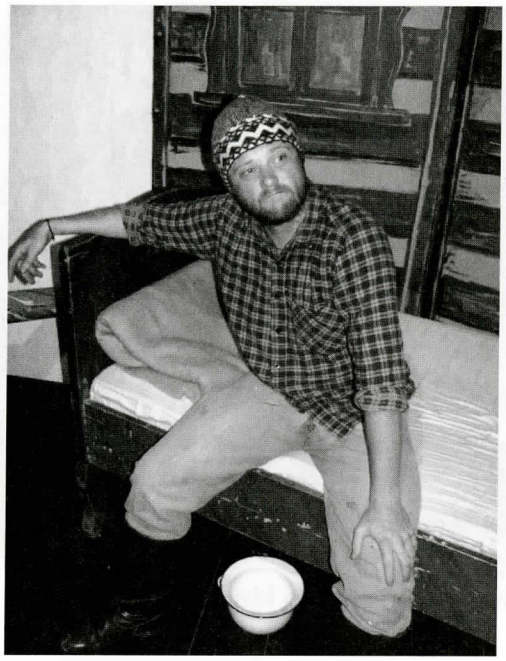
-ja-

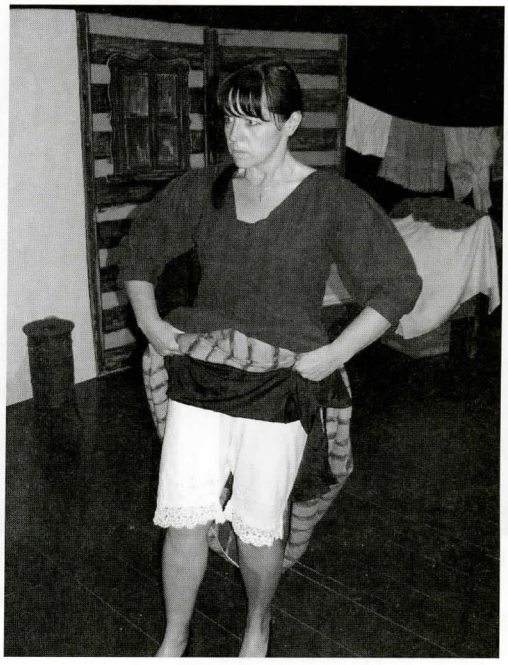
***

17. ROČNÍK
LOMNICKÉHO KULTURNÍHO LÉTA
SE KVAPEM BLÍŽÍ!

Přelom července a srpna není v Lomnici nad Popelkou pouze ve znamení dovolených, sluníčka, koupání a zahradničení. Již po 17. se zde uskuteční hudebně dramatický festival LOMNICKÉ KULTURNÍ LÉTO, který pořádá Lomnický DS J. K. Tyl spolu s dramaturgem festivalu, mužem mnoha uměleckých profesí, Jaroslavem Krčkem, za výrazné finanční podpory města Lomnice nad Popelkou a dalších sponzorů, bez který by se tato náročná akce nemohla v žádném případě uskutečnit. Za to jim všem patří velký dík!

DIVADELNÍ

DS J. K. Tyl Lomnice n/Popelkou, foto z chystané premiéry Liják

Letošní ročník bude zahájen v pátek 22. července a festivalová nálada bude v Lomnici kralovat až do neděle 31. července. Stejně jako loni je program více než bohatý.

Jako každým rokem se i letos o zahájení festivalu postarají členové **DS J. K. Tyl**. Pod režijním vedením Jiřího Zikmunda nacvičili komedii chorvatského autora z venkovského prostředí **Liják**. Diváci se již nyní mohou těšit co všechno vznikne, když jeden dobrák ukryje před bouřkou ve své posteli krásnou sousedku... Premiéra je naplánovaná na pátek 21. 7. od 19:30 hod v Tylově divadle.

V sobotu 22. 7. se na zámeckém sále uskuteční koncert lomnické rodačky, sólistky opery Národního divadla, Marie Fajtové. Spolu s ní se představí Komorní orchestr Národního divadla. Mimo jiné zazní předehry k operám Únos ze Serailu, Figarova svatba a mnoho jiných skladeb.

První festivalová neděle bývá každoročně nabitá a jinak tomu nebude ani letos. V Městském muzeu a galerii proběhne vernisáž výstavy obrazů a ilustrací Adolfa Kašpara, slavného ilustrátora babičky Boženy Němcové a Jana Štumpfa a jeho dřevěných plastik. V „Šansonově soulovému večeru" v Tylově divadle se představí zpěvačka Dáša Zázvůrková a Jazzové trio. „Větve hudbou protkané" je obnovená tradice dramaturga festivalu - přizvat na festival rodinu, která se celá věnuje hudbě a umění. Zpívat, hrát a vyprávět bude rodina Tesařova z Prahy v Kulturní dílně Jaroslava Krčka na Rváčově - Černé v pondělí 25. července.

Lomnický festival se snaží reagovat na významná výročí a jubilea významných umělců. Jaroslavu Krčkovi neuniklo, že letos je tomu právě 200 let, co se narodil rodák z nedalekého Miletína Karel Jaromír Erben. Spolu se svým souborem Musica Bohemica a předním českým recitátorem Alfrédem Strejčkem připravil pořad nesoucí výstižný název „Kytice". Diváci se mají na co těšit v úterý 26. července od 19:30 hod v Tylově divadle.

Středeční večer bude patřit pantomimě a jazzu. Hlavními aktéry večera budou mimové Boris Hybner a Nina Hlava. O slíbený jazzový doprovod se postará kapela RH Funkiss pod vedením šéfa bandy Jana Krčka.

Čtvrtek 28. července bude lákadlem číslo jedna pro všechny milovníky lidového moravského folklóru. Pořad pod názvem „Hudební dialogy" uvede soubor Hradišťan v čele s uměleckým vedoucím Jiřím Pavlicou.

Sobotní odpoledne bude patřit dětem. Pořadatelé nabídnou pohádku na motivy Zahrady Jiřího Trnky pod názvem „Choboťáci, Velryba a darebáčci" souboru Hafan Studio. Večer pak se starší a pokročilí mohou přesunout do prostor sklepení lomnického zámku, kde v 19:30 hod bude uveden zajímavý program „S židama a romama přes Moravu za váma". Romské provedení hudby nejrůznějších žánrů od lidovky po muzikál si pro vás připravila kapela Gili Romani z Plzně. Židovskou a romskou poezii k tomu všemu bude recitovat Jiří Hlobil. Závěr festivalu bude patřit Zámeckému koncertu.

Více informací o programu festivalu najdete na:
www.dstlomnice.wz.cz.

Na všechny diváky se těší členové pořádajícího DS J. K. Tyl Lomnice.

Petr Sádek

VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Pavel HLADÍK
* 5. 3. 1951

VINŠOVÁNÍ...

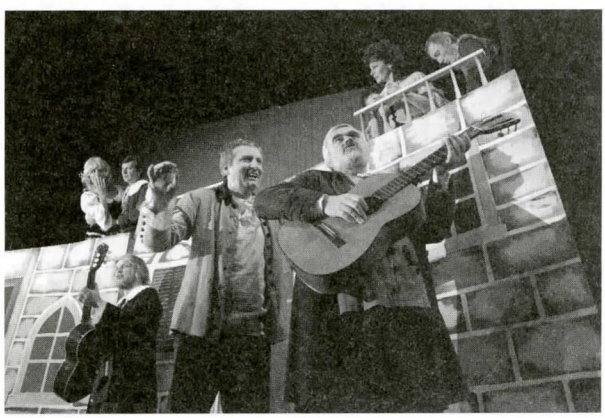
V jistém celostátním sumáři je psáno, že v naší zemi se vyskytuje jméno Hladík 3 371krát. Jistěže například Nováků je mnohem více (34 522), ale naproti tomu Žabokrtských jen deset a Županů pouze pět! My navíc známe muže, který nese jméno Hladík, k tomu má na bedrech péči o rodinu a ještě stačí stihnout několik „melouchů". Je archivářem, historikem, psal kroniku, píše drobná dramatická díla, knihy o sportu, články z historie i současnosti, neopomíjí napsat do Holických listů, je sportovním hlasatelem, činovníkem atletiky, divadelním ochotníkem i režisérem, muzejníkem, spoluzakladatelem Afrických sympozií, členem výborů a sekcí olympijského hnutí, ale rovněž městským zastupitelem, okusil též funkci zástupce starosty a starosty města Holic...

V současné době je opět hlavním pořadatelem letos již XI. ročníku olympiády žáků škol holického regionu. Zároveň připravuje další z řady pohádek pro děti v rámci oslav Dny Holicka 2011 - tentokrát je to pohádka "Čertův švagr".

To by patrně stačilo, aby čerstvý jubilant – šedesátník – příliš nezpychl!

Mnoho zdaru a zdraví v dalších letech vinšuje Mgr. Pavlu Hladíkovi kolektiv „Holických listů" a všichni divadelníci.

Pavel Hladík v představení Dubrovnická maškaráda, kterou i režíroval

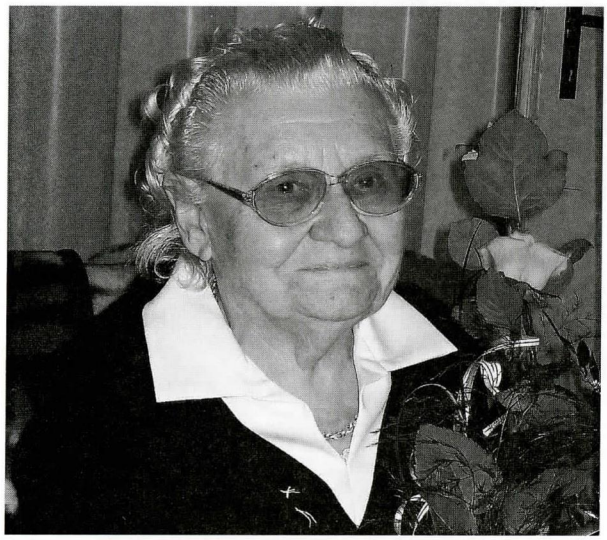

DIVADELNÍ SOUBOR
NA TAHU
ČERVENÝ KOSTELEC
GRATULUJE SVÝM JUBILANTŮM

Pavla LABÍKOVÁ
* 20. 5. 1916

Nejstarší členka červenokosteleckého souboru v minulých dnech oslavila významné životní výročí a při takovém jubileu, jako jsou požehnané pětadevadesátiny – čtete dobře – je slušností nebo dokonce i povinností vzpomenout divadelní činnosti oslavenkyně v divadelním souboru. Tak pěkně po pořádku:

Narodila se 20. května 1916 v Praze. Vědomosti začínala bráti ve Lhotě pod Libčany a tam také začínaly její první divadelní krůčky. Po přestěhování do Červeného Kostelce se už na měšťance zajímala o divadlo,

kterému později propadla a poprvé vystupovala na prknech kamenného, tehdy ještě Městského divadla, kde hrála v činohře, tančila i zpívala a zpěvu se věnovala – později i s manželem – v pěveckém sboru ZÁBOJ dlouhá léta.

Po ukončení školy byla přijata do Rodinné školy v Hronově, kde nejen studovala, ale také hrála v hronovském divadelním souboru. Odehrála zde řadu rolí, ale ta nejdůležitější byla Alena v inscenaci J. Vrchlického Noc na Karlštejně. Tam totiž potkala svoji životní lásku. Roli Peška ztvárnil Miloslav Labík a láska divadelní vyústila v dlouholeté (54) šťastné manželství ve kterém vychovali tři děti, které se věnovaly a věnují také divadlu.

Milan - scénograf, Pavel - herec, režisér, byl dlouholetým předsedou divadelního souboru, člen výboru VSVD, Zuzana – herečka, vedoucí (s manželem) folklorního souboru HADAŘ. Nejen děti se zasvětily divadlu, má již pokračovatele ve službách Thálie ve svých milovaných vnoučatech a nebude to ani dlouho trvat, převezmou štafetu i pravnoučata.

Paní Labíková nebyla jen skvělou manželkou, ale je i hodnou a milující maminkou, babičkou, prababičkou, a nám mladým (tenkrát mladým) byla i dobrou rádkyní. V Divadelním souboru sehrála 113 představení od činoher, operet i her se zpěvy, ve kterých byla vynikající a neopakovatelná. Hrála role komické i charakterní a vždy přesvědčivě. Výborná byla ve Vojnarce, kde ztvárnila roli Havlové, v Neočekávaném hostu – Worwickovou, Orfeus v podsvětí, Fidlovačka, Perly panny Serafinky, Vzbouření na vsi, Madame San G'ene a mnoho a mnoho dalších. Poslední role, ve které hrála, byla v roce 1990 ve hře Pan společník řádí, čehož si velice vážím, protože jsem tuto inscenaci režíroval (děkuji). I když později již nehrála, nikdy nezapomněla přijít mezi nás a povzbudit před představením „Zlom vaz!" či „Čert tě vem!"

Paní Labíková, přejí Vám hodně zdraví, štěstí, životního optimismu, lásky kolem Vás a „ZLOMTE VAZ!"

A ještě mi dovolte, abych v souvislosti s gratulací použil slova Karla Čapka: „Humor je sůl země, a kdo je jim dobře prosolen, uchová se dlouho čerstvý."

Honza Brož

Výborem ustavená delegace (po každé jiná), která chodí s gratulací a darky

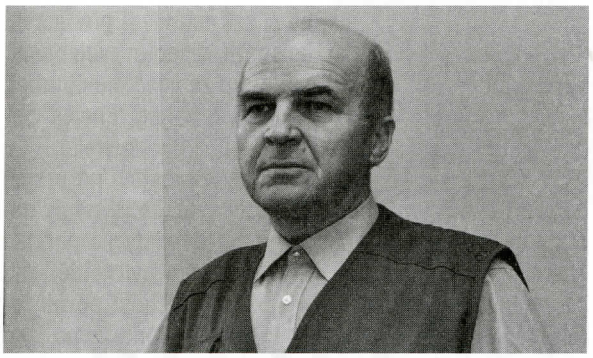

JIŘÍ JANDA

* 26. 3. 1951

Je to k nevíře, ale už i Jirka Janda, člen ochotnického souboru „Na tahu", správce divadla a především skvělý šéf divadelní techniky našeho divadla J.K.Tyla v Červeném Kostelci, stanul na prahu důchodového věku. Ano, tenhle obětavý divadelní nadšenec, který je vždy připraven uspokojit i ty nejpodivnější požadavky režiséra, herce či uklizečky, a kterého nám oprávněně závidí otřelí kulturní promotéři širokého okolí, nedávno oslavil šedesátku.

Od roku 1984 působil v našem divadle jako osvětlovač, tehdy ještě po boku zkušeného Josefa Kaufmana, a jeho cit pro scénické znázornění stál za mnohým divadelním úspěchem. Stejně dobře ovládal i zvukovou techniku a jeho dokonalá znalost divadelního zázemí leckdy přivedla zpět k životu zhrouceného režisé-

ra. V roce 1993 se stal vedoucím techniky a postupně kolem sebe poskládal kolektiv, na který je spolehnutí. Kvalitu tohoto týmu mohou posoudit mnozí divadelníci především na tradičních divadelních festivalech. Jirka je duší nekonformní party techniků, kteří se denně v době večerníčku scházejí v kutlochu, a kteří spolu jezdí i na dovolené.

Nám divadelníkům pak poskytuje jistotu solidního zázemí a za to mu patří velký dík.

Jirko, hodně zdraví a zůstaň nám ještě hodně dlouho příznivě nakloněn.

Láďa Jančík

tost, protože díky Jarušce a jejím svědomitým a trpělivým záznamům každý z nás přesně víme, co, kde, kdy a kolikrát jsme hráli.

Tisíceré díky za vše co pro nás děláš a do dalších let "ZLOM VAZ".

Jana Jančíková

Jaroslava
KEJZLAROVÁ
* 18. 3. 1936

BLAHOPŘÁNÍ NAŠÍ JARUŠCE

K jubileu jí všichni ochotníci přejeme hlavně zdraví, spokojenost a hodně elánu do dalších let.

Za dlouhá léta, která působí v našem divadelním spolku, byla tisíckrát ta, která není sice na jevišti vidět, ale je pro všechny aktéry divadelního představení nejdůležitější – nápověda. Její svědomitá práce mezi nás vnášela klid a jistotu a při představení dokázala vytáhnout z maléru otrlé divadelníky i sebevědomé nováčky na prknech. O tom, že divadelní nápověda může zachránit divadelní představení, nemusím jistě psát.

Léta nám dělá pokladníka spolku a vede osobní listy všech členů souboru. To je jistě výjimečná záleži-

smutné zprávy...

ZEMŘEL VLADIMÍR MAŘAN

Nový rok nezačal pro lomnické ochotníky z Divadelního souboru J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou nijak pozitivně. V pátek 7. ledna je zastihla krutá zpráva. Navždy je po těžké nemoci opustil dlouholetý člen souboru, herec, osvětlovač, výborný scénograf a zejména kamarád Vladimír Mařan. Málokdo z nás může říci, že u divadla a v divadle strávil doslova celý život. Vladimír Mařan se coby jedenáctileté dítko školou povinné ocitl na jevišti již v roce 1961 (pod vedením paní Marie Loudové hrál v pásmu Náš rok, spolu s dalšími 48 dětmi) a stejně jako mnoho jiných v té době i jeho k divadlu přivedl pan Josef Škoda.

Jeho první velkou hrou byli Naši furianti od L. Stroupežnického, konkrétně role závodčího četníků. Byl hercem všestranným - dokázal ztvárnit vesnické chasníky a sedláky, bytosti nadpřirozené, hrdiny komediální i ryze charakterní. Nahlédneme-li do výčtu jeho

odehraných rolí, vybaví se nám humorně laděná postava dobráckého kováře v Drdových Dalskabátech, hříšné vsi, vesnický truhlář v Kozákově Zapeklité komedii, hospodský z Shakespearových Paniček Windsorských či vysloužilý voják, dobrák Valentin Bláha, z Našich furiantů od Stroupežnického. Z těch starších například sluha Štěpán ve Fedauově Dámském krejčím, Žán v Jiráskově Lucerně, či student v Thomasově Charleyově tetičce. Ostatně právě onen student byl jeho první velkou rolí, ve které zazářil na prknech lomnického divadla. Bezesporu však jeho životní rolí byl Tulák v slovenském dramatu Než kohout zazpívá od Ivana Bukovčana. Postavu vojáka ztvárnil při všech třech uvedeních této hry na lomnickém jevišti. Jeho poslední rolí byl rozpustilý hastrman Vrbovec v Hastrmanské komedyji. Jak praví statistika, za těch mnoho let odehrál 21 premiér a 125 repríz.

Zmínil-li sem se o jeho činnosti herecké, nesmím opomenout práci scénografa, kterou dlouhá léta zastával. Jeho šikovnost a nápaditost umožnily vzniknout spoustě zajímavých a v mnohých případech ojedinělých scén, za které by se nemuselo stydět leckteré profesionální divadlo. Samozřejmě, že si toho všimli i členové porot na nejrůznějších přehlídkách. Nejen že to přičetli ke kladu samotné hry, ale mnohokrát ho odměnili cenou či čestným uznáním, stejně jako například v roce 2006 při hře Třetí zvonění od Václava Štecha, či Lucerně A. Jiráska v roce 2000, nebo Shakespearových Veselých paničkách windsorských v roce 1999.

Vzpomínat na něj budeme i jako na osvětlovače. Jakožto vyučený elektrikář měl ke světlům blízký vztah. Dělat divadlo pro něj nebylo pouze naučit se roli a vyrobit scénu. Když zrovna nehrál, usedal do osvětlovačské kabiny a opět se podílel na zrodu nové inscenace. Doslova tak strávil v divadle celý život a je dost pravděpodobné, že život bez něj by si asi nedovedl představit. Krom toho všeho se stále snažil divadlo zvelebovat, upravovat a opravovat. Právem mu za všechnu činnost, kterou pro náš divadelní spolek vykonal patří nejen velký dík, ale i Zlatý odznak SČDO, jehož byl nositelem.

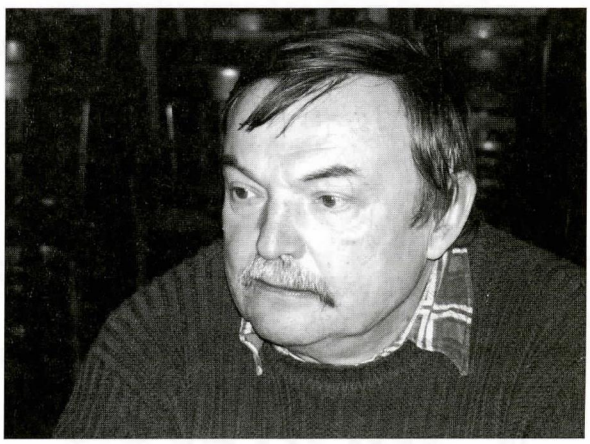
Je neuvěřitelné, že se již nikdy nepostaví na prkna, co pro něj dost možná znamenaly svět, že již nikdy nebudeme hrát v jeho kulisách a že již nikdy se nebude starat o to, aby na nás při představení bylo vidět tak, jak se sluší a patří. To vše je však maličkost oproti tomu, že víme, že již nikdy si s ním nepromluvíme jako s laskavým člověkem, který uměl pobavit, poradit a pomoci druhým, pro které by udělal vše možné. Jeho ztráta je pro nás nejen ztrátou výborného člena, ale zejména ztrátou výjimečného člověka. Láďo, budeme na tebe dlouho vzpomínat… Čest tvojí památce!

Za DS J. K. Tyl Petr Sádek

Z premiéry hry Hastrmacká komedyje,
červenec 2010, Vláďa jako hastrman Vrbovec

JAN ŘEZNÍČEK
* 3. 12 1950 – + 18. 1. 2011

A to je konec naší slavné komédie, milé děti.
Těšíme se na vás zase příště...

Takto nějak mohla znít slova Honzy Řezníčka při sobotní pohádce 15. ledna v Martínkově loutkovém divadle v Libáni.

Nikdo netušil, že je to naposledy. V úterý 18. ledna dotlouklo Honzovo nemocné srdce. Byla to pro libáňské loutkáře velmi smutná zpráva. Rozhodli se pro důstojné rozloučení s principálem.

Rodina, přátelé, kamarádi a loutkáři zcela zaplnili v pátek 28. ledna sál kulturního domu v Libáni. Tentokrát patřilo jeviště pouze Honzovi a jeho milovaným marionetám, které ho přišly doprovodit při posledním, leč smutném představení...

Petr Záruba, LS Na Židli Turnov

MIMO RUBRIKY

KONEC STARÝCH ČASŮ

Čtvrtá část vypravování Rudolfa Faltejska (1933), hradeckého, ale především třebechovického divadelníka, nás zavede znovu do Třebechovického Syposionu, kam se vrátil po divadelních dobrodružstvích na vysoké škole. Psal se rok 1955. Po absolutoriu učitelství na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity, na níž se potkal nejen s dobrými učiteli, ale také s Ladislavem Smoljakem a dokonce se svou nastávající ženou, Jaruškou, ho „umístěnka" dovedla na učitelské místo v Plotištích u Hradce Králové. Tedy nedaleko od jeho mateřského divadelního souboru Symposion.

SYMPOSION TŘEBECHOVICE - DIVADLO V PŘÍRODĚ

V Symposionu se zatím vesele hrálo, já tam, ještě za studií, se jezdil spíš jen koukat, občas jsem ale vypomohl jako "dav". V Noci na Karlštejně, jako velitel stráže, jsem např. velel pěti krásným zbrojnošům s obrovskými nalepenými kníry - a pěknými ňadry, byť je brnění skrylo.

Ale pěknou vzpomínku mám ještě na divadlo v přírodě. Brzy po válce se hrávalo v Bědovicích, za hospodou. Jako omladina jsme tam docela rádi chodili, často hlavně zadarmo, tedy zadem nebo přes plot. Hlediště se sestavovalo pro každé představení znova, z bedýnek, na něž se pokládaly z pily vypůjčené fošny. Teprve později byly do terénu zabudovány betonové nosníky. Tehdy jsme si všechno dělali sami, a to v rámci propagovaného systému neplacené brigádnické práce – což byly spousty hodin ve prospěch společnosti... Hlediště bylo v podobě amfiteátru, sedadla po celé délce svahu – asi třicet metrů a řad alespoň deset. Zažil jsem tam několikrát zcela zaplněné hlediště, na šest set diváků! Při Noci na Karlštejně dokonce desítky diváků stály za sedadly.

Z dnešního pohledu je neuvěřitelné, že tehdejší divadelní spolek musel

A. Jirásek: Jan Roháč z Dubé, 26. 9. 1953
Zcela vpravo R. Faltejsek v roli Císaře Zikmunda

být zároveň i podnikatelem. Hlediště na zahradě si musel pronajmout, platil se poplatek za užívání, teprve později ho spolek snad i odkoupil. Z hospody vedl šedesátimetrový tlustý kabel až do centrály v zákulisí, odtud se rozvádělo osvětlení podle potřeby dlouhého jevištního prostoru. Spolek vlastnil velmi kvalitní světelný park, řadu propojovacích kabelů, stojanů, svítidel, spoustu rekvizit a sklady kulis, klubovnu a zkušebnu, majetek skutečně značný. My, co jen hráli, jsme ani nevěděli, kolik lidí se o ten majetek a finance staralo. Návštěvy bývaly veliké a peněz se zřejmě vybralo hodně. Ale najednou jako hrom z komunistického nebe přišla měnová reforma (1953) a peníze ve spořitelně se scvrkly 1:50. A hnedle nebylo ani na nájem, ani na elektriku, svobodné "spolčování" bylo zakázáno a spolek se musel přifařit do jakéhosi Závodního klubu. Do organizace, o níž nikdo z nás vůbec nic nevěděl, ostatně oni zas nevěděli nic o nás. Ono se na první pohled jakoby nic nestalo - polovina lidí sice v nové podobě spolku zůstala, ale odešli ti, co se starali o peníze a propagaci, prostě bafuňá-

Jan Roháč z Dubé, 1953, ležící Jiří Pitr a druhá zleva Květa Černá

ři, a ujali se toho "noví" lidé. Nebyli zlí, ale mnohdy vůbec nevěděli, o co jde, spolek přestal být zařízením občanským, stal se jakýmsi zájmovým kroužkem, „závodním odborem".

V přírodě se stavěly scény vedle sebe - herci přecházeli z jednoho prostředí do druhého. Zpočátku se hrávalo odpoledne a začátek či konec jednání ohlašoval úder na zavěšenou dělostřeleckou nábojnici. Později se hrálo i večer, což mělo specifické kouzlo osvětlené přírody a světlem vyříznutých obrázků děje. Dnes je těžké vysvětlovat, jaké potíže tenkrát nadělaly výpadky elektrického proudu. Elektřina přestala proudit bez jakéhokoliv upozornění a bývala vypnuta i několik hodin. Obecenstvo i herci se ocitli v úplné tmě, zoufalá nápovědka se pokoušela svítit alespoň baterkou. Jednou pan doktor Simon raději zajel do hlediště a jeviště osvětloval světly automobilu.

Ještě v r. 1990 se hrálo divadlo v přírodě za kulturním domem v Třebechovicích. A Jirásek: Lucerna, vlevo Petr Štěpánek j.h.

Vzdálenost diváků od hracího prostoru byla dost veliká, proto se muselo dbát na dobrou mluvu, na hlasitost i výslovnost. Zanikly sice pokusy o niterný prožitek, navíc byl slyšet hluk vzdáleného vlaku, někdy zase bujarost blízké hospody. Nepříjemní byli komáři, šumění lesa, ale měsíček a jím osvětlené stromy byly nádherné. A diváci byli báječní, dokázali sedět i v lehkém deštíčku. Nosili si z domova polštářky pod zadek a deky na nohy, z hospody pití i jídlo. Někdy přišli i hodinu před začátkem.

První inscenací, kterou jsem v přírodě osobně zažil, byl Sen noci svatojánské. Dramaturgii souboru zcela ovlivňoval doktor Simon, renesanční typ člověka, povoláním praktický lékař. Byl skutečnou součástí života obyčejných lidí, díky svému vzdělán i jejich vychovatelem a vzdělavatelem. Na repertoár dával texty historií prověřené a esteticky platné pro všechna období, přínosné pro každého, kdo se jimi zabývá, lhostejno zda jako interpret či jako divák. Simonovi nešlo o osobní pozici v divadelním souboru, ale hlavně o život souboru. Vybíral takové kusy, aby hereckou příležitost dostal co největší počet lidí. Se svým pohledem na svět se zhusta dostával do křížku s mnoha členy souboru, ale při přidělování rolí nikdy nikoho nevynechal.

Do Snu potřebovali mnoho postav, hlavně takové, co dělaly „křoví". Postupně přicházela spousta dětí a mládeže, nacvičovalo se tancování a zpívání, baletní postoje, pohyb. Já, ještě z Prahy, dojížděl na zkoušky jen jednou v týdnu a vždycky mě překvapilo, kolik přibylo elfů, víl a nadpřirozených bytostí vůbec.

Jako jeviště toho přírodního divadla v Bědovicích se dala použít celá šíře pozemku – odhaduji na třicet až čtyřicet metrů. Vše, co bylo potřeba pro provoz, se muselo udělat, vyrobit. Výtvarník měl nějakou představu hracího prostoru, vizuální srovnání se skutečnou přírodou – vzrostlé stromy, tráva, keře – což nutně kontrastuje s čímkoliv, co tam postavíte. A také tu byla spousta drnů, dolíčků a jiných nerovností, takže naprosto nutným

nástrojem byla vodováha. Postavit chalupu do Maryši byl vlastně stavařský úkol, byť se nestavělo z cihel. Scéna do Snu noci svatojánské vznikala postupně, jedna skupina pracovala na kulisách sídla Theseova. Z dávné a slavné inscenace Elektry zůstalo spolku několik řeckých sloupů, profesionálně vyrobených v továrně bratří Pitrmanů, takže vydržely velmi dlouho. Nádherné a masivní sloupy působily impozantně v paláci vládce Thesea i jeho ženy Hipolyty...

Problém nastal s (Shakespearem) předepsaným athénským lesem. Už jsem vzpomněl na problémy s poválečnou dodávkou elektrické energie. Každý občan musel proto řešit i svůj domácí otop, topilo se tenkrát nejrůznějšími kamínky. A blízkost lesa v okolí Třebechovic dávala pro topení dřevem dobré možnosti - jak to souvisí s divadlem? Takto: divadlo vyžadovalo známosti u nejrůznějších profesí a pro divadlo v přírodě byl veledůležitý i hajný, to on prováděl pravidelný průklest lesa, což vždycky dalo pár fůr pořezaných stromků. Ty někteří členové spolku za velmi dostupné ceny koupili a pak jimi „osázeli" jeviště. Perlíkem, velikým kladivem, se zatloukaly sloupky, nadělaly díry do země a do nich sázely stromky – a na Bědovicích vyrostl Athénský les. Byl vysazen velmi důmyslně, jednak byl jevištní dekorací, jednak vytvářel zástěnu pro šatny, nástupové uličky. Mýtiny se udělaly tam, kde bylo třeba, postavila se i hrázka, mostek, kousek plotu, prostě Athéňané měli kam chodit nacvičovat divadlo. I na rande. A měli kam se schovat i lesní bohové a bůžci. A po divadle si vlastníci odvezli stromy z „athénského lesa" domů na otop.

Jiná pracovní „brigáda" chystala hlediště, místa pro sezení. Spolek si na pile vypůjčil valník fošen a ty se pak roznášely a ukládaly na betonové sloupky. Vznikly tak souvislé řady pro diváky. A to ještě zdaleka nebylo všechno – světla se musela propojit s centrální deskou, což dalo slušnou fušku s nošením a taháním kabelů. Navíc se všechno muselo hlídat, ono by se to mohlo někomu i hodit. A také služba u pokladen, kostýmy, líčení, bylo toho habaděj. Ale představení pak bylo okouzlující, o mnoho se postarala právě příroda. Dostavil se divácký úspěch a dokonce se pak vezlo i do Hostinného, což byla další štrapáce - kulisy se převážely dvěma nákladáky, soubor vezly dva narvané autobusy.

Divadlo v přírodě mělo jedno veliké nebezpečí - déšť. Snad každá inscenace nějakým způsobem promokla, o zkouškách, při generálce, při představení. Mělo to nepříjemné, leč pro diváka často zajímavé důsledky. Sen zmokl také. Hrál jsem Puka a skákal z rozsochy stromu. Po seskoku jsem vždycky zaslechl jak publikum vydechlo, voda z kaluží po mém dopadu stříkala přes metr vysoko. Květa Černá, jako elf, měla od bláta pihovatý obličej, ale horší to měli milenci. Nakonec si museli nosit celty, aby neleželi v mokru. Sochař a kamarád František Štorek vyrobil pro Klubka, hrál ho doktor Simon, nádhernou hlavu osla - Klubko, jak předepsáno, usne a Puk mu oslí hlavu přičaruje. Začalo pršet. Když jsem mu ji odčaroval, pravil Klubko udiveně - „jé, vono prrrší!".

Moje pražská studia končila a já na jedno představení přivedl jako divačku svou budoucí ženu. Posadili jsme se do hlediště a pozorovali přípravy na zkoušku. S většinou elfů jsem si pochopitelně tykal, takže mě nevyvedlo z míry, když malý Falta běžel okolo a hulákal " Ahoj, Rudo, kdes sebral tu kost?" Potom jako žáček vešel po prázdninách do třídy a tam ho ona „kost" přivítala coby nová učitelka.

Hráli jsme v přírodě Jiráskova Jana Roháče, což byl bláznivý nápad. Jednak to byla moje první režie, jednak se zkoušelo velmi intenzivně, aby premiéra byla koncem prázdnin. Začalo to tak, že jsme dlouhé hodiny trávili v restauraci U radnice s Jirkou Pitrem a vymýšleli, co bychom měli hrát. Právě Jirka měl hroznou chuť udělat něco velikého a Jan Roháč - to by něco! Hlavně scéna v Jihlavě nás lákala, Jirka pro ní vymyslel scénu se sedmimetrovými kulisami a gotickými okny! Výroba a stavění byl vždycky "zážitek", jenže Jirka byl houževnatý, dílčí nezdary mu nevadily. První kulisu jsme sestrojili z nastavovaných latěk, při prvním pokusu o postavení se zlomila v půli. Váha to byla hrozná, teprve po několikáté se to povedlo. Ale do rána všechno spadlo, stačil docela slaboučký vítr. Tak Jirka vymyslel podium z trámů zapouštěných do země – do výše čtyř metrů. A onu sedmimetrovou kulisu opřel o lešení, vznikl i nádherný nástupový balkon. Ale je pravda, že mnozí se lézt po žeb-

Zkouška na Lucernu, 1990, vpravo Rudolf Faltejsek s Petrem Štěpánkem

říku na uzounkou lávku a pak vznešeně sestupovat po schodech báli. Gotická okna Jirka vyrobil z pauzáku - zezadu se prosvěcovala – a císařský průvod byl velkolepý.

Velká potíž spočívala v množství postav, které bylo nutné dostat na scénu. Jirásek naštěstí poslal do všech jednání jen několik hlavních, většina hrála pouze v jednom. A tak hrál každý, kdo měl chuť a odvahu vlézt na jeviště. Pomáhal i jeden malířský učeň, ale nějak to vyšlo, že nikdy nezkoušel. A tak se stalo, že když Zikmund trpí v křesle v záchvatu dny, přichází sluha v podání toho chlapce - a já, jako Zikmund, zděšeně poslouchám: *„Hlasy kancelářovy! Měšťan Verval přeje si s vámi promluvit“.* Hru jsem znal dobře, ale tohle jsem tam nikde nečetl. Po klaněčce jsem se řítil podívat do textu a docela tupě jsem zíral, bylo tam psáno: Sluha /hlásí kancléřovi/: Měšťan Velvar přeje si... Chudák hoch se naučil všechno jak to leželo a běželo, Velvara uvedl, jak se běžně říká, jako „verlybu“.

Hrála se Noc na Karlštejně, do níž jsme si vymysleli živé koně. Na Bědovicích je v té době chovali ve stájích, a tak kdosi vyjednal jejich zapůjčení. Vévoda Štěpán a Karel IV. na nich měli přijet na jeviště. Pro mě vybrali takovou strašně hodnou kobylku, ve dne to s ní docela šlo. Horší to bylo večer, to se rozsvítily reflektory a polovina koní se plašila. Takže bylo nutné udělat výběr „koňů – herců“. Vjezd na scénu, na nádvoří Karlštejna, tvořila veliká brána, hluboká snad tři metry, nad ní cimbuří s trubači a s pacholaty, co svítila pochodněmi. A muselo se jimi šetřit, tehdy moc pyrotechniky nebylo. Když se za scénou zapalovaly, tak se koně zase plašili, prostě se k divadelním problémům přidaly problémy koňské. Vévodu Štěpána hrál František Jaroš, byl velmi namyšlený, tvrdil, že na koni jezdil na vojně, prý se připravoval i na pardubickou steeplechase. Ostatně, při jednom představení tvrdil, že je mistrem v tangu, jindy že létal s hydroplánem, že jezdil motocyklovou šestidenní – vždycky jsme ho brali s rezervou. Takže – Franta vjel na „nádvoří“

Mrštíkové: Maryša, 1950

a bujaře plácl koně po zadku. Koník vyhodil zadními kopyty, těsně kolem jeho hlavy. Můj Karel IV. vjel důstojně, rozvážným krokem, veden u huby podkoním, mimochodem na generálce v kostýmu jsem si musel značně vykasat sukně císařské róby, abych vůbec mohl usednout do sedla. Moje klidná klisnička po několika krocích začala podtáčet zadkem doleva a oba, podkoní i já, jsme měli dost práce ji udržet. Kobylka ale přesně plnila mé pokyny - při každém kroku ji totiž lechtal ve slabinách můj meč, co krok, to vlastně pokyn k zatočení. Horší to bylo druhý den, jak bylo pravidlem pršelo, měli jsme strach o návštěvu. A tak si koňáci oblékli naše kostýmy a vyjeli po okolních vesnicích na „reklamní jízdu“ a když se vrátili, patřičně rozjařeni, hecovali: „Pánové, císař musí na hrad přijet tryskem a na nádvoří zatáhnout uzdu, až se kůň vzepne na zadní!“ Ujistil jsem je, že nemám nic proti příjezdu tryskem, ale já že vjedu důstojně a krokem.

Moje kobylka slušně pochodovala i když kolem mne „profrčel“ rytířský doprovod. Pršelo, a jakmile jsme vjeli do široké brány, moje mazaná kobylka se zastavila - tam nepršelo - než jsem se vzpamatoval, podkoní zatáhl za uzdu a v bráně kobylku ještě plácl po zadku. Čtyřmi skoky zdolala příjezd na hrad a pak prudce se zastavila! Projela osvíceným prostorem a já z jejího hřbetu koukal na první řadu diváků, tak šedesát centimetrů od jejich obličejů. Uf!!! První slova role jsem mohl pronést skutečně s prožitkem: „Konečně opět volně dýši, můj Karlštejn!" a s obrovskou úlevou jsem seskočil.

Pěkným představením v přírodě byla i Tvrdohlavá žena. A zejména požár statku! Udělali jsme jeho velikou kulisu. Střecha byla přidělaná na pantech a po „nezdařeném hašení“ se sklopila dolů, plameny se dělaly snopem přeschlé slámy, zvuky požáru praskáním dřeva, rozbíjením skla a křikem. Působilo to dost věrohodně, diváci to chtěli vidět a tak to viděli. A když Zlatohlav „přičaroval“ statek zpátky, tak musela hodně hlasitá hudba přehlušit vrzání opět se zvedající se střechy.

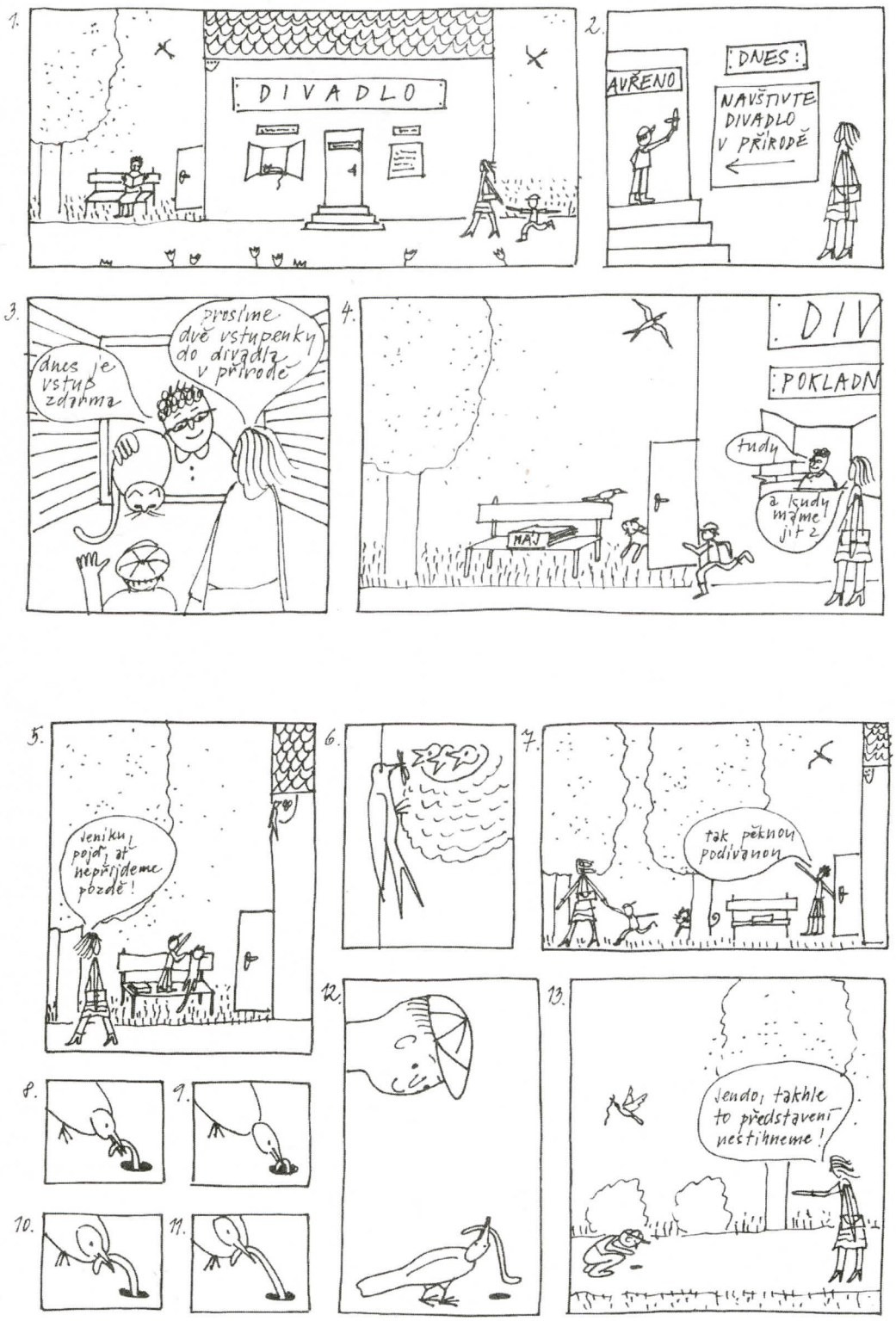
Hrála se taky slavná Jak šla basa do nebe. A měla největší smůlu. Jak jsem už poznamenal, říká se, že každé divadlo v přírodě musí alespoň jednou zmoknout. Basa zmokla několikrát. Sice malinko, ale vždycky s následky. Do scény v nebi byly vyrobeny mráčky z gázy. Promoklá gáza je hrozná. Za obláčky se měli objevovat sousedi v nebi, jenže místo estetického dojmu to bylo neštěstí. A ještě navíc večer, jako naschvál zase vypnuli elektřinu. Zoufalá nápovědka, paní Vondráčková, se pokoušela baterkou svítit na jednající herce, marně - a byla to poslední inscenace na Bědovicích.

Před nedávnem jsem se na tato místa zajel podívat. Místo, kde se kdysi hrávalo slavné divadlo lze najít i dnes, ovšem betonové sloupky bývalého hlediště už musíte hledat v porostu křoví, ve vysoké trávě. To úžasné volné a prostorné „jeviště“ už je úplně neprůchodné, zarostlé, dřevěný plot zřícený... Ale ono je to vlastně jedno, stejně tam nikdo nechodí a většinou se o tom, že tam bývala slavná divadla, ani neví. Navíc je ten prostor odříznut od životodárné hospody, takže svět kouzelného přírodního divadla je dnes zcela ztracen.

Pokračování příště

HROMADA

KOMIKS HANKY VOŘÍŠKOVÉ

VYŠEL SPOLU S DALŠÍMI V PRŮBĚHU ROKU 2010 V ČASOPISU SVĚT A DIVADLO

obrázkový seriál AHA! nakreslila Hana Voříšková

hráli: včela medonosná, jiřička obecná, moucha domácí, kos černý, žížala obecná, skokan hnědý, šídlo královské, ovád velký, komár písklavý, čelistnatka rákosní, kachna divoká a další